

ЗАМОК

29 березня 2024 року, № 1-6 (409-414)

Газета Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

ДО УСКЛАДНЕНИХ УМОВ – ІЗ ПІДВИЩЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Афанасій Ломакович, ректор академії, професор

Проблеми з функціонуванням Кременецької ОГПА ім. Тараса Шевченка в умовах воєнного стану, в тому числі організація освітнього процесу у змішаній формі навчання вносять суттєві корективи в діяльність науково-педагогічного та студентського колективів Академії та Фахового коледжу. Діяльність навчальних закладів усіх рівнів супроводжується певними тривогами, втратами, очікуваннями миру і перемоги. Завдячуючи Збройним Силам України, освітні установи повноцінно функціонують, здійснюють різнопланову діяльність в її освітньому, науковому, виховному, мистецькому, спортивному, волонтерському секторах. Ми досягли певних результатів у реалізації Стратегії навчального закладу на 2022–2032 роки. Це стосується активізації наших міжнародних зв'язків, інтернаціоналізації діяльності Академії, її участі в окремих грантових проєктах. Нам вдалось ефективно провести вступну кампанію, збільшити контингент здобувачів вищої освіти, зберегти та зміцнити кадровий потенціал, стабілізувати і підвищити результативність діяльності Фахового коледжу, як важливого структурного підрозділу нашого закладу вищої освіти.

Контингент здобувачів вищої освіти

Один із пріоритетних напрямів роботи ректорату, всього науково-педагогічного колективу – це формування, збереження та розширення контингенту здобувачів вищої освіти як за регіональним замовленням, так і за кошти фізичних осіб. У полі постійної уваги керівництва академії, її структурних підрозділів залишається забезпечення ліцензованого обсягу підготовки фахових молодших бакалаврів, бакалаврів, магістрів і докторів філософії. Загальний ліцензований обсяг підготовки фахівців становить 1411 осіб: фаховий молодший бакалавр – 230 осіб; бакалавр – 846 осіб; магістр – 325 осіб; доктор філософії – 10 осіб. За останній період значно розширено й урізноманітнено перелік бакалаврських програм, на які вперше здійснено набір під час вступної кампанії 2023 року. Нові освітньо-професійні програми містять актуальне поєднання спеціальностей і спеціалізацій, що значно розширює перспективи працевлаштування випускників. Ідеться про «Логопедію», «Інклюзивну освіту», «Музейну справу», «Англійську мову для інформатики», «Дизайн освітнього середовища», «Заповідну справу». Розпочато підготовку бакалаврів-перекладачів із англійської мови.

Сукупно на молодших та старших курсах здійснюється підготовка фахівців за 33-ма бакалаврськими освітньо-професійними програмами. Випускники-бакалаври мають можливість продовжити навчання на 11 магістерських програмах, які містять подвійні спеціальності та спеціалізації, а також на одній освітньо-науковій програмі, за якою здійснюється підготовка докторів філософії. Гарантами відповідних освітніх програм виступають 45 науково-педагогічних працівників. У Фаховому коледжі забезпечується підготовка фахових молодших бакалаврів із п'яти спеціальностей. Ліцензовано спеціальності «Початкова освіта», «Музичне мистецтво», «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»,

Загальний контингент здобувачів освіти становить 2217 осіб, 1799 із них навчається в Академії (за денною формою – 1145 студентів, за заочною – 654), у Фаховому коледжі – 418 осіб. У грудні 2023 року 299 випускників отримали дипломи магістра. Найбільша кількість здобувачів за бакалаврським рівнем вищої

освіти навчається на спеціальностях «Фізична культура» (171 особа), «Дошкільна освіта» (165 осіб), «Трудове навчання та технології» (147 осіб). Суттєво покращилися показники студентського контингенту на спеціальностях «Інформатика» та «Психологія». Ми використовуємо всі можливі резерви для розширення контингенту студентів на спеціальностях філологічного спрямування, «Соціальна робота», «Історія» та «Екологія». Майже третину всіх магістрантів становлять здобувачі двох освітніх програм спеціальності «Дошкільна освіта» (171 особа), п'яту частину – із спеціальності «Трудове навчання та технології» (122 особи). На спеціальності «Фізична культура» навчається 75 здобувачів, 12 студентів здобувають освітній рівень магістра зі спеціальності «Німецька мова і зарубіжна література». У структурі магістратури бачимо перспективу у вирішенні питання відкриття нових освітніх програм. Зокрема, започаткування магістратури за освітньою програмою «Освітні, педагогічні науки» матиме тісний взаємозв'язок із перспективами підготовки докторів філософії.

В загальному підсумку, за останні п'ять років наш контингент здобувачів вищої освіти зріс із 1963 осіб у 2019 році до 2217 осіб на даний час: за денною формою навчання – з 1334 осіб до 1554 осіб; за заочною – з 629 до 663 осіб. На 15% зросла кількість студентів у нашому Фаховому коледжі. За останній період суттєво зросла кількість вступників-контрактників, про що свідчать такі дані: за рахунок коштів фізичних осіб у нашому навчальному закладі здобувають освіту 1195 осіб (53,9%), а за кошти регіонального замовлення – 1022 здобувачі (46,1%). Зауважимо, що в попередні роки за рахунок фізичних осіб навчалися менше половини студентів, зокрема, у 2022 році – 44,8%. Варто зауважити, що на зростання контингенту здобувачів вплинули й об'єктивні чинники, як-от особливості воєнного стану. Для нас дуже важливим є зростання кількості студентів за заочною формою, адже їхня плата за навчання складає превалюючу частину наших позабюджетних надходжень.

Результати вступної кампанії

Безсумнівно, динаміка контингенту здобувачів вищої освіти значною мірою залежить від якості проведення вступної кампанії, яка в минулому році була особливою: наявність конкурсного бала не менше 130 для вступників як на бакалаврат, так і в

магістратуру; обов'язковість національного мультимедійного тесту, сертифікатів минулих років для вступників на бакалаврат за регіональним замовленням; наявність єдиного вступного випробування та тесту загальних компетентностей для вступників у магістратуру на місця регіонального замовлення; обов'язкова наявність

військово-облікових документів або подача їх у визначений термін для абітурієнтів чоловічої статі; підтвердження вступниками вибору місця навчання в електронних кабінетах за допомогою електронного кваліфікованого підпису або сканованої заяви; перерахування кредитів за попереднім рівнем освіти для вступу на бакалаврат на основі молодшого спеціаліста, фахового молодшого бакалавра чи бакалавра (мінімальна кількість кредитів для вступу на трьохрічний термін навчання становила

60 кредитів). Загалом під час вступної кампанії 2023 року до Академії подано 1444 заяви (1256 заяв у минулому році). За підсумками минулорічної вступної кампанії, до Академії зараховано 781 вступника (у тому числі за контрактом 537 осіб – 68,8% від усіх вступників): на бакалаврат – 515 осіб (за контрактом – 331); в магістратуру – 256 осіб (за контрактом – 196); за освітньо-науковим рівнем вищої освіти – 10 осіб (за контрактом). До нашого Фахового коледжу зараховано 155 осіб, у тому числі 101 особа за кошти регіонального замовлення, на платну форму навчання – 54 особи.

Науково-педагогічний персонал

Основний напрям його формування залишається стабільним і традиційним: створення всебічних ефективних умов для посилення наукового потенціалу та зміцнення професорсько-викладацького складу нашого закладу вищої освіти власними докторами наук і професорами, докторами філософії та доцентами. В даний час професорсько-викладацький склад штату Академії включає 106 науково-педагогічних працівників, з яких 15 – доктори наук, професори; 71 – кандидати наук, доценти; 15 викладачів без наукового ступеня та вченого звання та 5 концертмейстерів. Процес підготовки фахівців для загальноосвітньої школи здійснюють викладачі, з яких 81% мають наукові ступені та вчені звання. Минулоріч професорсько-викладацький склад академії поповнив кандидат філологічних наук Юрій Завадський (кафедра іноземних мов і методик їх навчання, спеціальність «Польська мова і література»). До освітнього процесу за сумісництвом залучено працівників освітніх установ міста Вікторію Іванюк («Польська мова і література»), Людмилу Савіцьку (спеціальність «Психологія»), Ірину Мороз (спеціальність «Історія»), Олену Мацелюх і Павла Левчицького (спеціальність «Музичне мистецтво»).

На сьогодні 7 із 11 кафедр Академії стовідсотково укомплектовано науково-педагогічними працівниками із науковими ступенями та/або вченими званнями: кафедра української мови і літератури та методик їх навчання, кафедра теорії і методик трудового навчання та технологій, кафедра педагогіки, дошкільної та початкової освіти,

кафедра психології і соціальної роботи, кафедра теоретики-біологічних основ фізичного виховання, кафедра біології, екології та методики їх навчання, кафедра історії та методики навчання. Ще 2 кафедри мають показники у межах 87,5% – 90,9% (кафедра іноземних мов та методик їх навчання, кафедра інформаційних технологій та методики навчання інформатики). І лише 2 кафедри потребують підвищення рівня кадрового потенціалу: кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання (61%); кафедра теорії та методик фізичного виховання (55,5%).

Перспективними щодо свого існування та розвитку закладу в цілому є лише ті кафедри, які мають власних докторів наук/професорів і працюють над своїм кадровим резервом, стимулюють науково-педагогічних працівників до роботи над докторськими дисертаціями. Одним із інструментів такого стимулювання пропонується надання можливостей для повноцінного науково-методичного стажування. Переконані, що перманентним повинен бути процес поповнення кафедр молодими кадрами, кращими випускниками Академії та інших закладів вищої освіти, професіоналами-практиками із загальноосвітніх і науково-освітніх закладів, серед яких були б не тільки науковці, а й висококваліфіковані асистенти для проведення практичних і лабораторних занять. З огляду на це одним із завдань вбачаємо забезпечення раціонального та оптимального комплектування кафедр професорами, доцентами, викладачами та асистентами. Освітній процес у Фаховому коледжі, як структурному підрозділі Академії, забезпечують 58 штатних педагогічних працівників, із них мають науковий ступінь кандидата наук (доктора філософії) – 5 осіб; педагогічне звання «Викладач-методист» – 16 осіб; кваліфікаційну категорію «Спеціаліст вищої категорії» – 31 викладач.

Упродовж минулого навчального року вчене звання доцента отримали Ірина Цісарук (кафедра теорії та методик трудового навчання і технологій), Олександр Бондар (кафедра біології, екології та методик їх навчання), Любов Левандовська (кафедра теоретики-біологічних основ фізичного виховання), Олена Мороз (кафедра історії та методик її навчання), Тетяна Долга (кафедра психології та соціальної роботи), цьогоріч - Тетяна Балбус (кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання). Найближча перспектива вико-

нання умов Порядку та розгляду атестаційної справи щодо присвоєння вченого звання професора у доцента Ірини Онишук, а щодо присвоєння вченого звання доцента – у науково-педагогічних працівників Оксани Доманюк, Мар'яни Ярошук, Ростислава Гарматюка. Наші науковці Ірина Онишук, Ірина Цісарук, Ростислав Гарматюк, Оксана Доманюк та Ілона Михалюк отримали сертифікати відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти.

ДО УСКЛАДНЕНИХ УМОВ – ІЗ ПІДВИЩЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Афанасій Ломакович, ректор академії, професор

Наукова робота

В минулому навчальному році науково-педагогічними працівниками Академії опубліковано 356 праць. Серед них – 5 навчальних, навчально-методичних посібників (3 одноосібних, 2 – у співавторстві), 5 монографій (1 – у співавторстві, 4 колективні), 3 методичні рекомендації, 1 патент, 64 статті у фахових виданнях, 19 статей у наукометричних базах даних Scopus & Web of Science, 33 зарубіжних статті, 226 інших публікацій.

За останній період науковці Академії виступали організаторами, співорганізаторами та активними учасниками низки наукових конференцій, серед яких – Всеукраїнська наукова конференція «Почаївська Лавра та її вплив на формування української православної ідентичності», Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми технологічної освіти», IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Соціальна допомога і соціальна робота: виклики сучасності» (з міжнародною участю), III Всеукраїнська наукова конференція з міжнародною участю «Інноваційні підходи до фізичного виховання і спорту учнівської та студентської молоді», IX Всеукраїнська науково-практична конференція «Медико-біологічні проблеми фізичного виховання різних груп населення», VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасний стан та перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації», VIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Litteris et artibus: нові горизонти», Всеукраїнський онлайн-читання «Творчий світ Григорія Штоня», XIX Звітна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу Академії за 2022 рік, XIX Студентська науково-практична конференція «Актуальні проблеми сьогодення очима молоді».

За результатами проведених наукових конференцій, семінарів, круглих столів видано 10 збірників наукових праць: «Актуальні проблеми гуманітарної освіти» (випуск 20), «Kremenets science: open air, або Наука в кросівках» (випуск 8), «Litteris et artibus: нові горизонти» (випуск 8), «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти», «Сучасний стан та перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації», «Знання без виховання – меч в руках божевілля» (збірник матеріалів Кременецьких читань, присвячених 105-річчю з дня народження Василя Сухомлинського), «Музика в літургії», «Студентський науковий вісник» (випуск 19), «VERBA MAGISTRI» (випуск 6), «Креативний підхід у сучасній мистецькій освіті» (випуск 6). Вийшов черговий, 16 випуск «Наукового вісника Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки», який включено до Переліку наукових фахових видань України. Вагома координаційна роль у його формуванні та виданні належить професору Валентині Бенері. За редакцією професора Дениса Чика продовжується публікація наукового збірника «Кременецькі композитивні студії».

Нашою Академією укладено п'ять угод про співробітництво із закладами вищої освіти та науковими установами, а також три меморандуми з громадськими організаціями та культурно-мистецькими інституціями України: з Кременецьким медичним фаховим коледжем імені Арсена Річинського, Хортицькою національною навчально-реабілітаційною академією, Львівським державним університетом фізичної культури імені Івана Боберського, Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г.Короленка, Державною спеціальною службою транспорту Міністерства оборони України, Кременецькою міською радою, Кременецькою районною організацією Червоного Хреста України, Громадською організацією «Центр органної та літургійної музики».

Діяльність фахових кафедр

Активно працюють наші фахові кафедри. Науково-педагогічні працівники кафедри теорії та методики фізичного виховання і кафедри теоретико-біологічних основ фізичного виховання нашої Академії у співпраці з науковцями-фахівцями з фізичного виховання та спорту Луцького національного технічного університету, Національного університету України з фізичного виховання і спорту та Українського державного університету імені Михайла Драгоманова провели IX Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Медико-біологічні проблеми фізичного виховання різних груп населення». Викладачі кафедри психології і соціальної роботи спільно зі своїми колегами з Львівського державного університету безпеки життєдіяльності та Рівненського інституту Університету «Україна» підготували VI Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Сучасний стан та перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації». Фахівцями цієї ж кафедри в рамках Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» організовано інтерактивну освітню виставку в контексті Українсько-швейцарського проекту, спрямованого на активізацію спілкування й покращення психічного здоров'я учасників освітнього процесу. Науковцями кафедри теорії і методики трудового навчання та

технологій і науково-дослідної лабораторії «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти» Академії спільно з Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г.Короленка, Південноукраїнським національним педагогічним університетом імені К.Д.Ушинського підготовлено Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти».

Кафедрою української мови і літератури та методик їх навчання традиційно здійснюється підготовка здобувачів до участі в мовно-літературних конкурсах: Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика, Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. У звітному періоді маємо і конкретні досягнення: студентка спеціальності «Українська мова і література» Валентина Баранчук посіла I місце на обласному етапі XIV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Цією ж кафедрою спільно з Інститутом літератури імені Т.Г.Шевченка НАН України та Дрогобицьким державним педагогічним університетом імені Івана Франка за сприяння Міністерства освіти і науки України вшановано пам'ять науковця-літературознавця, доктора філологічних наук, професора Григорія Штоня, проведено Всеукраїнські онлайн-читання «Творчий світ Григорія Штоня».

Кафедра педагогіки, дошкільної та початкової освіти залучена до проекту МОН України «Сприяння освіті», у рамках якого спільно із департаментом Спільнот навчання через гру The Lego Foundation в освітній процес

спеціальностей «Дошкільна освіта» та «Початкова освіта» впроваджено спецкурси «Педагогіка гри», «Діяльнісний підхід у початковій школі», «Благополуччя дітей і педагогів: дієві інструменти та практики психосоціальної підтримки». Кафедрою інформаційних технологій та методики навчання інформатики проведено науково-інформаційний семінар «Математична наука та освіта у Кременецькому колегіумі: минуле, сьогодення, стратегії та перспективи розвитку». Співорганізаторами та учасниками міжнародного наукового дійства виступили науковці Університету Штату Техас (Сполучені Штати Америки), Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та Тернопільського технічного університету імені Івана Пулюя.

У рамках функціонування навчально-дослідної лабораторії «Нова українська школа» кафедрами Академії постійно проводяться методичні семінари, круглі столи, вебінари. Зокрема, науково-педагогічними працівниками кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій на навчально-технологічній базі гуманітарно-технологічного факультету проведено II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з трудового навчання для учнів закладів загальної середньої освіти міста Кременця. За програмою співпраці польських та українських освітніх і державних установ Академію відвідала делегація Генерального Консульства Республіки Польщі у Луцьку у складі Консула Кшиштофа Василевського та віце-консула Міхала Банаша. Метою візиту польські колеги визначили зустріч із науково-педагогічними працівниками кафедри іноземних мов і методик їх навчання та студентами освітньої програми «Польська мова та зарубіжна література» із врученням їм книги «MÓW PO POLSKU» («Розмовляй польською мовою»).

Викладачі кафедри історії та методики навчання разом зі студентами спеціальності «Історія» здійснили поїздку і брали участь у тренінгу з опрацювання архівних документів в Державному архіві Тернопільської області. Новим напрямом освітньої діяльності можемо назвати впровадження в освітній процес гостьових лекцій. Кандидат політичних наук, професорка Київського національного економічного університету імені В. Гетьмана Світлана Бульбенюк провела лекцію, присвячену сучасній еліті України для студентів третього курсу спеціальності «Історія», а завідувач кафедри історії та методики її навчання, професор Ірина Скакальська – гостьову лекцію «Українська еліта Західної Волині у 20–23-х рр. XX ст.» у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Кафедрою мистецьких дисциплін та методики їх навчання проведено шостий щорічний науково-методичний семінар «Креативний підхід у сучасній мистецькій освіті»,

учасниками якого стали науковці кафедри, а також здобувачі бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти. За результатами проведеного семінару видано збірник матеріалів. Науковцями кафедри біології, екології та методик їх навчання організовано круглий стіл на тему «Сучасні аспекти охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду», де були представлені різні організації та установи, що займаються охороною навколишнього середовища і природних резерватів.

Освітній процес

Із врахуванням особливостей воєнного стану дві магістерські освітньо-професійні програми «Трудове навчання та технології. Інформатика» і «Музичне мистецтво. Хореографія» умовно акредитовано Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти терміном на один рік. Така ж процедура акредитації очікує бакалаврську освітньо-професійну програму «Біологія та здоров'я людини». Освітньо-професійні програми підготовки бакалаврів, за якими навчаються здобувачі старших курсів, акредитовано в попередні роки. Започатковані минулоріч 17 бакалаврських освітніх програм підлягатимуть акредитації у 2027 році. Цього року відбуватиметься акредитаційний процес усіх 11 магістерських програм. Зважаючи на те, що їх зміст суттєво оновлений, містить поєднання спеціальностей і спеціалізацій, нові нормативні вимоги, окреслені МОН України, роботу з підготовки відомостей про самооцінювання необхідно розпочинати вже тепер. Ідемо до ліцензування нової освітньої послуги – підвищення кваліфікації фахівців за окремими спеціальностями. До завершення цього навчального року необхідно подати на розгляд МОН України ліцензійні справи із чотирьох спеціальностей: «Біологія та здоров'я людини», «Музичне мистецтво», «Трудове навчання та технології» та «Фізична культура». У Фаховому коледжі закінчено процедуру ліцензування нових спеціальностей: «Початкова освіта», «Музичне мистецтво», «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Ліцензійні справи вже розглянуто відповідними структурами МОН України.

Запроваджується в освітній процес практика викладання окремих навчальних дисциплін англійською мовою. Це пов'язане із налагодженням тісної співпраці Академії з Університетом Вустера (Великобританія). Йдеться про підвищення фахового рівня викладачів англійської мови та поглиблення практики володіння англійською мовою інших науково-педагогічних і педагогічних працівників та здобувачів освіти. Викладачі кафедри іноземних мов та методики їх навчання проводять систематичні зустрічі із викладацьким складом Університету Вустера: обговорюють сучасні форми проведення занять із використанням дистанційних технологій, електронного навчання та онлайн-освіти. Студенти спеціальності «Англійська мова і література» мають систематичні онлайн-зустрічі зі студентським активом британського університету. Так, на освітній програмі «Початкова освіта» викладання окремих модулів освітнього компоненту «Методика навчання мовно-літературної освіти галузі (іншомовна освіта)» здійснюється англійською мовою доцентом Миколою Сиротюком; на освітній програмі «Психологія» освітній компонент «Психолінгвістика» викладається англійською мовою доцентом Тетяною Долгою. У перспективі прогнозується викладання англійською мовою окремих модулів тем освітніх компонентів доцентами Романом Дубровським, Оленою Мороз, Оленою Тригубою, Наталією Фіголь та іншими науково-педагогічними працівниками.

Продовжуємо працювати над удосконаленням внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти на рівні кафедр, факультетів, ректорату, академічної спільноти та здобувачів вищої освіти. Діє сектор моніторингу якості освіти Академії, до роботи якого залучаються представники студентської спільноти. Сектором проведено моніторинг освітньо-професійних програм бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти та їх оприлюднення на офіційному сайті навчального закладу. Особлива увага зверталась на аналіз якості освітніх програм, які започатковані у 2023 році. У полі зору сектору – своєчасне розміщення на сайті Відомостей про самооцінювання освітньо-професійних програм, за якими здійснюється акредитаційний процес. Одним із вагомих напрямів роботи є контроль актуального стану інформації про кадрове забезпечення та матеріально-технічну базу в ЄДЕБО і на офіційному вебсайті. Здійснено моніторинг навчально-методичного супроводу освітніх компонентів на освітній платформі Moodle. Спільно із представниками студентського самоврядування проведено опитування науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти та різних груп стейкхолдерів щодо якості освітніх програм та викладання нормативних і вибіркових освітніх компонентів, доповнено та оновлено зміст опитувальників. Результати враховано при формуванні рейтингу науково-педагогічних працівників. Вони аналізувались Національним агентством під час проходження акредитаційних експертиз освітніх програм, розглядалися на засіданнях вчених рад Академії, факультетів, ректорату, спільних засіданнях кафедр, проектних груп та стейкхолдерів.

ДО УСКЛАДНЕНИХ УМОВ – ІЗ ПІДВИЩЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Афанасій Ломакович, ректор академії, професор

Кафедрами Академії оновлюється каталог вибіркових дисциплін для здобувачів вищої освіти різних ступенів та форм навчання. Науково-педагогічні працівники розробляють та оновлюють програми презентації вибіркових освітніх компонентів, розміщуючи їх на офіційному вебсайті Академії. Оперативно оновлюється вся інформація щодо формування індивідуальної траєкторії студентів. Відповідно до розробленого Положення здобувачі вищої освіти у зазначені терміни обирають не менше 25 % освітніх компонентів від загального обсягу освітніх програм. Систематично проводяться опитування студентської молоді щодо переліку вибіркових дисциплін та якості їх викладання. Враховано думку здобувачів і щодо виділення в розкладі окремого дня для вивчення вибіркових дисциплін. Популярними серед студентів є вибіркові освітні компоненти «Розмовний курс англійської мови», «Освітнє блогерство», «STEAM-освіта», «Основи медичних знань та домедичної допомоги», «Екологічний стиль життя», «Психологічне консультування», «Основи патопсихології та психотерапії». Науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти постійно вдосконалювали навички володіння інструментами синхронної та асинхронної взаємодії (Zoom, Skype, Googlemeet). Освітня платформа Moodle, на якій розміщено основний контент бакалаврських та магістерських програм, розширила функціонал за рахунок нових модулів для створення завдань та перевірки результатів навчання. Використання названої платформи буде модифікуватись і в майбутньому, що пов'язується насамперед із участю Академії у міжнародному проекті BOOST.

Створюємо умови щодо забезпечення інклюзивного освітнього середовища для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами, надаємо їм необхідний супровід, забезпечуємо соціально-психологічний патронаж дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей учасників воєнних дій. На сьогодні в навчальному закладі навчається 21 дитина-сирота (в Академії – 15 осіб; у Фаховому коледжі – 6 осіб); 28 здобувачів із особливими освітніми потребами (в Академії – 17 осіб; у Фаховому коледжі – 11 осіб). Забезпечуємо соціально-психологічний патронаж учасників бойових дій, антитерористичної операції, операції об'єднаних сил, внутрішньо переміщених студентів, дітей чорнобильців, дітей із малозабезпечених сімей. Всі вони отримують академічну або соціальну стипендію. В Академії створено умови для реалізації прав на вищу освіту осіб з особливими потребами. Корпуси Академії обладнано пандусами, що забезпечує безперешкодний доступ до навчальних аудиторій, лабораторій та інших приміщень. Продовжується трансформація академічної інфраструктури у безбар'єрний навчальний простір. За потреби надання організаційної, інформаційної чи консультаційної допомоги особи з особливими освітніми потребами можуть звернутися на електронну скриньку і заповнити Google-форму чи до членів психологічної служби.

Здійснюється планомірне оснащення науково-педагогічного процесу сучасними мультимедійними засобами, обладнанням та устаткуванням кабінетів, навчально-дослідних і науково-дослідних лабораторій. Ефективно функціонує комп'ютерна мережа навчального закладу, яка оснащена необхідними матеріалами. Вчасно проводився локальний ремонт комп'ютерної техніки та периферії, що забезпечило належні умови для проведення освітнього процесу, у тому числі в дистанційному форматі. Періодично, в міру наявності коштів, здійснювалась закупівля необхідних матеріалів та обладнання. Оснащення освітнього процесу здійснювалось також і різними благодійними фондами. Для прикладу, благодійним фондом «Погляд» Академії передано в користування два багатофункціональні принтери, які певною мірою підсилили матеріально-технічну базу Видавничого центру. Для підвищення ефективності його діяльності придбано персональний комп'ютер. В одну з навчальних аудиторій кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики закуплено принтер і ноутбук, що сприятиме кращому викладанню освітніх компонентів, зокрема «3-D-моделювання та основи робототехніки». Планується встановлення нового сервера згідно з реалізацією проекту BOOST, у якому Академія бере участь. На цьому сервері на оновленій освітній платформі Moodle буде розміщено контент із навчальних дисциплін, що сприятиме покращенню дистанційної форми організації освітнього процесу. Продовжує функціонування спеціально обладнана аудиторія для проведення іспиту на володіння українською мовою як державною.

Співпраця з освітніми та громадськими інституціями

З ініціативи кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти було створено інтерактивну дитячу кімнату – коворкінг-студію. Основна мета названої студії – задоволення соціальних потреб здобувачів освіти та викладачів, які мають дітей раннього, передшкільного та молодшого шкільного віку, вплив на їх емоційний та пізнавальний розвиток. На волонтерських засадах коворкінг-студію обладнано методичними матеріалами та розвивальними іграшками.

У період воєнного стану ця студія стала своєрідним майданчиком для занять благодійного фонду «Діти Янголів». Заняття проводилися під керівництвом завідувачки кафедри психології і соціальної роботи, доцента Тетяни Новак і ними було охоплено 24 дитини різного віку м. Кременця та Кременецького району, які втратили батьків внаслідок війни в Україні. Для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку проводилися арттерапевтичні заняття з використанням ігрових, імітаційних, рольових методів. Для підлітків, які втратили близьку людину, організовувалася система тренінгів групової взаємодії, надавалися індивідуальні консультації. Арттерапія та рольові ігри допомагали пропрацювати емоційно нестабільні стани дітей, звернути увагу на негативні емоції та частково стабілізувати негативні емоційно-поведінкові прояви.

Вживаємо заходів до активізації співпраці із роботодавцями. Функціонують ради партнерів-роботодавців щодо розроблення, моніторингу та періодичного перегляду всіх освітньо-професійних бакалаврських та магістерських програм. Проводяться фахівці-практики безпосередньо залучаються до освітнього процесу. Зокрема, вони включаються до складу проектних груп освітньо-професійних програм, викладають окремі освітні компоненти (або окремі модулі чи теми), ведуть різні види практик, беруть участь у розширених засіданнях кафедр та проектних груп, вебінарах, круглих столах, методичних семінарах, висловлюють свої пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу через соціологічні опитування.

Академія продовжує співпрацювати із закладами загальної середньої освіти, дошкільними навчальними закладами, комунальною установою Інклюзивно-ресурсний центр Кременецької міської ради, Громадською організацією «Товариство батьків дітей з інвалідністю та їх друзів «Зоря надії» у м. Кременець, національними природними парками «Кременецькі гори», «Дермансько-Острозький», «Мале Полісся», «Хотинський», «Північне Поділля», Кременецьким ботанічним садом, Рівненським природним заповідником, громадською організацією «Кременецька екологічна ліга», Управлінням екології та природних ресурсів Тернопільської ОВА, Тернопільською філією державної установи «Інститут охорони ґрунтів України», Кременецьким краєзнавчим музеєм, Тернопільською обласною дитячо-юнацькою спортивною школою із зимових видів спорту, громадською організацією Центр розвитку дитини «Усмішка», мовною школою «Bright Language School» (м. Кременець).

Потужний виховний вплив на студентську молодість має співпраця із «Пластом» – Національною скаутською організацією України – волонтерською організацією, яка працює на добробут країни, та ГО «Пласт Кременеччини».

«Пласт» виховує молодь як свідомих, відповідальних і повновартісних громадян місцевої, національної та світової спільноти, провідників суспільства. Співпрацю Академії та громадського об'єднання «Пласт» координує професор Ірина Онищук. Серед наших спільних заходів – «Вифлеємський вогонь миру», «Мистецький вишкіл», екологічні акції, зимові змагання із мандрівництва. Наша Академія презентувала громадський проект «Спортивно-оздоровчий майданчик». За результатами голосування мешканців Кременецької ОТГ названий проект здобув перемогу. Його реалізація громадським об'єднанням «Федерація волейболу м.Кременець, Кременецького району», яку очолює завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання, доцент Віктор Голуб, планується у липні 2024 року на території Академії. Проект передбачає встановлення спортивно-тренажерного майданчика з вуличними тренажерами, а його мета – організація дозвілля мешканців громади, занять фізичною культурою і спортом та впровадження здорового способу життя.

Культурно-виховний сектор

Студенти Академії та коледжу брали активну участь у підготовці та проведенні масових заходів в Академії та в інших організаціях і установах, в міських, регіональних і міжнародних культурно-мистецьких акціях. Серед таких заходів і акцій – V Міжнародний двотуровий фестиваль-конкурс «Співограй» (м. Київ), конкурсні творчі звіти закладів освіти (м. Тернопіль), Міжнародний українсько-італійський проект «Птахи МИРУ» (Флоренція, Італія), II Всеукраїнський двотуровий конкурс образотворчого, декоративно-ужиткового та сучасного мистецтва «Ліга талантів ART», Міжнародний благодійний мистецький конкурс «Польська рапсодія-2023»; Всеукраїнський двотуровий конкурс образотворчого мистецтва «Патріотична палітра», персональна виставка картин «Мій дебют» (Почаївський історико-художній музей), Конкурс декламаторів польської поезії в рамках Всесвітнього дня поезії, а також заходи, приурочені Борису Харчуку, Уласу Самчуку, Лесі Українці, Дню української мови та писемності, Міжнародному дню рідної мови, музичний вечір колядок «Подаруй Різдво солдату». Серед заходів такої спрямованості – Міжобласний турнір з футболу на Кубок пам'яті воїнів-афганців Кременеччини та Героїв Небесної Сотні, квест-екскурсії «Стежками Волинських Афінів», Благодійний аукціон від етноарт-проекту «Автентичний дім» та інші.

Популяризує наш навчальний заклад та підвищує його імідж діяльність мистецьких колективів. Концертні програми з участю мистецьких колективів Академії та Фахового коледжу у залі Гуго Коллонтая оцінюються громадськістю Кременеччини як знакові події у культурному житті краю. Серед них – традиційна урочиста концертна програма з нагоди Дня народження Тараса Шевченка «За честь, за славу, за свободу рідної землі», благодійний музичний вечір колядок «Подаруй Різдво солдату», впродовж якого вдалося зібрати понад десять тисяч гривень, які було передано для придбання тепловозора для випускника Академії Євгена Найчука та його побратимів. Різдвяні віншування від викладачів і студентів академії прозвучали в різних інституціях Кременецької громади, в Департаменті освіти і науки Тернопільської ОВА, закладах вищої освіти м. Тернополя, музейних та інших установах. Гучна коляда як символ Перемоги дарувала надію на мир і вселяла надію на визволення України. Серед неординарних подій для Кременеччини – Всеукраїнський фестиваль інструментального виконавства VIRTUOSO 2023, організатором якого стала доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Світлана Гуральна, а також фестиваль вокальної майстерності під орудою доцента згаданої кафедри, заслуженого артиста України Миколи Швидківа. В контексті канадського проекту Ukrainian Art Song Project відбулася концертна програма «Настрої». Ансамбль танцю «Горлиця» (керівник Андрій Медецький) став лауреатом I ступеня Всеукраїнського фестивалю-конкурсу хореографічного мистецтва Dance Festival «Terytoriya Pa» та лауреатом I ступеня Всеукраїнського конкурсу хореографічного мистецтва «ART DIALOGUES». Наші виконавці були учасниками Міжнародного Фестивалю Органної Музики «PAX ET BONUM» («Мир і Добро»), Всеукраїнського фестивалю інструментального виконавства «Virtuoso-2023». З нагоди 20-річного ювілею жіночого мистецького гурту «Палітра», який очолює заслужений майстер народної творчості України, доцент Тетяна Балбус, в Академії та поза її межами відбуваються творчі вечори та мистецькі виставки. Під керівництвом учасниць мистецького гурту «Палітра» студенти Академії неодноразово ставали лауреатами міжнародних мистецьких фестивалів-конкурсів.

Творчі гурти Академії допомагають військовослужбовцям Збройних Сил України, які боронять нашу державу від агресора. Зокрема, під час благодійного вечора «Сила народу» від студентського та викладацького колективів було передано майже 70 тисяч гривень для купівлі чотирьох вантажних автомобілів для бригади Національної гвардії України «Азов», а під час благодійного мистецького фестивалю «Разом до перемоги», упродовж якого тривала концертна програма, діяли виставки творчих робіт, організовувались майстер-класи, зібрано 65,6 тисяч гривень, які передано на купівлю автомобіля Volkswagen для воїнів батальйону територіальної оборони міста Кременця, що захищають нас від ворога у гарячих точках Запорізької області.

Здійснюється підтримка розвитку мережі музеїв та іменних аудиторій, що функціонують в Академії. Дане питання розглянуто на засіданні Вченої ради академії. Робочою групою було здійснено огляд музеїв та іменних аудиторій Академії, вивчено наявну документацію та запропоновано низку рекомендацій для розвитку мережі музеїв. На сьогодні в Академії функціонує мережа музеїв та іменних аудиторій, серед яких – Музей історії освіти академії, Галерея кременецької фотографії 1930-1939, Музейна зала художника Ростислава Глуква, Музейна кімната Михайла Вериківського, Етнографічна світлиця, Іменна аудиторія Бориса Козубського, Іменна аудиторія Володимира Чопика, Іменна аудиторія Володимира Мазурка, Галерея батьків-засновників освітніх закладів м. Кременця, Наукова лабораторія «Творчість Уласа Самчука та Бориса Харчука: художній літопис ХХ ст.», Галерея портретів у читальному залі бібліотеки, Виставкова зала (творчі роботи здобувачів та викладачів), Європейський лінгводидактичний освітній хаб вивчення мов і культур, Міжконфесійна каплиця.

ДО УСКЛАДНЕНИХ УМОВ – ІЗ ПІДВИЩЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Афанасій Ломакович, ректор академії, професор

Для розвитку Музею історії освіти передбачено його укрупнення шляхом приєднання до нього Етнографічної світлиці та іменних аудиторій. Цей музей за всіма параметрами та вимогами може претендувати на статус музею при навчальному закладі. Для цього необхідно активізувати роботу щодо його реєстрації та отримання відповідного свідоцтва. Першим кроком буде підготовка та затвердження на Вченій раді академії Положення про музей освіти Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка. У перспективі планується інтеграція в єдиний мистецький музейний комплекс Академії музейних кімнат Ростислава Глуква, Михайла Вериківського, Довоєнної фотографії та Виставкової зали студентських робіт. Для координації роботи мережі музеїв, здійснення на їхній базі науково-дослідницької роботи, екскурсійної діяльності необхідно найближчим часом при кафедрі історії та методики навчання започаткувати діяльність науково-дослідної лабораторії з музеєзнавства.

На кафедрі історії та методики навчання здобувачами здійснюється підготовка курсових та кваліфікаційних робіт з музейної тематики. Для обліку таких робіт та перспективи продовження наукових досліджень із локальної історії та музеєзнавства кафедрі необхідно підготувати план науково-пошукової роботи здобувачів у музеях Академії. Для розвитку мережі музеїв Академії і використання їхнього потенціалу необхідно є співпраця з відповідними установами. Прогнозуємо укласти Меморандуми між Академією, Кременецько-Почаївським ДІАЗом та Кременецьким краєзнавчим музеєм. Така співпраця сприятиме підготовці туристичних маршрутів, оформленні експозиції, підготовці інформаційних буклетів, а в перспективі – включення музеїв Академії до Єдиного електронного квитка туриста.

Сьогодні міжнародні донори пропонують різні грантові програми із відродження історичної культурно-мистецької спадщини та підтримки музейної справи. Тому перспективною буде співпраця кафедр мистецьких дисциплін та методик їх навчання, теорії і методики трудового навчання та технологій для підготовки заявок для участі у грантах. Також мова йде про майстер-класи з гончарства («Гончарна студія» або «Майстерня гончаря»). Для пропагування серед громадськості мережі музеїв Академії та здійснення профорієнтаційної роботи планується представити на офіційному вебсайті Академії рубрику про музеї Академії та розмістити інформацію про музейний простір Академії на офіційних веб-сторінках ДІАЗу, Кременецького краєзнавчого музею та Кременецької громади.

Проведено ряд організаційних заходів з питань відкриття Музею-студії фототовариства Кременецького ліцею, присвячених життю та творчості фотомитців Станіслава Шейбала, Генрика Германовича та Людвіка Гроновського: віднайдено скляні негативи фотографій Г.Германовича та здійснено їх оцифрування, розроблено план-ескіз музею-студії, проведено відповідні перемовини з Генеральним Консульством Республіки Польща у Луцьку. Розпочато підготовку до облаштування та відкриття Алеї Слави КОГПА ім.Тараса Шевченка на території Академії, присвяченої студентам-випускникам, які героїчно загинули, захищаючи суверенітет та незалежність України. Відкриття Алеї відбудеться у цьому році.

Вважаємо за необхідне заснувати фонд рідкісної книги з подальшим їх оцифруванням та розповсюдженням, стимулювати розширення каталогу електронних видань та їх контенту у бібліотеці Академії, формувати репозитарій наукової продукції викладачів, кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, сприяти модернізації офіційного вебсайту Академії, осучасненню його дизайну та навігації. Щодо останнього: розпочато використання нової двомовної версії офіційного вебсайту Академії, що покращує доступність інформації про Академію для користувачів з іноземних країн та сприяє формуванню привабливого іміджу навчального закладу на ринку освітніх послуг.

Вагомих спортивних результатів досягають студенти факультету фізичного виховання, біології та психології. Зокрема, наші лижники-дворборці Віталій Гребенюк, Олександр Шумбарець, Олександр Шовкопляс, як члени збірної команди України, брали участь у Всеукраїнських та Міжнародних змаганнях. Олександр Шовкопляс став переможцем літнього юнацького турніру FIS Youth Cup з лижного двоборства в м.Обервізенталь (Німеччина); проїшов відбір на участь в ІV зимових Юнацьких Олімпійських іграх (м.Канвондо, Південна Корея). Високі показники у санному спорті досягла студентка факультету, член збірної команди України Вікторія Вікторія Коваль, яка здобула перемогу на першому етапі Кубка світу з санного спорту серед юніорів (м. Парк Сіті, США), а на другому – стала бронзовою призеркою (м. Вістлер, Канада). На факультеті фізичного виховання, біології та психології функціонує жіноча та чоловіча волейбольні команди «Академія-Кременець» (тренери – заслужений працівник фізичної культури і спорту України,

доцент Володимир Прокопович і завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання, доцент Віктор Голуб), які успішно виступали у Відкритому Чемпіонаті Кременецького району, турнірі пам'яті Героя України Олександра Капіноса, турнірі «Волейбольна весна» (м. Броди), Кубку ректора Львівського НТУ (м.Львів). В Академії функціонує футбольна команда «Кременець-Академія» (тренер – заслужений працівник фізичної культури і спорту України Анатолій Антонюк), яка бере участь в Чемпіонаті України серед студентів закладів вищої освіти.

Міжнародне партнерство

Станом на сьогоднішній день Академія має понад 20 угод із закордонними закладами освіти про співробітництво та партнерство. У рамках участі науково-педагогічних працівників кафедри іноземних мов та методик їх навчання у програмі ERASMUS+ нашим навчальним закладом

підписано договір про співпрацю із Академією прикладних наук у м. Ельблонзі (Республіка Польща), яким передбачаються спільні дослідницькі проекти, студентські обміни, мобільність та стажування. Крім цього, Академія підписала договір про співпрацю з Фондом «Porta Vitae» (Республіка Польща), яка проводить навчання та виховання дітей з аутизмом. Вже троє здобувачів Академії проходили педагогічну практику у закладі дошкільної освіти у місті Пйотрков Трибунальський Республіки Польщі. Практика підтримки таких міжнародних спільних освітніх ініціатив буде розширюватися.

Науково-педагогічний колектив Академії перебуває в постійному пошуку нових освітньо-професійних програм, які б оптимально поєднували вітчизняний досвід та нові практики реалізації аналогічних програм за кордоном. Упродовж звітного періоду здійснено якісно новий підхід до оновлення бакалаврських програм, які комплексно поєднали спеціальності та спеціалізації. В оновлених освітніх програмах зроблено акцент на збільшення кредитів для вивчення іноземної мови, в окремих програмах відновлено вивчення латинської мови, впроваджено опанування основ військової підготовки та тактичної медицини, зважаючи на реалії воєнного часу; збережено прерогативу методичної та практичної підготовки фахівців, особливо в освітній галузі. Розпочато процес адаптації змісту бакалаврських освітньо-професійних програм «Англійська мова та зарубіжна література», «Німецька, англійська мови та зарубіжна література» до освітніх програм Університету Вустера (Великобританія). У контексті договору про співпрацю з цим же Університетом та в узгодженні з їхньою платформою FUTURE LEARN, яка має 40-річний досвід дистанційного навчання та онлайн-освіти, в Академії адаптуються та впроваджуються сучасні підходи до планування занять, розробки навчальних курсів, систем контролю в освітні компоненти «Методика навчання іноземної мови», «Дистанційні технології на уроці англійської мови».

Із метою підвищення рівня цифрової грамотності науково-педагогічні працівники Академії брали активну участь у роботі курсів на міжнародних освітніх онлайн платформах Coursera, Udemy, Edx. У загальному, викладачами успішно завершено понад 70 курсів на згаданих вище платформах. Зокрема, в рамках співпраці з Університетом Вустера (Великобританія) науково-педагогічні працівники пройшли онлайн курс із вивчення іноземної мови Realy English (англійської), що в свою чергу підвищує можливість інтеграції навчального закладу в Європейський освітній простір.

У минулому році відбувся Міжнародний фестиваль органної музики «PAX ET BONUM» (Мир і Добро), що проходив у костелі святого Станіслава в Кременці. Організатором проведення фестивалю була кафедра мистецьких дисциплін та методики їх навчання. До його програми увійшли твори відомих композиторів у виконанні лауреатів національних і міжнародних конкурсів, а також науковців-інструменталістів кафедри. З ініціативи кафедри створено Кіноклуб DOCUDAYS UA, що знайшов схвальний відгук серед студентської молоді.

У рамках співпраці польських та українських освітніх і державних установ Академією відвідала делегація Генерального Консульства Республіки Польщі у Луцьку у складі Консула Кшиштофа Василевського та віце-консула Міхала Банаша, які під час зустрічі з науково-педагогічними працівниками

кафедри іноземних мов і методик їх навчання та студентами освітньої програми «Польська мова та зарубіжна література» вручили їм книги «MOW PO POLSKU» («Розмовляй польською мовою»).

На виконання Меморандуму про взаєморозуміння із Університетом м.Вустера (Великобританія) Академія виконує свої зобов'язання у програмі підтримки українських університетів «Twinning». За сприяння Cormack Consultancy Group (Великобританія) та Міністерства освіти і науки України делегація від Академії брала участь у Міжнародній конференції «Інтернаціоналізація як ключ до стійкості та відбудови». Крім того, близько 50 науково-педагогічних і педагогічних працівників та 200 здобувачів навчального закладу мали можливість проходити безкоштовний британський курс із поглибленого вивчення англійської мови Realy English, передбачений для розвитку навичок говоріння, аудіювання та читання. Наш навчальний заклад отримав повторний безкоштовний доступ до фондів Linda Hall Library (американська бібліотека науки, техніки та технологій), а також розпочав співпрацю із компанією JISC (британська неприбуткова компанія, яка надає мережеві та ІТ-послуги, а також цифрові ресурси для підтримки вищої освіти).

Розпочато реалізацію двохрічного проекту BOOST (Надання можливостей та організаційного успіху малим регіональним університетам в Україні) в рамках програми Erasmus+ Європейської виконавчої агенції з освіти та культури. Наш навчальний заклад в цьому проекті є одним із бенефіціарів та учасників із такими закладами вищої освіти України, Польщі, Словенії та Естонії: Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, Мукачівський державний університет, Академія прикладних наук у Ельблонгу (Польща), Приморський університет (Словенія), Тартуський університет (Естонія). Асоційованим партнером проекту, що забезпечує координацію на національному рівні, є Міністерство науки та освіти України. 31 працівник навчального закладу завершив навчання на платформі Moodle UT (платформа Мулді Тартуського університету). Партнери з ЄС допомагають нашому навчальному закладу розвинути цифровий, навчальний, технічний потенціали та суттєво реформувати інформаційно-технічну базу. В рамках реалізації проекту науково-педагогічні працівники нашої Академії відвідали Тартуський університет та Нарвський коледж. Зустріч відбувалась у рамках Міжнародного проекту «ErasmusPlus» BOOST, у якому наш заклад вищої освіти бере участь вперше.

Традиційно, вже 12 років поспіль, Академія виступає учасником Міжнародного інтеграційного проекту студентів і аспірантів «Школа відкритого розуму». У вересні минулого року відбулася XXVIII зустріч учасників, організована Університетом Яна Кохановського у м.Кельце (Республіка Польща). Як і щороку, в день народження Юліуша Словацького в Кременці проходив традиційний українсько-польський літературно-мистецький форум «Діалог двох культур», у якому брали участь представники Музею Юзефа Пілсудського у Сулеювку й Асоціації польських письменників (Республіка Польща) у співпраці з Генеральним Консульством Республіки Польща в Луцьку.

За результатами навчання, із врахуванням набутого досвіду та виходячи зі стратегічних завдань та перспектив міжнародної співпраці кафедрами Академії спільно із партнерськими закладами вищої освіти підготовлено до подання на розгляд Європейської комісії три грантові заявки (проекти) щодо можливого фінансування у рамках програми Erasmus+. Серед них – «Проект із розвитку робототехніки та створення відповідної лабораторії «RoboLab»» (кафедра інформаційних технологій та методики навчання інформатики), «Проект із поширення органного мистецтва «Organ»» (кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання) та «Проект із розвитку стем-освіти «STEM»» (кафедра біології, екології та методик їх навчання).

Участь Академії у зазначеному проекті дозволить вивчати та поширювати європейський досвід, підвищувати якість освітніх послуг, наукових досліджень, налагоджувати міжнародну комунікацію та активізувати академічну мобільність учасників освітнього процесу. В ході реалізації проекту передбачається закупівля нового сучасного обладнання для навчально-наукової бази Академії. У майбутньому прогнозуємо активізувати міжнародну співпрацю та налагодження партнерства Академії з європейськими університетами, міжнародними організаціями, фондами і компаніями.

...Як підсумок, можемо з повними підставами заявити: кожен член науково-педагогічного, адміністративно-технічного і студентського колективів наполегливо і самовіддано працює, вносить посильний вклад у розвиток Академії та наближення нашої перемоги, робить все для того, аби в наших оселях запанував мир, а в серцях і думках – впевненість у майбутньому.

ПРЕДМЕТ ДИСКУРСУ – ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Оксана ДОМАНЮК, кандидат педагогічних наук, доцент

З метою обговорення сучасних тенденцій та перспектив дошкільної освіти, аналізу актуальних досліджень та напрацювань у сфері навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку, об'єднання зусиль фахівців дошкільної освіти для вирішення стратегічних завдань подальшого розвитку галузі на базі Центру інноваційних освітніх технологій Прикарпатського національного університету ім.Василя Стефаніка було проведено Всеукраїнську студентську науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти: психолого-педагогічний аспект». Учасники форуму працювали в конкретних тематичних напрямках: інноваційні технології в умовах сучасного закладу дошкільної освіти, сучасні проблеми дошкільної освіти, професійна підготовка фахівців дошкільної освіти, психолого-педагогічний супровід освітньої діяльності дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану та розвиток творчого потенціалу дітей дошкільного віку. Безпосередніми організаторами Всеукраїнської студентської конференції виступили викладачі педагогічного факультету Прикарпатського НУ ім.Василя Стефаніка: завідувач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти, професор Людмила Мацук і доцент цієї ж кафедри Наталія Захарасевич. До Організаційного комітету студентського наукового зібрання увійшли науковці педагогічного факультету Університету-господаря, професор Олександра Лисенко, доценти Наталія Кирста, Надія Лазарович, Ірина Скоморовська, Надія Кравець, Тамара Марчій-Дмитраш, Маріанна Матшак і Степан Недільський. Нашу Академію в Оргкомітеті представляла доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної та початкової освіти Ірина Онишук.

Право відкрити молодіжний науковий форум надали його організаторам, професору Людмилі Мацук і доцентці Наталії Захарасевич. З вітальними словами до його учасників звернувся декан педагогічного факультету Прикарпатського НУ ім.Василя Стефаніка, професор Оксана Кондур, науково-педагогічні працівники цього факультету, професори Оксана Цюняк і Неллі Лисенко, декан факультету дошкільного виховання Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, доцент Леоніда Пісоцька, професор Чернівецького національного університету ім.Юрія Федьковича Марія Олійник, професор Хмельницького національного університету Олена Гомонюк, директори закладів дошкільної освіти Івано-Франківщини Юлія Максимів і Тарас Голей. Від науково-педагогічного і студентського колективів нашої Академії учасників Всеукраїнської студентської конференції вітала завідувач кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти, доцент Тетяна Фасолько.

Практична робота Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти: психолого-педагогічний аспект» проходила у форматі тематичних секцій: «Інноваційні технології в умовах сучасного закладу дошкільної освіти», «Сучасні проблеми дошкільної освіти», «Професійна підготовка фахівців дошкільної освіти», «Психолого-педагогічний супровід освітньої діяльності дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану» і «Розвиток творчого потенціалу дітей дошкільного віку». Над згаданими тематичними проблемами працювали студенти і магістранти Прикарпатського національного університету ім.Василя Стефаніка, Вінницького державного педагогічного університету ім.Михайла Коцюбинського, Хмельницького національного університету, Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, Полтавського національного педагогічного університету ім.В.Г.Короленка, Чернівецького національного університету ім.Юрія Федьковича та Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка.

Учасники засідання першої секції працювали над проблемою «Інноваційні технології в умовах сучасного закладу дошкільної освіти». Свою увагу вони зосередили на питаннях формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку засобами сучасних освітніх технологій, на особливостях формування в них уявлень про світ, про суспільне життя і природні процеси; особливу увагу звертали на розвиток математичного мовлення і розвиток логіко-математичних здібностей дітей старшого дошкільного віку; йшлося і про інноваційні підходи до виховання дітей з особливими освітніми потребами, про вплив сучасного кіномистецтва і телебачення на формування особистості дошкільника, про особливості ознайомлення дітей із професійною діяльністю дорослих і навіть про використання комп'ютерних ігор у роботі з дітьми дошкільного віку в умовах дистанційної освіти. Майбутні педагоги-дошкільники говорили про інтеграцію Lego-конструкторів у пізнавальну активність старших дошкільнят та про використання педагогічних технологій у сенсорному вихованні дітей; не забули вони і про інноваційні підходи до формування екологічної свідомості дітей дошкільного віку, згадали і про важливість форми та специфіку взаємодії закладу дошкільної освіти із батьками його вихованців.

На засіданні другої секції майбутні педагоги-дошкільники висвітлювали «Сучасні проблеми дошкільної освіти». До таких проблем вони віднесли психологічні особливості формування самооцінки у дітей дошкільного віку, вплив комп'ютерних ігор на формування дитячої особистості, специфіку і форми батьківського спілкування з дітьми як чинники формування особистості дитини дошкільного віку, формування патріотичних почуттів, фінансово-економічної грамотності дітей, їх ціннісного ставлення до природи на заняттях в дошкільному закладі. Особливу увагу доповідачі приділяли формуванню комунікативних навичок, художньо-мовленнєвих, дослідницьких, природно-

екологічних і сенсорно-пізнавальних компетентностей, розвитку словесної творчості та образного мовлення дітей, формуванню їх естетичної культури та соціально-культурної компетентності; наголошували на особливостях використання театралізованої діяльності в морально-естетичному вихованні дошкільників і специфіці формування художнього образу природи у їх свідомості. Учасники секційного засідання висвітлювали сучасні підходи до розвитку логічного мислення та розумового виховання дітей, зокрема через формування елементарних математичних уявлень та за допомогою різних видів ігрової діяльності, насамперед через використання дидактичних ігор і мультимедійних технологій; говорили про методику проведення українських народних рухливих ігор, про українську народну казку як засіб виховання дошкільників, про формування естетичної культури дітей засобами природи. Доповідачі зазначили роль ігрової діяльності у формуванні лідерських якостей і в соціалізації дитини дошкільного віку, у формуванні її уявлень про професії, у розвитку їх пізнавальної активності; вказували на специфіку використання інтерактивних ігор у навчанні старших дошкільників, наголошували на значенні ігрової терапії у логопедичній роботі з дітьми; говорили про театралізовані ігри як інструмент розвитку комунікативної компетентності дітей; розкривали психолого-педагогічні особливості трудової діяльності дітей дошкільного віку. Йшлося і про формування основ безпеки життєдіяльності дошкільників, про здоров'язберегальну компетентність особистості як наукову проблему та про вплив здоров'язберегальних технологій на розвиток рухової активності дітей дошкільного віку. Акцентували доповідачі на особливостях виховання дітей з порушенням мовленнєвого розвитку, на важливості та особливостях виховання у дітей культури спілкування, на необхідності врахування індивідуально-типологічних особливостей дітей дошкільного віку в контексті створення розвивального середовища, на особливостях розвитку пам'яті дітей різних вікових категорій.

У цій секції активно працювали студенти факультету дошкільної та початкової освіти, історії та мистецтв нашої Академії. Другокурсниця спеціальності «Дошкільна освіта» Юлія Мартинюк висвітлювала тему «Дистанційні ігри для дітей передшкільного віку як вимога сучасності». Студентка третього курсу цієї ж спеціальності Марія Сойко характеризувала процес «Формування національної свідомості дітей старшого дошкільного віку як предмет педагогічного дослідження», а її колега Наталя Трофимлюк звернулася «До проблеми логіко-математичного розвитку дітей передшкільного віку». Сказали своє слово і наші магістранти: Вікторія Ляшик говорила про «Формування цілісного світобачення зростаючої особистості як педагогічну проблему», її колега Світлана Романюк – про «Батьківське спілкування як чинник формування зростаючої особистості».

«Професійна підготовка фахівців дошкільної освіти» була тематичним напрямом повідомлень членів третьої секції. Першою виступила магістрантка спеціальності «Дошкільна освіта» факультету дошкільної та початкової освіти, історії та мистецтв нашої Академії Нелія Швед, яка характеризувала «Професійну готовність майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти до інноваційної діяльності». Таку тему продовжили студенти і магістранти інших вищих закладів освіти: вони говорили про особливості професійного стресу та про професійні ціннісні орієнтації майбутнього педагога, висвітлювали проблеми професійної самореалізації майбутніх фахівців у теорії

та практиці дошкільної і початкової освіти, демонстрували своє розуміння методичної компетентності майбутніх фахівців як показника відповідності стандарту вихователя закладу дошкільної освіти.

Актуальну проблематику «Психолого-педагогічний супровід освітньої діяльності дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану» аналізували члени четвертої секції. Майбутні фахівці дошкільної освіти висвітлювали особливості діяльності вихователя в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти, проблеми соціальної адаптації дітей дошкільного віку, виясняли поняття афективної сфери особистості у психологічній літературі; говорили про психолого-педагогічний супровід освітньої діяльності дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану, зокрема про особливості соціально-психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами та про розвиток їх творчої активності засобами арттерапії, про адаптацію дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, до умов дитячого будинку-інтернату, про взаємодію закладу дошкільної освіти і сім'ї у формуванні соціально-громадянської компетентності дітей передшкільного віку та про роль сім'ї у процесі соціалізації дитини, а також про розвиток особистісної сфери дітей із неповних сімей. Майбутні педагоги висловлювали свої думки про причини, види та діагностику дальтонізму у дітей дошкільного віку, про ігрову діяльність дітей як сучасну психолого-педагогічну проблему; оприлюднювали свої міркування щодо психологічного аспекту здоров'язбережувальної поведінки дітей в кризових умовах і щодо впливу війни на психічне здоров'я дітей і підлітків, а в цьому аспекті – про методику використання ігрової терапії у підтримці психологічного благополуччя дітей у воєнний час.

Учасники п'ятої секції працювали в проблемно-тематичному напрямку «Розвиток творчого потенціалу дітей дошкільного віку». Вони аналізували процес формування креативного мислення в дітей дошкільного віку та особливості розвитку їх творчих здібностей у різних видах навчальної та позанавчальної діяльності. Окремо вели розмову про використання народних звичаїв і традицій у розвитку творчого потенціалу дошкільників, в тому числі про писанкарство як ефективний засіб залучення дітей до національного декоративно-прикладного мистецтва й організації їх художньої діяльності як форми та засобу національного виховання. Значна увага була приділена проблемам використання художнього мистецтва у формуванні естетичної компетентності та особливостям розвитку творчої уяви дошкільників різних вікових категорій, а також їх естетичному вихованню засобами театрального мистецтва. Юні науковці висвітлювали вплив творчих ігор на розвиток креативності дітей дошкільного віку, говорили про підготовку майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти до використання традиційних і нетрадиційних методів і форм образотворчої діяльності та інших видів творчого освоєння дійсності.

Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти: психолого-педагогічний аспект» продемонструвала всебічну та глибоку предметну зацікавленість майбутніх фахівців дошкільного виховання загальнотеоретичними і конкретними методичними питаннями навчально-виховної роботи в закладах дошкільної освіти у контексті підвищення ефективності педагогічного впливу на формування інтелектуально-творчого потенціалу наймолодшої категорії українських громадян.

ПРО РИЗИКИ ПІД ЧАС ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Тетяна НОВАК, кандидат педагогічних наук, доцент

Студенти Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка та Фахового коледжу отримали можливість спробувати власні

сили у онлайн квесті з безпечного працевлаштування «Щось пішло не так» та засвоїти правила безпечної поведінки під час трьох інтерактивних інформаційно-просвітницьких сесій, що пройшли в академії з участю тренерки ГО «ТМЖК Відродження нації» Ольги Горощо. Співорганізаторами заходу виступили викладачі кафедри психології і соціальної роботи академії разом із завідувачкою кафедри Тетяною Новак, а також керівництво Фахового коледжу, яке підтвердило усвідомлення важливості роботи з протидії торгівлі людьми.

За даними дослідження МОМ «Оцінка ризиків та вразливості цільових груп населення до торгівлі людьми та експлуатації під час війни» (2023р.), кожен другий (52%) українець готовий прийняти ризиковану пропозицію, яка може призвести до потрапляння в ситуації експлуатації, торгівлі людьми або насильства, а кожен четвертий українець особисто стикався з тим, що їм пропонували хоча б одну ризиковану пропозицію.

Знання безпечних правил працевлаштування в Україні та за кордоном зменшує ризики потрапити в будь-які форми експлуатації. Можливість здійснення превентивної роботи з протидії торгівлі людьми в рамках проекту «Забезпечення комплексного реагування з метою захисту осіб, які постраждали від насильства, пов'язаного з війною, торгівлі людьми, експлуатації чи гендерно зумовленого насильства у Тернопільській області» надало Представництво Міжнародної організації з міграції в Україні. Проект впроваджується ТМЖК «Відродження нації» завдяки Представництву Міжнародної організації з міграції в Україні IOM Ukraine, Агентству США з міжнародного розвитку USAID Ukraine.

МУЗЕЙ У СИСТЕМІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Галина Сеньківська, кандидат історичних наук

Науково-педагогічні працівники кафедри історії та методики її навчання у співпраці зі своїми колегами з кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка і науковими співробітниками Кременецького краєзнавчого музею провели науково-методичний семінар «Музей як засіб формування громадянської компетентності у здобувачів освіти в Україні». До роботи семінару, який проходив на платформі Zoom в офлайн і онлайн режимах, долучилися фахівці Рівненського обласного краєзнавчого музею, науковці Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника, Дубенського державного історико-культурного заповідника Рівненської області, науково-педагогічні працівники та студенти нашої Академії, Волинського національного університету ім.Лесі Українки, Сумського державного педагогічного університету ім.А.С.Макаренка, Київського національного економічного університету ім.Вадима Гетьмана, Кременецького медичного коледжу ім.Арсена Річинського.

З вітальними словами до учасників науково-методичного семінару звернувся проректор зі стратегічного планування і наукової роботи Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка, професор Микола Курач і директор Кременецького краєзнавчого музею Андрій Левчук.

Модератором першого засідання науково-методичного семінару виступила кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти нашої Академії Любова Кравець. Вона ж і розпочала роботу семінару доповіддю про «Педагогічне партнерство закладів освіти і музею у формуванні громадянських компетентностей сучасної молоді». Продовжив розмову фахівців директор Рівненського обласного краєзнавчого музею Олександр Булига, який охарактеризував «Рівненський обласний краєзнавчий музей як осередок науково-освітньої роботи». Про «Історичні реконструкції музейних установ і їх роль у патріотичному вихованні молоді» говорила доктор історичних наук, професор Волинського національного університету ім.Лесі Українки Оксана Каліщук. Директор Кременецького медичного фахового коледжу ім.Арсена Річинського Петро Мазур тематикою свого виступу обрав «Роль музею історії медичного фахового коледжу у формуванні громадянської і професійної компетентності студентів». Співзвучною за педагогічною спрямованістю змісту стала доповідь доктора історичних наук, завідувачки кафедри історії та методики її навчання Академії, професора Ірини Скакальської, яка акцентувала на ролі «Музейної педагогіки в системі історичної пам'яті». У такому ж контексті

виступав директор Кременецького краєзнавчого музею Андрій Левчук, який висвітлював процес «Формування громадянської компетентності здобувачів освіти за допомогою передових технологій у реалізації освітніх ініціатив у Кременецькому краєзнавчому музеї».

Цілком обґрунтовано та закономірно, що учасники науково-методичного семінару у своїх виступах основний акцент змістили на проблеми, особливості та ефективність освітньо-виховної роботи музейних і заповідних інституцій та установ. Зокрема, у матеріалі директора Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного

же регіональний акцент мала тема виступу Юлії Мацюк – наукового співробітника відділу історії Дубенського державно-історико-культурного заповідника (Рівненщина).

Про свої науково-тематичні дослідження доповідали і представники студентської науки. Зокрема, студентка Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка Софія Сапсенова розповіла про «Формування громадської компетентності здобувачів освіти за допомогою екскурсійної діяльності в геологічному музеї Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка». Її науковими пошуками керував доктор педагогічних наук, професор цього університету Петро Рибалка. Тему «Організація шкільного музею» висвітлювала студентка спеціальності «Історія» нашої Академії Ольга Венжинович. Свою роботу вона готувала під науковим керівництвом доктора історичних наук, професора Ірини Скакальської.

Перше засідання науково-методичного семінару «Музей як засіб формування громадянської компетентності у здобувачів освіти в Україні» завершилося тренінгом «Медіаграмотність та громадянська освіта», який підготувала і провела кандидат політичних наук, професор Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана Світлана Бульбенюк.

Функції модератора другого засідання науково-методичного семінару виконувала старший науковий співробітник Кременецького краєзнавчого музею Тетяна Тернова. Вона ж і запропонувала учасникам засідання методичне повідомлення «Тематичні уроки для здобувачів освіти на прикладах експозиційного залу «Перебування Т.Шевченка на Кременеччині» Кременецького краєзнавчого музею».

На цьому етапі роботи семінару особливу активність виявили студенти третього курсу спеціальності «Історія» нашої Академії. Так, Олексій Мороз під науковим керівництвом кандидата педагогічних наук, доцента Любові Кравець підготував науково-методичне повідомлення «Національно-патріотичне виховання учнівської молоді – важлива складова діяльності сучасного музею». Його колега Анастасія Поліщук оприлюднила дослідження «Матеріалізація історичної пам'яті: вивчення пам'яток XVII–XVIII ст. міста Кременця». Ще одна їх однокурсниця Софія Діхтярук розкрила тему «Фрагменти життя особистості Романа Бжеського як об'єкт наукових досліджень у музейному просторі». Про музейний простір говорила і магістрантка цієї ж спеціальності Надія Мороз: змістова спрямованість її виступу – «Тематичні зони музейного простору в контексті організації різних видів діяльності з відвідувачами: роль візуалізації та мультимедійних засобів». Наукове керівництво авторськими пошуками молодих дослідників здійснювала доктор історичних наук, професор Ірина Скакальська.

заповідника Василя Ільчишина було передбачено аналіз «Співпраці Кременецько-Почаївського ДІАЗу з освітніми закладами м. Кременеця», кандидат історичних наук, науковець кафедри історії та методики її навчання нашої Академії Галина Сеньківська розкрила «Теоретико-методологічні застави проведення екскурсій у музеях закладів вищої освіти (на прикладі музею історії освіти Академії)», а її колега по кафедрі, кандидат філософських наук, доцент Олена Мороз говорила про «Музей як соціокультурний та освітній простір». «Люди на першому місці, або До питання про музейну антропологію» – такою була тематика виступу доктора історичних наук, професора кафедри історії та методики її навчання Генріха Стронського.

Наш кременецький краєзнавець, активний і постійний учасник регіональних і локальних зібрань фахівців і аматорів історико-краєзнавчих пошуків Василь Олійник запропонував науково-інформаційне повідомлення «Оксана Лятуринська у світлі нових досліджень». «Роль князів Острозьких у культурно-національному житті: освітній аспект» – такий

СПІЛЬНО З ПЕДАГОГАМИ МІСТА

Ольга БОНЧИК, голова циклової комісії гуманітарних дисциплін Фахового коледжу

Одним із найважливіших показників рівня науково-методичної та практичної діяльності закладу вищої педагогічної освіти є масштаби, стабільність та ефективність його предметних фахових контактів і підготовка та проведення продуктивних заходів співпраці із педагогічними колективами закладів загальної середньої освіти нашого регіону, територіальної громади та міста. Серед форм такої співпраці – спільні заходи навчально-методичного і культурно-виховного спрямування, які готують і проводять науковці Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка та педагоги нашого Фахового коледжу з учителями загальноосвітніх шкіл за узгодженими програмами та визначеними освітньо-тематичними напрямками.

Конкретним прикладом такої співпраці став науково-практичний семінар «Упровадження ідей концепції «Нова українська школа» в освітні програми: тенденції та перспективи», підготовлений організаційними зусиллями викладачів циклової комісії гуманітарних дисциплін Фахового коледжу, кафедри української мови і літератури та методики її навчання нашої Академії та їх колега-педагогів із Кременецької класичної гімназії Кременецького академічного ліцею ім.Уласа Самчука, Волинського ліцею ім.Нестора Літописця, Кременецької гімназії №2 з поглибленим вивченням іноземних мов. Активну участь у роботі семінару брали студенти Академії.

Почалася робота науково-практичного семінару з вітального слова в.о.директора Фахового коледжу, кандидата філологічних наук, доцента Романа Дубровського. Безпосереднім стартом виконання програми семінару став виступ науковця кафедри української мови і літератури та

методики її навчання, кандидата філологічних наук, доцента Ірини Комінярської, яка ознайомила учасників наукового зібрання з «Методикою викладання дисциплін мовно-літературної освітньої галузі у закладах освіти». Спеціаліст вищої категорії, старший вчитель Кременецької класичної гімназії Кременецького академічного ліцею ім.Уласа Самчука Людмила Подворна проаналізувала особливості відомої

загальноосвітніх шкіл згідно зі стандартами і вимогами Нової української школи. Педагог цього ж загальноосвітнього закладу Оксана Пасічник доповідала про зміст, форми і специфіку «Інклюзивної освіти в Новій українській школі».

Учасники науково-практичного семінару звернулися до проблеми застосування новітніх технологій в умовах сучасної національної школи. Так, спеціаліст вищої категорії, старший вчитель Кременецької гімназії №2 з поглибленим вивченням іноземних мов Лариса Стрижалко виступила з доповіддю «STEM-технологія – один із шляхів запровадження концепції «Нова українська школа» в освітній процес у початкових класах». Активно працювали на семінарі майбутні педагоги – студенти спеціальностей «Початкова освіта» та «Іноземна філологія» гуманітарно-технологічного факультету нашої Академії. Майбутній вчитель англійської мови Олена Мельник характеризувала «Навчальні стратегії на уроках англійської мови в Новій українській школі», а її колега Вероніка Федчик розвинула згадану проблематику у доповіді «Проблеми і перспективи викладання англійської мови в контексті концепції Нової української школи». Представниця спеціальності «Початкова освіта» Вікторія Федчик презентувала цікаву та корисну в практичному плані науково-методичне повідомлення «Різноманітність використання «Lego-технологій на уроках математики» в початкових класах сучасної національної школи.

Підсумки науково-практичного семінару «Упровадження ідей концепції «Нова українська школа» в освітні програми: тенденції та перспективи» підвела голова циклової комісії викладачів гуманітарних дисциплін Фахового коледжу Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка Ольга Бончик. Вона ж і вручила відповідні Сертифікати учасникам цього науково-методичного дійства.

в педагогічних колах «Інтегрованої освітньої програми Анжеліки Цимбалару «Світ чекає крилатих»». Безсумнівно, корисний практичний характер мав виступ спеціаліста вищої категорії, старшого вчителя Волинського ліцею ім.Нестора Літописця Наталії Кондратюк, яка, спираючись на особистий досвід, дала поради молодим колегам-педагогам щодо підготовки до процесу сертифікації вчителів

ПІДПИСАНО МЕМОРАНДУМ

НА СТАРТІ СПІВПРАЦІ

Черговим підтвердженням розширення сфери співробітництва нашого закладу вищої освіти з державними та громадськими інституціями регіону стало підписання «Меморандуму про співпрацю між Західним міжрегіональним центром з надання безоплатної правничої допомоги, Кременецьким районним судом Тернопільської області та Кременецькою обласною гуманітарно-педагогічною академією ім.Тараса Шевченка». Документ підписали ректор Академії, професор Афанасій Ломакович, голова Кременецького районного суду Галина Білосевич і директор Західного міжрегіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги Ірина Хондогій.

На церемонії підписання Меморандуму виступили ректор Академії, професор Афанасій Ломакович, начальник Кременецько-Буського відділу надання безоплатної правничої допомоги Північно-Західного управління надання безоплатної правничої допомоги Західного міжрегіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги Тетяна Точинська, старший міжнародний експерт з питань судової реформи Проєкту ЄС «Право-Justice» Анна Адамська-Галлант, проректор зі стратегічного планування та наукової роботи Академії, професор Микола Курач. Із заключним словом до учасників церемонії підписання Меморандуму звернулася голова Кременецького районного суду Галина Білосевич.

У підписаному документі наголошується, що метою Меморандуму є спрямування зусиль його учасників на забезпечення комунікації між органами системи правосуддя та громадянами, в даному випадку працівниками та студентами Академії, на підвищення довіри громадян до системи правосуддя шляхом запровадження служби волонтерів у судах. Саме для досягнення такої мети до співпраці залучаються студенти нашої Академії, які будуть здійснювати волонтерську діяльність у Кременецькому районному суді в межах проєктів «Служба волонтерів суду» та «Волонтер безоплатної правничої допомоги».

Між учасниками Меморандуму чітко розподілені напрямки діяльності. Академія надає майданчик для інформування потенційних кандидатів у волонтери про проєкти «Служба волонтерів у судах» та «Волонтер безоплатної правничої допомоги», подає інформацію координатору про осіб, які виявили бажання брати участь у проєктах та забезпечує навчання майбутніх волонтерів навичкам спілкування та психологічної підтримки людей, які звертаються до суду. Західний міжрегіональний центр з надання безоплатної правничої допомоги виступає координатором у ході комунікації між судом та студентами-волонтерами, а також ментором-наставником для навчання волонтерів, зокрема навчання учасників проєктів з питань провадження волонтерської діяльності. Кременецький районний суд здійснює відбір студентської молоді, яка має мотивацію, здібності та можливість здійснювати волонтерську діяльність у суді з числа студентів Академії та виступає модельним судом у реалізації проєкту «Служба волонтерів у судах», а також залучає для волонтерів менторів-наставників, інших партнерів, що проводять навчання кандидатів на статус волонтера для подальшої їх діяльності у приміщенні суду.

Меморандумом передбачена система спільних заходів, спрямованих на підвищення рівня правової поінформованості громадян щодо захисту своїх прав, зокрема права на безоплатну правничу допомогу, шляхом проведення конференцій, семінарів, круглих столів, зустрічей, тренінгів та інших заходів, досліджень і консультацій, пов'язаних із цілями та завданнями. Йдеться і про розміщення на офіційних веб-сайтах учасників Меморандуму в мережі Інтернет інформації, зміст якої може становити спільний інтерес, про проведення спільної правопросвітницької діяльності.

Передбачено, що з метою реалізації Меморандуму його учасники визначають кураторів для проведення консультацій і розроблення пропозицій щодо спільної реалізації проєкту, розробляють спільний алгоритм дій з його реалізації, проводять спільні заходи (робочі зустрічі, наради, консультації) щодо обговорення питань, які виникають при реалізації положень Меморандуму.

«Меморандум про співпрацю між Західним міжрегіональним центром з надання безоплатної правничої допомоги, Кременецьким районним судом Тернопільської області та Кременецькою обласною гуманітарно-педагогічною академією ім.Тараса Шевченка» набув юридичної сили з моменту його підписання. Термін дії цього документа – п'ять років. Переконані, що реалізація його положень здійснить позитивний вплив на статутну діяльність усіх учасників Меморандуму.

До нашого славного історичного міста Кременця прибула делегація Волинської православної богословської академії для підписання договору про співпрацю між ВПБА і Кременецькою обласною гуманітарно-педагогічною академією ім.Тараса Шевченка. Документ підписали ректор ВПБА, протоієрей Володимир Вакін і ректор КОГПА ім.Тараса Шевченка, професор Афанасій Ломакович.

Учасниками обговорення шляхів співпраці та взаємообміну досвідом між навчальними закладами були декан богословського факультету ВПБА, протоієрей Ігор Скиба, проректор із навчально-педагогічної роботи КОГПА ім.Тараса Шевченка, доцент Марія Боднар, проректор із стратегічного планування та наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор Микола Курач.

Під час візиту поважні гості ознайомились з історією, традиціями та навчально-матеріальною базою Кременецької академії. Сучасний педагогічний ЗВО у Кременці є спадкоємцем Волинської гімназії, Кременецького ліцею, а згодом учительського та педагогічно-гуманітарного інститутів. Саме у цих стінах протягом 1836 – 1902 років функціонувала Волинська духовна семінарія.

Представники ВПБА відвідали Преображенський собор, який у 1837 – 1841 роках був головним храмом Волинської єпархії, а на початку ХХ століття знаходився у користуванні Волинського єпархіального жіночого училища. Отця-ректора у древній святині Кременця радо вітав настоятель Преображенського храму, протоієрей Володимир Буграк. Учасники зустрічі надіються на довготривалу та плідну співпрацю між Волинською та Кременецькою академіями.

Представники ВПБА відвідали Преображенський собор, який у 1837 – 1841 роках був головним храмом Волинської єпархії, а на початку ХХ століття знаходився у користуванні Волинського єпархіального жіночого училища. Отця-ректора у древній святині Кременця радо вітав настоятель Преображенського храму, протоієрей Володимир Буграк. Учасники зустрічі надіються на довготривалу та плідну співпрацю між Волинською та Кременецькою академіями.

ГЕРОЯМ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

Історія України мала багато трагічних періодів, коли свобода і навіть сам факт існування українського народу опинялися під загрозою. Але завжди в такі періоди найкращі сини і дочки України ставали на захист своєї землі, своєї держави, своїх співвітчизників. Нині знову пришов цей час – час вибору між свободою і рабством, світлим майбутнім та темним минулим, справедливістю та тиранією. Спочатку вони вимагали права вибору. Потім їм довелося вимагати права жити. І хоч кулі снайперів – це вагомий аргумент, але ні кулі, ні гранати, ні нелюдська жорстокість не змогли перемогти цих людей. Вони гинули, та не здавалися...

Трагічні події в Україні з листопада 2013 року тривають та не залишають байдужими жодного громадянина країни. Кожному з нас необхідно усвідомити, за що боролися і вмирили учасники Євромайдану і заради чого пожертвували своїм життям «Небесна Сотня».

З цього приводу у Фаховому коледжі Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка, як і по всій Україні, проведено реквієм пам'яті. Його відкрила скорботна пісня «Плине кача» у виконанні студентки 11-Мк групи Марії Скоропляк на фоні відеофільму «Небесна Сотня. Євромайдан» та учасників дійства зі свічками в руках. Героїв Майдану, героїв АТО, які померли за світле майбутнє України, мирних жителів і захисників, які полягли в неоголошеній війні на Сході України, вшанували хвилиною мовчання.

Програму заходу продовжив відеофільм «Як починався жорстокий розгін», поезія Марії Скворонської «Прощання на Майдані» і танець «Не забувайте» у виконанні студентки 41-Мк групи Марії Бойко. Пісню Сергія Сірого на музику Сергія Степаніва «Серце плакало» на честь героїв Небесної Сотні презентував Володимир Танін.

Ведучі вечора-реквієму підготували розповіді про Героїв Небесної Сотні нашого краю Олександра Капіноса, Устима Голоднюка, Назара Войтовича, Василя Мойсея, Ігоря Костенка, Тараса Слободяна, Василя Аксєніна і звернулися до присутнім із закликом бути гідними своїх предків, любити рідну землю, берегти волю і незалежність України, поважати наш народ і нашу рідномову. А завершила виступи пісня «Я – Україна» у виконанні Марії Скоропляк.

Вели програму Катерина Савчук, Дарина Малишич, Вікторія Олеля, Арсен Мінайлюк, Юрій Собчук і Володимир Танін. Урок-реквієм підготували Валентина Мацкова та Олександр Повар.

ОСОБИСТІТЬ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Тетяна НОВАК, кандидат педагогічних наук, доцент

Науково-педагогічні працівники кафедри психології та соціальної роботи факультету фізичного виховання, біології та психології Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка підготували колективну монографію «Психолого-педагогічні особливості становлення особистості в умовах трансформації сучасного суспільства», яка побачила світ у луцькому видавництві «Терен». Безпосередню підготовку книги до публікації здійснила редакційна група у складі кандидата психологічних наук, проректора з навчальної роботи, доцента Марії Боднар, кандидата педагогічних наук, завідувача кафедри педагогіки та соціальної роботи, доцента Тетяни Новак, доктора філософії, старшого викладача Андрія Заблоцького. Рецензували видання доктор педагогічних наук, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Волинського національного університету ім.Лесі Українки, професор Ірина Кузава та кандидат психологічних наук, вчений секретар Західноукраїнського національного університету, доцент Марія Мудрик.

Колективна монографія має важливу авторську особливість: автори-науковці не давали окремих статей за тематикою монографії, а кожен працював над визначенням тематичним напрямом, аналізував проблему монографічної роботи в чітко окресленому науково-дослідницькому секторі. Так, один із редакторів монографії, доцент Марія Боднар висвітлює тему «Трансформація національної самосвідомості – шлях до гармонізації внутрішнього світу особистості». Взяти на себе значну частку авторської роботи й інші представники редакційної колегії: доцент Тетяна Новак характеризує «Психолого-педагогічні особливості формування медіаграмотності особистості в сучасному інформаційному просторі, а доктор філософії Андрій Заблоцький визначає «Альтернативні форми опіки над дітьми як соціальну та психолого-педагогічну проблему становлення особистості фахівця соціальної сфери». «Профілактика віктимної поведінки підлітків в умовах закладів загальної середньої освіти» – тематика розділу, над яким працював кандидат педагогічних наук, доцент Володимир Терпелюк. Кандидат педагогічних наук, доцент Наталія Фіголь обрала предметом авторського дослідження «Інтерактивні технології формування педагогічної майстерності особистості майбутнього вчителя». Авторські симпатії кандидата психологічних наук, доцента Тетяни Долгої спрямовані на «Теоретико-методологічні засади здійснення усної перекладацької діяльності». «Диспозиційні та операціональні прояви релігійності студентів та її зв'язок із духовністю» вивчає кандидат психологічних наук, доцент кафедри Маріанна Ярошук, а її колега Юлія Тимош працює над проблематикою «Моральна свідомість особистості: сутність, структура, місце у системі моралі». «Теоретико-методологічні засади вивчення релігійних орієнтацій як чинник саморозвитку особистості» – напрям аналітичних пошуків кандидата психологічних наук, старшого викладача Юлії Мельник. «Професійна самореалізація особистості» – тематика, над якою працювала викладач Алла Фурсик, стала заключною в колективній монографії «Психолого-педагогічні особливості становлення особистості в умовах трансформації сучасного суспільства».

Трансформація національної самосвідомості

Стартує монографічне дослідження розділом «Трансформація національної самосвідомості – шлях до гармонізації внутрішнього світу особистості», який підготувала доцент Марія Боднар. Автор здійснює історичний екскурс до психології етносу, розкриває домінуючі риси українського національного характеру, визначає вплив глибинних психологічних регуляторів на становлення української нації, а також звертається до такого цікавого за всіма показниками питання, як етнопсихологічний аспект ціннісно-сміслової сфери особистості. В розділі зазначається, що на сучасному етапі розвитку суспільства і науки набуває актуальності проблема національного відродження, формування та функціонування етнічної ментальності, гармонізації взаємодії природних і соціально-культурних факторів у внутрішній природі людини, становлення духовного світу особистості, а це потребує розкриття змісту етнічного у системі життєвих орієнтацій, окреслення його ролі в самоактуалізації особистості та виявлення вагомих психологічних чинників особистісного зростання.

Особливо актуальності набуває проблема особистісного зростання в контексті соціально-психологічних особливостей трансформаційних процесів в українському суспільстві, тим більше, у цьому контексті треба враховувати, що психологічний простір життєтворчості людини все більше зазнає впливу системних глобалізаційних процесів. Водночас простежується етнічний парадокс сучасності: попри глобалізацію, інтеграцію народів, спостерігається актуалізація зацікавленості власним етнічним корінням, історією народу та його культурою. Причина цього явища полягає в тому, що етнічна група залишається в числі небагатьох, але найбільш вагомих і надійних груп, де пересічна особистість знаходить захист і притулок.

В Україні вагомість окресленої проблематики зумовлена також повномасштабним вторгненням російської федерації на наші землі, що викликало низку кризових виявів поведінки особистості та зумовило потребу її психологічної реабілітації й гармонізації ментального здоров'я. В загальному, постає потреба включення до системи життєтворчості особистості національного конструкту, пов'язаного із засвоєнням цінностей

свого етносу. Національна ідея, маючи значний енергетичний потенціал, здатна відчутно вплинути на масову свідомість, оволодіти нею, стати світоглядним стрижнем. Науковець наголошує, що чільне місце у сучасній парадигмі життєтворчості людини займає формування психічно здорової особистості, дослідження її як цілісної системи у вищих виявах, прагнення до самоактуалізації. Автор зазначає, що тенденції такого прагнення досить яскраво виявляються в студентські роки, коли молода людина докладає особливих зусиль для становлення своєї індивідуальності. Помітною стає активізація ціннісно-сміслової сфери, окреслюються вектори життєдіяльності, проєктується життєвий шлях, будуються життєві плани та перспективи, відчутним є пошук шляхів самореалізації.

Розділ завершується відповідними узагальненнями та висновками: самоідентифікація особистості становить необхідну передумову розвитку життєвих орієнтацій молоді людини, надає можливості для її успішного саморозвитку; етнопсихологічні життєві орієнтації виступають структурним компонентом її ціннісно-сміслової сфери; вивчення структури, змісту, ієрархії етнопсихологічних життєвих орієнтацій студентської молоді засвідчує факт, що її самоактуалізація може суттєво гальмуватись окремими чинниками; недостатньо актуалізованими в етнічній самосвідомості: рівнею відповідальності за власне майбутнє та за майбутнє країни; асиметричним ставленням до минулого, теперішнього та майбутнього; неадекватним ставленням до себе, що створює перешкоди на шляху до життєвого успіху, задоволення власною самореалізацією; у процесі розвитку етнічної самоідентифікації спостерігається все більше усвідомлення, структурування, розгортання та конкретизація життєвих орієнтацій. Це знаходить відображення у цілях життя студентства, пов'язаних зі структуруванням майбутнього, насиченістю життя, що виявляється у теперішньому і задоволеністю самореалізацією, пов'язаною з минулим.

Медіаграмотність особистості

Доцент Тетяна Новак аналізує «Психолого-педагогічні особливості формування медіаграмотності особистості в сучасному інформаційному суспільстві». Вона висвітлює зарубіжний і вітчизняний досвід становлення та розвитку медіаосвіти, визначає психолого-педагогічні умови формування медіаграмотності та розкриває таке актуальне питання як «Медіаграмотність під час війни: нові психологічні виклики». Досліджуючи особливості формування медіаграмотності в сучасному інформаційному суспільстві, автор аналізує історію виникнення та досвід упровадження медіаосвіти в найбільш розвинених країнах: Канаді, Великобританії, Сполучених Штатах Америки (США), Німеччині, Франції, Австралії, Польщі та Україні. У дослідженні згадується і про негативний досвід, що мав місце в перші роки незалежності України, коли було фактично нівельовано витоки вітчизняної медіаосвіти: знищено технічну базу вищих і середніх закладів освіти, дитячі кінотеатри, спеціальні друковані видання; не велася належна професійна підготовка учителів; було припинено транслявання навчально-пізнавальних програм телебачення, радіомовлення, кіно- та відеофільмів.

На початку 90-х р. ХХ ст. цензура в засобах масової інформації була відмінена і на телеекрани та в пресу хлинув потік різноманітної, здебільшого негативної, інформації. Саме тому питання про формування аудіовізуальної культури, медіаграмотності підлітків, молоді, майбутніх учителів, вивчення медіапедагогіки, застосування медіаосвітніх технологій знову стало актуальним для освіти. Однак в Україні досі не представлено перелік знань, умінь та навичок медіапедагога і програми його професійної підготовки; не з'ясовано, якою є роль майбутнього фахівця та вчителя в контексті всього освітнього простору, можливості удосконалення всього суспільства. Так постала потреба в розробці методики формування медіаграмотності особистості в нашому інформаційному просторі. Тому на державному рівні було прийнято низку законопроектів, затверджено державні програми, концепції, проводяться експериментальні дослідження; відбувається впровадження медіаосвіти в системі сучасної освіти.

Науковець наголошує, що формування медіаграмотності – це складний процес, який передбачає засвоєння певного обсягу фахових теоретичних знань, набуття вмінь і навичок практичної та самостійної професійно-педагогічної діяльності за допомогою медіаосвітніх технологій. Це вимагає з'ясування психолого-педагогічних умов формування медіаграмотності особистості в сучасному інформаційному суспільстві. Такі умови включають зміст, комплекс спеціальних підібраних форм, методів, засобів навчання із застосуванням медіаосвітніх технологій; мотивацію до пізнання нового; медіаосвітнє навчальне середовище, яке сприяє формуванню медіаграмотності майбутніх учителів у процесі їх професійної підготовки. Серед них виділяють зовнішні та внутрішні обставини, що впливають на процес. До внутрішніх обставин належать чинники, що діють усередині системи, явища, а до зовнішніх – ті, що впливають на явище, але належать до навколишнього середовища. Компонентами педагогічних умов застосування медіаосвітніх технологій названі зовнішні: матеріально-технічна база, зміст навчального матеріалу професійно-педагогічного та медіаосвітнього спрямування, форми і методи педагогічної інноваційної діяльності, закономірності та принципи навчання;

та внутрішні: професіоналізм колективу, навчально-педагогічна робота кафедр медіаосвітньої спрямованості, практична реалізація набутих знань.

В розділі запропонована авторська система застосування медіаосвітніх технологій у професійній підготовці майбутніх учителів: формування позитивної мотивації у студентів щодо застосування навчально-пізнавальних медіатекстів; упровадження спецкурсу «Медіакомпетентність сучасної молоді»; використання методики формування медіаграмотності особистості в сучасному інформаційному суспільстві; проведення тренінгів із безпечного користування інтернет-ресурсами. Авторка звертається і до такої гострої проблематики, як зміна сфери медіаграмотності у зв'язку із повномасштабною російською агресією проти України, де наголошується на важливості ефективної допомоги українським громадянам, особливо молоді, протистояти масованій навалі шейків і російській дезінформації та пропаганді.

Віктимна поведінка підлітків

«Профілактика віктимної поведінки підлітків в умовах закладів загальної середньої освіти» – тематика розділу монографії, над яким працював кандидат педагогічних наук, доцент Володимир Терпелюк. Тут досліджується соціально-педагогічна складова віктимізації, віктимності та віктимної поведінки учнів підліткового віку, здійснена детермінація чинників і висвітлені заходи профілактики віктимної поведінки школярів в умовах сучасного соціуму. Серед них відзначають кризові процеси в сім'ї, соціальну напруженість у суспільстві, шкільне неблагополуччя, криміногенний фон суспільного життя та інші чинники негативного характеру, які впливають на особистість дитини.

В останні роки суттєво зріс інтерес науковців-педагогів, практичних психологів, працівників соціально-педагогічних і позашкільних закладів, громадськості до проблемних питань дитинства: педагогічної та соціальної занедбаності дітей і підлітків, причин важковихованості та важконауучуваності, профілактики бездоглядності дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки. Більше того, існує низка категорій дітей і дорослих, які через несприятливі умови їх розвитку і життя вимагають соціальної і педагогічної допомоги. Вони – жертви несприятливих умов соціалізації – стають предметом вивчення соціально-педагогічної віктимології. Йдеться про три групи дітей – жертв несприятливих умов соціалізації: реальні жертви (діти з психосоматичними дефектами і відхиленнями; інваліди; сироти і низка категорій дітей, що знаходяться під опікою держави або суспільних організацій); потенційні жертви (діти з прикордонними психічними станами і з акцентуацією характеру; діти та підлітки, які народилися у неблагополучних сім'ях із низьким економічним, моральним чи/і освітнім рівнями, сім'ях мігрантів – із країни в країну, з регіону в регіон, із села в місто і з міста в село; метисів і представників інонаціональних груп); латентні жертви (діти, які не змогли реалізувати закладені в них завдатки через об'єктивні обставини їх соціалізації).

Автор вважає, що дитина може стати жертвою несприятливих умов соціалізації не лише володіючи певним статусом (наприклад, інвалід), але й під впливом обставин, середовища соціалізації (сім'ї, школи, однолітків), які, у свою чергу, можуть актуалізувати у неї неадаптивні риси характеру або ризиковану поведінку. Також підліток може бути теоретично віднесений до однієї із груп жертв несприятливих умов соціалізації, однак при цьому не почуватися жертвою, а демонструвати абсолютно адекватну поведінку. Поняття «жертва несприятливих умов соціалізації» та «віктимний підліток» не тотожні. Тому пропонується чинники перетворення особистості у жертву розглядати через призму поняття «віктимгенність», «віктимність» та «віктимізація». Тоді віктимна поведінка підлітків доцільно виступатиме як система взаємодії між підлітком і навколишнім оточенням (людьми, ситуаціями, обставинами), що характеризується неадекватними стратегіями, внаслідок чого відбувається перетворення підлітка з потенційної жертви в реальну. Віктимна поведінка підлітка може бути активною, коли він своїми діями (надмірною розв'язністю, конфліктністю, імпульсивністю тощо) проковує агресора, а також пасивною, коли ризик стати жертвою у підлітка зростає у зв'язку з його бездіяльністю у значущих ситуаціях (демонстрація надмірної сором'язливості, пасивності, безпорадності, страху тощо).

В сучасних умовах життя діти та підлітки нерідко піддаються жорсткому ставленню, насильству, є соціально ізольованими. Досить часто це пов'язано з тим, що поведінка підлітків є віктимною – необачною, ризикованою, часом провокаційною, неадаптивною, а отже – небезпечною для них самих. Тому сьогодні набувають особливої актуальності питання з'ясування чинників та механізмів становлення віктимної поведінки дітей та підлітків, а також проблеми пошуку шляхів її попередження. Тут важливо враховувати, що соціально-педагогічна сутність профілактики віктимної поведінки підлітків – учнів закладів загальної середньої освіти як спеціально організованої професійної педагогічної діяльності, орієнтованої на виявлення віктимних школярів та надання превентивної допомоги таким підліткам – визначається у позитивній самореалізації, формуванні навичок конструктивної міжособистісної взаємодії, а також створенні безпечного середовища, необхідного для розвитку підлітка, розкриття і реалізації його внутрішніх сил та самовизначення.

ОСОБИСТІТЬ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Інтерактивні технології в педагогіці

Кандидат педагогічних наук, доцент Наталія Фіголь працювала над розділом «Інтерактивні технології формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя», де вона дає розгорнуту характеристику таким новітнім технологіям, обґрунтовує їх доцільність та ефективність і говорить про забезпечення педагогічних умов їх застосування у процесі формування особистості педагога. Самореалізація особистості педагога, безумовно, сприяє самореалізації учня. Важливим є вміння організувати освітній процес як педагогічну взаємодію, спрямовану на розвиток особистості, на її підготовку до розв'язання завдань життєтворчості. Для цього необхідно змінити мету навчання студентів, переорієнтувати її на розвиток особистості суб'єкта; відійти від предметно-орієнтованої, орієнтованої на знання освіти, прагнення до створення суб'єкт-суб'єктних стосунків між учасниками освітнього процесу з урахуванням особистого досвіду кожного суб'єкта, необхідності переорієнтації освіти, в якій головним стає не обсяг отриманих знань, а їх продуктивність; збагатити психолого-педагогічні, методичні освітні компоненти знаннями про інтерактивні технології навчання, їх вплив на психологічний та інтелектуальний розвиток, виховання учнів при застосуванні інтерактивних технологій в освітньому процесі; оцінити важливе значення педагогічної практики, самостійної, дослідної роботи студентів. ф

Автор вважає, що сформувати педагогічну майстерність засобами інтерактивних технологій означає сформувати цілі, мотиви, потреби в застосуванні інтерактивних технологій навчання майбутніми вчителями; виробити систему знань, умінь, навичок про інтерактивні технології навчання та форми їх застосування; сформувати і розвинути педагогічні здібності, необхідні для використання інтерактивних технологій навчання в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти. Удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів передбачає забезпечення оптимальних педагогічних умов для реалізації та використання методів інтерактивного навчання.

При визначенні педагогічних умов, які позитивно впливають на формування педагогічної майстерності майбутніх педагогів, важливо враховувати особливості процесу актуалізації та осмислення знань, отриманих студентами під час навчання. До таких педагогічних умов належать наступні: удосконалення освітнього процесу шляхом розвитку мотивації педагогічної майстерності з використанням засобів інтерактивних технологій; поетапне формування педагогічної майстерності через педагогічну практику та виховні заходи; забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача та студентів у процесі формування педагогічної майстерності засобами інтерактивних технологій.

Інтерактивне навчання у вищому закладі освіти переслідує такі цілі і завдання: розширення пізнавальних можливостей студентів, зокрема у здобутті, аналізі та застосуванні інформації з різних джерел; можливості перенесення сформованих умінь, навичок та способів діяльності на різні предмети та позашкільне життя учнів; формування глибокої внутрішньої мотивації. Використання у процесі професійної підготовки інтерактивних методів навчання сприятиме залученню молоді до активного пізнавального процесу, застосуванню набутих знань на практиці, співробітництву під час вирішення різноманітних завдань, формуванню й аргументуванню власної життєвої позиції.

Альтернативні форми опіки над дітьми

«Альтернативні форми опіки над дітьми як соціальна та психолого-педагогічна проблема становлення особистості фахівця соціальної сфери» – тематика розділу, який підготував доктор філософії Андрій Заблоцький. Науковець дає характеристику альтернативним формам державної опіки над дітьми, висвітлює нормативно-правові засади роботи працівників соціальної сфери в різних формах сімейного виховання, розкриває особливості використання зарубіжного досвіду у діяльності фахівців соціальної сфери для професійного становлення особистості. Науковець переконаний, що для гармонійного всебічного розвитку дитина має рости в умовах сім'ї, в атмосфері любові, взаєморозуміння та щастя. Саме батьки, даючи життя своїй дитині, можуть і повинні відповідати за її догляд, виховання, духовність, відчуття взаємних тепла й любові, прийняття важливих рішень від її імені, передачу життєвих цінностей та досвіду поколінь, демонстрацію зразків для наслідування, формування соціальних і побутових навичок, важливих у подальшому самостійному житті.

Забезпечення права дитини на виховання в сім'ї, як одне із головних завдань держави та суспільства, зафіксовано у низці міжнародних документів і в законодавчих актах більшості країн світу. Тому всі розвинені держави докладають зусилля до того, щоб кожна дитина зростала у родині та при цьому максимально забезпечували її інтереси. На жаль, протягом останнього десятиліття і особливо у період воєнних дій в Україні спостерігається збільшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а існуючі державні інтернатні заклади не здатні забезпечити цим дітям умови для

їх повноцінного розвитку та виховання. Оскільки оптимальним середовищем для життя та розвитку дитини є сім'я, в Україні, як і в усьому цивілізованому світі, поширення набуває сімейно орієнтований підхід до соціальної роботи, що передбачає надання працівниками соціальної сфери комплексу інтегрованих

послуг, спрямованих на зміцнення сімей, забезпечення їх потреб, формування засад відповідального батьківства, а також на ефективну соціалізацію дітей та молоді, насамперед дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, через соціальні служби та функціонування різних форм альтернативного сімейного догляду, де застосовуються правила альтернативного догляду, передбачені Державною цільовою програмою реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Розгортається деінституалізація – процес заміни системи інституційного догляду дітей на систему, яка забезпечує їх виховання в сім'ї або умовах, максимально наближених до сімейних. Деінституалізація не обмежується тільки виведенням дітей із закладів, а передбачає розвиток мережі превентивних і підтримуючих послуг на рівні громади, орієнтованих на задоволення потреб дітей, захист їх прав, а також супровід і підтримку різних форм сімейного виховання. Робота фахівця соціальної сфери в альтернативних формах державної опіки – це специфічна діяльність, спрямована на забезпечення умов, необхідних для всебічного розвитку біологічних і соціальних дітей-сиріт.

Порівняльний аналіз змісту такої роботи в Україні і за кордоном дозволяє зробити висновок, що розвитку альтернативних форм опіки в Україні сприятиме використання закордонного досвіду щодо розвитку новітніх технологій організації альтернативного догляду; створення Центрів соціально-психологічної адаптації в структурах існуючих інтернатів та Центрів розвитку прийомних сімей, що пришвидшить адаптацію дитини і сім'ї до нових умов проживання; посилення роботи, спрямованої на профілактику соціального сирітства та підвищення статусу прийомних батьків, піклувальників, усиновителів, патронатних вихователів; залучення до роботи з сімейними формами виховання місцевих громад та використання допомоги волонтерів, благодійних фондів і організацій; професійної підготовки працівників соціальних служб до роботи з альтернативними формами опіки дітей.

Прояви релігійності студентів

Науковий інтерес кандидата психологічних наук, доцента кафедри Маріанни Ярошук – «Диспозиційні та операціональні прояви релігійності студентів та її зв'язок із духовністю». Аналіз проблематики здійснювався через теоретико-емпіричне конструювання диспозиційних і операціональних характеристик релігійності особистості, зіставний аналіз видів релігійності та етапів її розвитку, а також через психосемантичні координати релігійності та духовності особистості. Наш автор наголошує, що науковці знаходять підтвердження трансцендентної сутності релігійності людини, розглядають в основному психологічні та соціально-психологічні детермінанти формування релігійності людини, де виділяють інстинктивний, невротичний, психотерапевтичний, моральний і ціннісно-орієнтаційний аспекти релігійності, а також наголошують, що на формування релігійності і особистісних властивостей віруючого впливає релігійне виховання в сім'ї, усвідомленість приходу до віри, тривалість включення у віровчення, інтенсивність релігійної мотивації.

Важливими позиціями у вивченні релігійності особистості залишаються питання структури цього феномену, приналежність її до інтра- чи інтер-індивідуальних характеристик людини, методи дослідження релігійності. З основних проблем емпіричного дослідження релігійності особистості виділяються такі найбільш актуальні питання: психометрична валідність запропонованих методик, репрезентативність вибірок, а також крос-культурна чутливість методів для дослідження релігійності у різних національно-культурних просторах. Вирішення цих питань може значною мірою наблизити до розуміння природи релігійності особистості, особливостей її динаміки та впливу на життя особистості.

Результати теоретичного і емпіричного дослідження структури індивідуальної релігійності дали змогу перейти до конструювання моделі релігійності особистості студента, представлені диспозиційним і операціональним компонентами релігійності, відтворити структуру індивідуальної релігійності особистості, в якій важливе місце посідають диспозиційні та операціональні характеристики. Диспозиційний компонент релігійності визначається особистісними рисами, які обумовлюють конкретний вид релігійності, а операціональний – представлений конкретними проявами релігійності у міжособовій взаємодії студентів, адже для останніх провідними видами діяльності є навчання та комунікація, бо релігійність як прояв особистості виявляється у конкретній взаємодії особистості зі світом та іншими людьми. Наша дослідниця характеризує релігійно-моральний, релігійно-тривожний, релігійно-формальний, релігійно-інтуїтивний, релігійно-нормативний, псевдорелігійний та релігійно-консервативний види релігійності.

Моральна свідомість особистості

Кандидат психологічних наук, доцент кафедри Юлія Тимош розробляє тематику «Моральна свідомість особистості: сутність, структура, місце у системі моралі». Основними напрямками її наукового пошуку стали феноменологія моралі та моральності людини, моральна свідомість у системі психологічних особливостей особистості та основні етапи та фактори її розвитку. Автор наголошує, що одним із компонентів свідомості, який відображає ступінь асиміляції особистістю суспільної моралі, засвоєння, інтерпретації, оволодіння людиною моральних принципів, є моральна свідомість, яка виступає складним психологічним утворенням і має певні рівні, форми та структуру, а також функціонує на двох основних рівнях (емоційно-почуттєвому та раціонально-теоретичному), які між собою взаємодіють і доповнюють один одного.

Емоційно-почуттєвий рівень пов'язаний з реакціями особистості на стосунки між людьми. Ці реакції виявляються в почуттях любові, ненависті; довіри, недовіря; симпатії, антипатії; обов'язку, відповідальності; національної гордості тощо. Раціонально-теоретичний рівень моральної свідомості виражається в системі моральних знань про норми, принципи, ідеали, оціночні судження, поняття, в яких теоретично обґрунтовується моральність та її елементи. Залежно від свого носія моральна свідомість поділяється на індивідуальну та суспільну. У структурі моральної свідомості виокремлено когнітивний, світоглядний, поведінковий та емоційний компоненти, які функціонують як єдине ціле. Когнітивний компонент поза його органічним зв'язком із поведінковим та емоційним компонентами становить просте знання особистістю етичних норм, етичних правил.

Емоційний компонент, у свою чергу, сам собою (поза зв'язком зі складовими когнітивного компоненту та світоглядного) – це певні моральні переживання, почуття, що можуть не виникнути в індивіда, який не володіє відповідними етичними знаннями. Зазначено, що моральна свідомість, відображаючи дійсність, невід'ємною частиною якої є суб'єкт моральної дії, спрямована не тільки на усвідомлення моральних аспектів соціального світу, а й на усвідомлення особистістю самої себе в ньому. Саме тому у структурі моральної свідомості генетично виникає моральна самосвідомість.

Моральна самосвідомість є специфічною формою моральної свідомості, предметом якої виступає вона сама, а також особистість як її носій. Моральні цінності, норми, ідеали, принципи постійно перевіряються і співставляються із власним Я, набувають особистісного сенсу, в результаті чого виникає Я-моральне. Моральна самосвідомість, як і свідомість, має три основні форми прояву: пізнавальну, емоційну та вольову. Вона є складовою суспільної свідомості, характеризується усіма притаманними їй ознаками, виступає формою відображення та духовного вивчення дійсності людиною та ґрунтується на суспільних відносинах, соціальному бутті, завдяки чому носить об'єктивний характер.

Методологія перекладацької діяльності

Важливу науково-прикладну тематику «Теоретико-методологічні засади здійснення усної перекладацької діяльності» висвітлює кандидат психологічних наук, доцент Тетяна Долга. Вона розкриває психологічні аспекти перекладацької діяльності, здійснює психолінгвістичний підхід до розуміння її сутності та висвітлює психологічні засади організації усної перекладацької діяльності студентів-філологів. Науковець нагадує, що усний переклад представлений трьома видами: синхронним, перекладом з паперових носіїв та послідовним перекладом. Синхронним перекладом є усний переклад, що здійснюється людиною одночасно зі слуховим сприйняттям вихідного тексту.

В науковій літературі розрізняють три види синхронного перекладу: переклад на слух, переклад з паперових носіїв, синхронне читання наперед перекладеного тексту. Усний переклад характеризується: слуховим сприйняттям повідомлення, складним запам'ятовуванням, обмеженням в часі переключення фахівця з однієї мови на іншу. Наголошено, що процес усного перекладу відбувається у досить складних умовах роботи мислення перекладача, в наближених до стресових ситуаціях, коли обсяг інформації, що поступає, є значно великим, а час оформлення перекладу обмежений темпом мовлення оратора. Перекладач вирішує складне завдання – знаходження й адекватного використання необхідних елементів системи еквівалентних одиниць, на основі якої створюються комунікативно рівноцінні висловлювання в двох мовах. Теоретичні та практичні проблеми перекладу пов'язані з прагненням і завданнями перекладача за допомогою всіх наявних ресурсів мови досягти адекватності перекладу. Перший етап діяльності перекладача – смислове сприйняття повідомлення, яке він чує, та фіксація потрібної інформації. Другий етап – розшифрування фахівцем своїх записів та передача повідомлення мовою перекладу. Записи потрібної інформації у послідовному перекладі виконують роль допоміжного засобу. Оформлюючи переклад, записи допомагають спеціалісту відновити в пам'яті те, що сприймалося раніше, а процес запису великою мірою стимулює інтелектуальну активність і тим самим активізує запам'ятовування. Отже, для здійснення послідовного перекладу необхідним є вміння аудіювання та оформлення перекладу в усній формі.

ОСОБИСТІТЬ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Тетяна НОВАК, кандидат педагогічних наук, доцент

Головна особливість синхронного перекладу – у регулярному поєднанні в часі двох процесів: процесів слухання однією мовою, а говоріння – іншою. В цьому перекладач має володіти механізмом ідентифікації як впізнанням мовних образів, механізмом імовірнісного прогнозування наступних висловлювань оратора і механізмом синхронізації, як здатністю поєднання процесів слухання та говоріння. Розмежування усної перекладацької діяльності на процеси говоріння та слухання дає можливість більш детально розглянути специфічні механізми взаємодії кожної зі сторін спілкування: як того, хто говорить, так і того, хто слухає. Часто процеси говоріння і слухання відносять до самостійних видів діяльності, що входять в єдине ціле – іншомовну мовленнєву діяльність, де мова і мовленнєва діяльність кардинально не протиставляються: мовленнєва діяльність і є процесом мовлення, процесом говоріння і слухання. Процес перекладу складається з двох етапів: розуміння і перекладу. Ці два взаємозалежних етапи перекладацького процесу відрізняються характером мовних дій, а саме: перший етап діяльності перекладача – словесне сприйняття повідомлення, яке він чує, та фіксація інформації, а другий – розшифрування фахівцем записів і передача повідомлення мовою перекладу.

Засади вивчення релігійних орієнтацій

«Теоретико-методологічні засади вивчення релігійних орієнтацій як чинника саморозвитку особистості» аналізує кандидат психологічних наук, старший викладач Юлія Мельник. Вона визначає вплив релігійної орієнтації на саморозвиток особистості, висвітлює особливості духовного саморозвитку особистості та його співвідношення з її релігійністю. Автор розділу узагальнила основні теоретичні концепції релігійних орієнтацій та їх вплив на саморозвиток особистості, проаналізувала праці вітчизняних і зарубіжних науковців цього тематичного напрямку, висвітлює детермінанти духовного саморозвитку особистості, побудувала психологічну модель процесу впливу релігійної орієнтації особистості на її саморозвиток як важливого етапу переходу від теоретичного до емпіричного аналізу проблеми.

В розділі наголошено, що без усвідомленого саморозвитку не може бути досягнуто належної цілісності, гармонійності та зрілості особистості. А в умовах свободи релігійного віросповідання зростає значущість релігійної складової саморозвитку, бо релігія завжди суттєво впливала і продовжує впливати на різні сфери суспільного та особистісного функціонування. Значну увагу автор приділяє активності особистості, бо всі зовнішні фактори сприяють розвитку і саморозвитку лише тоді, коли вони взаємодіють із внутрішніми механізмами її власної активності в роботі над собою. Тобто детермінанти саморозвитку знаходяться в самій людині, котра як індивідуальність більшою або меншою мірою творить сама себе. Виступаючи складовою спрямованості особистості, релігійні орієнтації виступають чинником саморозвитку особистості через функціонування таких психологічних механізмів, як самопізнання, цілепокладання та самовдосконалення, які при цьому мають релігійно релевантний зміст

і можуть одночасно розглядатися як сфери релігійно орієнтованого саморозвитку.

Автор застосувала психологічне моделювання процесу впливу релігійної орієнтації особистості на структуру її особливості її саморозвитку. Системативними засадами у сконструйованій моделі такого впливу виступають: визнання того, що релігійні орієнтації особистості формуються тільки через її релігійну активність (самоактивність); своєю чергою, двома основними чинниками останньої є соціальний та особистісно-індивідуальний чинники; наголошення на тому, що релігійна орієнтація особистості впливає на саморозвиток у єдності трьох основних його сфер (самопізнання, цілепокладання та саморозвитку); визначення двох базових сфер саморозвитку з відповідними основними типами релігійної орієнтації – матеріальної, або світської (зовнішня релігійна орієнтація) та духовної (внутрішня релігійна орієнтація); поєднання цих двох сфер і відповідних їм типів орієнтації формує змішану релігійну орієнтацію особистості.

Професійна самореалізація особистості

Над розділом «Професійна самореалізація особистості» працювала викладач кафедри Алла Фурсик, яка основну дослідницьку увагу звернула на категорійний аналіз понять «самореалізація» та «професійна самореалізація», а також на конкретне висвітлення структурних компонентів «професійної самореалізації». Вона акцентує на уважному й вимогливому ставленні до особистості, на новому розумінні феноменів соціального та психологічного благополуччя, самореалізації, становлення особистості. Водночас зростають вимоги до психологічної науки, яка покликана допомогти кожному члену суспільства ефективно визначити життєві орієнтири, реалізувати свій потенціал, долати труднощі особистісного і професійного становлення.

Самореалізація в професії стала соціокультурним феноменом, тісно пов'язаним із конкретною соціальною ситуацією нашого часу та простору. Мотивуючу функцію у цьому процесі виконує уявлення особистості про себе. Професійна самореалізація особистості детермінована ціннісно-сенсовими, інтелектуальними та мотиваційними особливостями особистості. Моделювання досвіду професійної самореалізації є опорою особистості на саморозвиток інтелектуально-вольових дій. Цей процес найбільш продуктивний у юнацькому віці – у час завершення розвитку готовності до вибору певної професії, визначення себе в можливій професійній ролі. Основним моментом такого процесу є пошук професійного образу «себе».

Зазначено, що метою професійної підготовки майбутнього вчителя є розвиток його цілісної особистості, неповторної індивідуальності, суб'єкта власного професійного шляху, який впливає на формування свідомості та самосвідомості учнів. Професійна самореалізація вчителя є одночасно характеристикою його індивідуальності, цілісності особистості та його соціальної активності, що виявляється в педагогічній майстерності, педагогічній творчості та професійно-педагогічній культурі, а при підготовці сучасного вчителя потрібно враховувати, що він повинен не просто вчити, а чити просто; глибоко знати теорію і практику компетентнісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного підходів, вміти перевести

теорію в практичну площину; розуміти, що сучасною дидактичною одиницею є не урок, а тема; розуміти значення основної навички XXI століття – вміння самостійно вчитися впродовж усього життя.

Оскільки готовність до професійної самореалізації детермінована інтегративною особистісно-професійною характеристикою майбутнього вчителя, то основу структурування цього поняття складає особистість майбутнього вчителя у професійній діяльності. Структура професійної самореалізації вчителя передбачає взаємодію трьох компонентів: мотиваційно-ціннісного (ціннісне ставлення до професії, ціннісні орієнтації, сукупність мотивів та інтересів, що орієнтують діяльність особи), професійної компетентності (професійно-орієнтовані знання, вміння і досвід в обраній галузі), рефлексивно-регулятивного, особистісного (професійно-педагогічна культура, особистісні якості, якості творчої особистості). Сформованість мотиваційно-ціннісного компоненту забезпечує процес засвоєння професійних цінностей, розвиток мотивів майбутнього вчителя, які і будуть орієнтирами для його успішної професійної самореалізації. Впровадження компетентнісного підходу передбачає спрямованість професійної підготовки майбутніх учителів на реалізацію особистісно орієнтованого навчання, формування готовності та здатності педагога ефективно здійснювати професійну діяльність згідно з універсальними загальнолюдськими естетичними цінностями та світоглядними позиціями. Важливим складником компетентності вчителя є творча компетентність як здатність здійснювати професійну діяльність на творчій основі.

Професійна компетентність вчителя – це тісний взаємозв'язок педагогічної та творчої компетентностей, а їх сформованість стає необхідною ланкою професійної самореалізації вчителя. Важливою складовою професійної самореалізації майбутнього вчителя є його готовність до входження в професійне середовище, що передбачає формування особистісних якостей особистості, які допоможуть найбільш ефективно розпочати професійну діяльність. Важливою стороною педагогічної культури є педагогічна майстерність, як володіння класичними, традиційними, так і пошук новітніх методів і форм розв'язання сучасних педагогічних завдань. Узагальнюючи, зазначимо, що структурні компоненти професійної самореалізації взаємопов'язані та взаємообумовлені і становлять повний цикл формування особистості вчителя-професіонала, бо усвідомлення студентами структури професійної самореалізації сприятиме як успішній її адаптації на робочому місці, так і особистісній та професійній самореалізації.

Монографія «Психолого-педагогічні особливості становлення особистості в умовах трансформації сучасного суспільства» підготовлена науково-педагогічними працівниками кафедри психології та соціальної роботи факультету фізичного виховання, біології та психології Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка з використанням 413 науково-літературних джерел, з яких – 372 українською та 41 – іноземними мовами, і на основі проведення низки конкретних науково-теоретичних і тематично-інформаційних експериментів і досліджень.

НАУКОВЦІ ПРО ВОЄННІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Галина Сеньківська, кандидат історичних наук

У Вінниці, на базі факультету історії та міжнародних відносин Донецького національного університету ім.Василя Стуса відбулася Міжнародна наукова конференція «Сучасна російсько-українська війна: соціоісторичні реалії та перспективи». Спів організаторами Конференції виступили Університет Санкт-Галлену та Фрібургу (обидва – Швейцарія). На відкритті наукового форуму виступили виконавчий директор Центру управління та культури в Європі Університету Санкт-Галлену, доктор соціальних наук Олександр Меєнбергер і декан факультету історії та міжнародних відносин Донецького національного університету ім.Василя Стуса, доцент Юрій Теміров. Конференція проходила в секційному форматі та змішаному онлайн-офлайн-режимі. Робочими мовами конференції були українська та англійська.

У роботі Міжнародної конференції брали участь науковці – представники вищих закладів освіти України: Київського національного університету ім.Тараса Шевченка, Київського столичного університету ім.Бориса Грінченка, Інституту українознавства ім.Івана Крип'якевича, Молдавського державного університету, Національного технічного університету «КПІ імені Ігоря Сікорського», Міжрегіональної академії управління персоналом, Житомирського державного педагогічного університету, Національного юридичного університету ім.Ярослава Мудрого, Національного економічного університету ім.Вадима Гетьмана, Інституту

інноваційної біоекономіки, Одеського національного морського університету, Національного університету «Львівська політехніка», Волинського національного університету ім.Лесі Українки, Університету «Одеська юридична академія», Харківського національного університету ім.В.Н.Каразіна, Рівненського державного гуманітарного університету, Дніпровського національного університету ім.Олеся Гончара, Національної академії внутрішніх справ, Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка, спів організаторів Конференції, а також наукові працівники архівних і музейних установ..

Науковці української та швейцарських інституцій вищої освіти працювали у шести тематичних напрямках: «Передумови та перебіг сучасної російсько-української війни, порівняння з іншими сучасними та минулими конфліктами», «Сучасна російсько-українська війна в інформаційному протистоянні», «Трансформації українського суспільства, біженці, внутрішньо переміщені особи, волонтерський рух», «Окупація у війні, що триває», «Вплив сучасної російсько-української війни на збереження культурної історичної археологічної спадщини» та «Документація злочинів».

Учасники секційних засідань аналізували соціально-політичні передумови російської агресії проти України, процес політичного діалогу та практичного

співробітництва України з європейськими державами у контексті євроатлантичної інтеграції, позитиви та проблеми міжнародної підтримки українського народу у його протистоянні російській агресії, феномен кремлівської пропаганди як складник інформаційної агресії проти України та прогресивного світу, про значення та форми партнерства України з країнами Європейського Союзу.

Особлива увага була приділена тематиці інформаційного протистояння, що особливо загострилося з початком російської агресії проти України. Учасники секційного засідання говорили про місце і роль культури та міжкультурного діалогу в умовах інформаційного протистояння, зокрема про дезінформацію як основний засіб інформаційної політики агресора, про функціонування інфраструктури національної інформаційної системи в умовах війни, про відображення російської агресії проти України в зарубіжних засобах масової інформації, зокрема в публікаціях європейських і американських експертів і аналітиків.

Однією із важливих проблем, що привернули увагу учасників Конференції, стала проблема трансформації українського суспільства у контексті реалій воєнного часу, в конкретних умовах московської агресії. Науковці виявляли стурбованість долею українських біженців, зверталися до українського міграційного досвіду, набутого в роки повномасштабного російського воєнного втручання в діяльність українського соціуму, вели конкретну розмову про положення українських біженців у країнах Європейського Союзу, США і Канади, про волонтерську діяльність громадян України та інших країн.

НАУКОВЦІ ПРО ВОЄННІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Галина Сеньківська, кандидат історичних наук

Негативний і тривожний вплив російської повномасштабної війни проти України на культурно-духовне життя народів Європи та світу – один із тематичних напрямків наукового дискурсу, здійсненого учасниками Конференції. Тут йшлося про репрезентацію російської окупації українських територій у масовій культурі, про тренди російської пропаганди та дезінформації за тематикою її агресивного вторгнення в Україну, про жорстоку військову специфіку та антигуманний характер російської окупаційної політики щодо мирного населення, і навіть піднімалися питання збереження української національної ідентичності на окупованих територіях.

Глибоку тривогу учасників Конференції викликали проблеми збереження національної культурної, історичної та археологічної спадщини в умовах російської агресії проти України. Науковці практично били на сполох з приводу загрози, яка нависла над національною археологічною спадщиною, об'єкти якої знаходяться в театрі воєнних дій та на окупованих територіях. Виступаючи відверто говорили про проблеми «вживання» національних музейних і археологічних інституцій в період тотального знищення об'єктів культурної спадщини в театрі воєнних дій, здійснюваних російською армією на території України.

Учасники Конференції не залишили поза увагою таке важливе, гостре і злободенне питання, як відповідальність за воєнні злочини, здійснені проти

громадян України та інших держав під час російської повномасштабної агресії проти України. Були підняті питання про співробітництво України з міжнародними правохоронними організаціями у розслідуванні воєнних злочинів, проведені паралелі зі злочинами різних тоталітарних режимів на території України. Говорилося про відповідальність країни-агресора за злочини проти людяності на окупованих територіях. Конкретно йшлося про форми фіксації фактів знищення національних культурних цінностей та про методи документування воєнних злочинів, здійснюваних російськими військами проти мирного населення України.

Кременецьку обласну гуманітарно-педагогічну академію ім.Тараса Шевченка на Міжнародній науковій конференції «Сучасна російсько-українська війна: соціоісторичні реалії та перспективи» доповіддю «Передумови та історія виникнення волонтерства: публічна історія» представила доктор історичних наук, завідувач кафедри історії та методики навчання, професор Ірина Скакальська. Наш науковець наголошує, що знання минулого виступає важливим інструментом розуміння сучасного та формування майбутнього. Особливим чином це стосується діяльності волонтерів, бо актуальність інституту волонтерства у нинішній час сумніву не підлягає і переоцінка значення волонтерського руху просто неможлива. Кардинально важливе усвідомлення цього для нинішнього українського суспільства. Стержнем тако-го розуміння має стати усвідомлення того, що здолати

агресора, виграти війну можна тільки через участь усіх ланок суспільства, представників усіх верств населення в боротьбу з агресором, як це зробили волонтери та меценати, які своєю конкретною допомогою бійцям на передовій лінії фронту фактично створили другу лінію оборони і цим наближають нашу перемогу. Волонтерська діяльність в Україні поширюється і зміцнюється з початком російської агресії проти Української держави. Сприяті мобілізації наших громадян на активну, багатопланову та конкретну підтримку волонтерського руху – патріотичний обов'язок і професійне завдання фахівців публічної історії, які володіють ефективними і дійовими формами, методами та засобами популяризації та підтримки волонтерства через науково-освітні, пропагандистські та культурно-виховні канали впливу на свідомість, а звідси і на конкретну діяльність представників усіх верств і секторів українського суспільства у контексті конкретної участі чи предметної допомоги нашому волонтерському руху. Професор Ірина Скакальська говорить про необхідність привернути увагу якнайширшої аудиторії до волонтерських ініціатив, забезпечити максимальну популярність волонтерської діяльності, а також акцентує необхідність висвітлення ефективності волонтерської допомоги захисникам України в їх боротьбі з російським агресором і говорить про агітаційно-пропагандистську та організаційну роботу в напрямку залучення свідомих українських громадян до активної волонтерської діяльності.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Віктор ГОЛУБ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент

На базі Луцького національного технічного університету відбулася III Всеукраїнська науково-практична конференція «Фізична культура у закладах освіти». Науковий форум проходив у змішаному онлайн-офлайн форматі. Його організаторами виступили науково-педагогічні працівники кафедри фізичної культури, спорту та здоров'я університету-господаря конференції, а співорганізаторами – їх колеги з Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка. Наш ЗВО на конференції представляли заслужений працівник фізичної культури і спорту України, доцент Володимир Прокопович, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання, доцент Віктор Голуб, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент Любов Левандовська, старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Василь Довгаль і асистент цієї ж кафедри Сергій Сиротюк.

Пленарне засідання наукового зібрання розпочалося виступом завідувача кафедри фізичної культури, спорту та здоров'я університету-організатора конференції, кандидата педагогічних наук, доцента Володимира Ковальчука, який представив учасників і гостей цього наукового форуму. Серед них – директор департаменту молоді та спорту Луцької міської ради Володимир Захожий, депутат Волинської обласної ради, голова постійної комісії облради з питань сім'ї, молоді та спорту Віктор Галан-Вашук, головний тренер збірної Волинської області з ММА (змішаного єдиноборства або «бойових мистецтв») Андрій Зінчук, кандидат технічних наук, декан факультету цифрових, освітніх і соціальних технологій Луцького національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент Галина Герасимчук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту Прикарпатського національного університету ім.Василя Стефаника Інна Ткачівська, представники спортивної громадськості Луцька та Волинської області, науковці Волинського національного університету ім.Лесі Українки, колектив факультету цифрових, освітніх та соціальних технологій університету-господаря конференції.

З вітальним словом до учасників конференції та запрошених гостей звернулася доктор економічних наук, ректор Луцького національного технічного університету, професор Ірина Вахович, яка подякувала партнерам і науковцям за увагу до розвитку фізичної культури та спорту у закладах освіти. Вона, зокрема, сказала: «Дякую колективу кафедри фізичної культури, спорту та здоров'я, який уже втретє разом з партнерами організовує таку тематичну конференцію. Сьогодні ми спільно будемо говорити про сучасні форми та ефективні методи підготовки фахівців з фізичної культури і спорту. Наш університет серед низки напрямків підготовки фахівців працює і в секторі фізичної культури та спорту, де ми спрямовуємося на реалізацію цікавих і перспективних проєктів, що дозволяють забезпечувати належний рівень здійснення освітнього процесу та якості підготовки фахівців відповідної спеціальності, зокрема фізичної культури та спорту. Для цього ми маємо єдиний в Луцьку стадіон із натуральним покриттям та автоматичним поливом, чудовий басейн, інші об'єкти необхідної матеріальної бази для занять фізичною культурою та спортом. Особливу увагу приділяємо

і надалі будемо приділяти зміцненню ментального здоров'я молоді, а первинна основа, фундамент ментального здоров'я, безсумнівно, закладаються фізичними навантаженнями, що їх системно і надійно забезпечують заняття фізичною культурою та спортом, що вимагає відповідних організаційних зусиль, особливо з урахуванням складних реалій воєнного часу».

Звертаючись до учасників конференції, директор департаменту молоді та спорту Луцької міської ради Володимир Захожий зауважив: «Робота, яку сьогодні здійснює кожен вищий заклад освіти, кожна спортивна школа – дуже важли-

ва й актуальна, бо це такий необхідний у наш час напрямок діяльності, який забезпечує формування світогляду та характеру молодої людини, сприяє вихованню кожного юнака і дівчини справжніми синами і дочками України. Ми завжди говорили про здоров'я, фізичну активність, ми завжди її пропагували і популяризували, але тепер, у нинішній складний час, чітко розуміємо: щоб вижити і перемогти, потрібно бути сильними та здоровими. Наші освітні установи формують молоду людину освіченою, різносторонньою особистістю, максимальною докладають зусиль, щоб завтрашній фахівець вже сьогодні був як духовно багатим, так і здоровим фізично, бо тільки завдяки такому поєднанню нинішнє покоління наших юних громадян зможе стати активним учасником захисту і побудови квітучої, незалежної, суверенної держави України».

Від імені науково-педагогічного колективу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка учасників конференції привітав доктор педагогічних наук, професор кафедри мистецьких дисциплін і методики їх навчання Олександр Дем'янчук, який побажав учасникам наукового форуму плідної роботи та успішного впровадження напрацьованих теоретичних проєктів у практичне навчання молодого покоління. Головний тренер збірної Волинської області з ММА Андрій Зінчук подякував колективу Луцького національного технічного університету та персонально його ректору, професору Ірині Вахович за багаторічну співпрацю, підтримку та взаєморозуміння у вирішенні практичних, в технічному та організаційному планах важливих питань здійснення спортивно-масової

роботи з молоддю. На урочистому відкритті конференції виступила вчителька фізичної культури Волинського ліцею №2 Олена Хомич. Вона висловила вдячність ректорату Луцького національного технічного університету за надану можливість мешканцям міста та учням загальноосвітніх шкіл користуватися об'єктами спортивної інфраструктури університету, а також звернулася до студентів університету зі словами: «Коли ви закінчите навчання і здобудете професію вчителя фізичної культури, прийдете до загальноосвітньої школи і принесете свої знання та вміння, які здобули під час студій в університеті, знайте, що від вас хочуть почути та побачити все нове, прогресивне, корисне. Та пам'ятайте, що ви покликані виховати в дитей відданість здоровому способу життя, любов до свого організму, до свого фізичного і душевного стану та до розвитку і збереження власного здоров'я, а також здоров'я інших людей».

Пленарне засідання III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Фізична культура у закладах освіти» почалося виступом доктора наук з фізичного виховання та спорту, доцента кафедри фізичної культури, спорту та здоров'я Луцького національного технічного університету Ігора Бакіко, який характеризував особливості «Формування ціннісних орієнтацій підлітків у процесі фізичного виховання». «Тенденції та напрямки розвитку концепції грамотності у фізичній культурі» – тема доповіді доктора наук з фізичного виховання та спорту, професора кафедри теорії і методики фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури ім.Івана Боберського Юлія Павлова. Доктор медичних наук, завідувач кафедри біології Національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова, професор Олександр Плиска висвітлював проблему «Прогресування порушень зору в учнів різного віку і різної статі протягом року та можливості їх попередження», а кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри фітнесу та циклічних видів спорту Волинського національного університету ім.Лесі Українки Віктор Романюк досліджував процеси «Моделювання, прогнозування та програмування спортивної діяльності». Увагу кандидата педагогічних наук, доцента кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Інни Ткачівської привернув «Стан сформованості організаційно-управлінських компетенцій у майбутніх учителів фізичної культури»; кандидата педагогічних наук, доцента кафедри фізичної культури, спорту та здоров'я університету-господаря конференції Олександра Панасюка зацікавили «Основи самооборони», а кандидата наук з фізичного виховання та спорту, професора цієї ж кафедри Галину Безверхню – особливості процесу «Формування мотивації для досягнення успіху з урахуванням психічних властивостей спортсменів». Кременецьку обласну гуманітарно-педагогічну академію ім.Тараса Шевченка на пленарному засіданні конференції з доповіддю «Рівнева диференціація фізичного виховання учнів» представив кандидат біологічних наук, професор кафедри теорії та методики фізичного виховання Віктор Чижик.

За матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Фізична культура у закладах освіти» буде опубліковано відповідний тематичний збірник наукових праць.

ТОБІ ЗВІТУЄМО, ТАРАСЕ,

Ніна БАГНЮК

Шевченківські дні в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім.Тараса Шевченка традиційно багаті на цікаві різнопланові заходи. До них долучається весь колектив нашого древнього і славного закладу освіти. Адже про Великого Кобзаря, увічненого в назві рідної Академії, нам завжди є що сказати, про що дізнатися, чим поділитися.

Старт заходам задала молода наукова спільнота, що зініціювала засідання історичного клубу «Х леґіон» на тему «Досить було однієї людини, щоб урятувати цілу націю». Естафету наукових пошуків і відкриттів шевченківської тематики прийняла кафедра української мови і літератури та методик їх навчання, яка провела усний журнал «Шевченкове ословлення минулого, сучасного й майбутнього та власної екзистенції». Мистецьким доповненням заходу став конкурс тематичної стіннівки.

Студенти 1 курсу спеціальності «Образотворче мистецтво» Фахового коледжу (керівник Лариса Рац) ювілей Кобзаря відзначили дещо нетрадиційно, провівши бліц-опитування «Ми пам'ятаєм слово Кобзаря!». Вони ставили запитання студентам і виклада-

чам про життя та творчість Тараса Шевченка, а також пропонували продовжити поезію Кобзаря за даним початком. Усі, хто дав правильну відповідь, отримували солодкий приз.

Іхні старші колеги із 41-Мк групи (груповий керівник Валентина Мацкова) вирішили донести власне бачення поетового слова кризь призму танцю: вони підготували міні-виставу за поемою Тараса Шевченка «Лілея». Тонке чуття духу поезії допомогло читцям Нелі Цьонь і Макаріві Гусаку, юним танцівницям Марії Бойко, Олександрі Гусаковській, Соломії Решетило, Дарині Матвійчук і комп'ютерно-музичному операторові Ганні Гоц створити дійсно дивовижне містично-поетично-хореографічне дійство.

Знаючи про те, що поет активно сприяв поширенню української культури та прагнув зробити її привабливою для широкої аудиторії, ми оголосили загальноакадемічні акції «Одягни вишиванку – вшануй Кобзаря» та «Хай повсюди лунає Шевченкове слово». І воно щиро лунало в кожному куточку нашої Академії з уст науковців та студентства.

Безперечно, апогеєм ювілейних урочистостей став традиційний святковий концерт музичних колективів та окремих виконавців нашої Альма-матер у Концертному залі Гуго Коллонтая, що зібрав креме-

нецьку культурну спільноту, яка прийшла вшанувати Великого сина українського народу.

І де б ми не були і що б ми не робили, всі наші дії так чи інакше звертаються у ці березневі дні до постаті Тараса Шевченка. Його присутність настільки очевидна, що багато з нас мимоволі задумуються: а як би вчинив поет у тій чи іншій ситуації?

Так, натхненні монументальним образом Великого Кобзаря, викладачі, студенти, працівники бібліотеки та ідальні рідної Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка організували тематичні виставки книг, мистецьких робіт студентів спеціальності «Трудове навчання і технології» та «Образотворче мистецтво». А ще – приготували велику кількість смаколиків та сувенірів для благодійного ярмарку, кошти від якого пішли на потреби наших захисників. Чудові полотна та вишивані роботи, різьблені та ковані роботи створили атмосферу затишку, а смачні страви розносили такий аромат, перед яким важко було встояти. Тому, поєднуючи красиве з корисним, ярмарок мимоволі став заходом благодійності та милосердя, які, безперечно, були б приємними для духу Поета, який мовчки споглядав із портретів і глибоким поглядом благав усіх не бути байдужими...

Сьогодні Тарас Шевченко є символом високої культури, боротьби за свободу свого народу. Це людина, яка, незважаючи ні на що, завжди пам'ятала про Україну. І вся його творчість пронизана українством, з якого він народився та якому віддав свій талант і життя. Це справжній приклад патріотизму, оплачений любов'ю народу. Тож ми можемо з упевненістю констатувати, що в нашій академії Шевченкове слово живе, пробуджує почуття національної гідності та честі, шани до рідної культури, мови, звичаїв, кличе до боротьби, вчить любові до волі та рідної землі, вірі в її гідне майбутнє. І ми з особливою шаною гордимось, що наша Академія носить високе ім'я Великому Кобзарю.

ШЕВЧЕНКО – НА СТОРІНКАХ УСНОГО ЖУРНАЛУ

Анна БАГЛИК

З нагоди 210-ї річниці від дня народження видатного українського письменника Тараса Шевченка кафедрою української мови і літератури та методик їх навчання проведено усний журнал «Шевченкове ословлення минулого, сучасного й майбутнього та власної екзистенції». Кандидат філологічних наук, доцент Інна Воляннюк відкрила захід вітальним словом про Кобзаря.

Організатор і модератор заходу, кандидат філологічних наук, доцент Олег Васишин запросив до виступів студенток 11-У і 21-У груп. Юні науковці Соломія Ставінська, Надія Вицишин, Анастасія Бухало, Олександра Пилипак та Юлія Ковалик розповідали про образ Ісуса і Божої Матері у творчості Шевченка, пророцтво в його поезії, здійснювали аналіз міфологічної долі дівчат-покриток.

Після наукової частини усного журналу відбувся конкурс виразного читання поезій Тараса Шевченка. Його учасниками стали студенти спеціальності «Українська мова і література»: Олена Дразньовська – «Садок вишневий коло хати», Марія Кочубей – «Лілея», Христина Шелест – «І мертвим, і живим, і ненародженим...», Анна Макачук – «Минають дні, минають ночі», Катерина Ковальчук – уривок з поеми «Причинна», Юлія Ковалик – уривок з поеми «Катерина», Анна Баглик – «Мені однаково», Анастасія Бухало – «Розрита могила», Юлія Нечипорук – «Заповіт», Вікторія Захарчук – «Думка», Вероніка Мороз, Соломія Ставінська, Надія Ващишин – «Титарівна», Богдан Гривас – «Думи мої, думи мої», Марія Швайко – «Лічу в неволі дні і ночі», Ірина Кібиш – «Свою Україну любить».

Завершальним етапом усного журналу став перегляд документального фільму «Кобзар на Кременеччині» й оголошення результатів конкурсу. Його переможницею стала студентка 21-У групи Анастасія Бухало; II місце виборала Христина Шелест (31-У), а третє – Анна Макачук (31-У).

ДОСИТЬ БУЛО ОДНІЄЇ ЛЮДИНИ, ЩОБ УРЯТУВАТИ ЦІЛУ НАЦІЮ

Олена МОРОЗ, кандидат філософських наук, доцент

Ці слова відомого українського гумориста і сатирика Остапа Вишні дали назву тематичному засіданню історичного клубу «Х леґіон», приуроченому 210-ї річниці від дня народження видатного поета, художника, громадського діяча Тараса Шевченка. Модератором заходу виступила Софія Діхтярук (31-І). Вона звернулася до присутніх зі вступним словом, зазначивши вагомість спадщини Т.Г.Шевченка як потужного чинника формування української нації. Його пророчі слова і сьогодні дають сили нашим захисникам та захисницям у боротьбі з ненависним і жорстоким ворогом.

Христина Чикун (31-І), яка згідно з програмою була запрошена до виступу, донесла до присутніх особливості життєтворчості Т.Шевченка. Свої наукові знахідки студентка доповнила презентацією і завдяки їй здійснила наочну демонстрацію та прокоментувала основні моменти своєї доповіді.

На засіданні історичного клубу «Х леґіон» не обійшлося без декламування поезій Т.Шевченка. Так, Катерина Демідова (11-І) емоційно представила вірш «Хустина», а здобувач освіти Андрій Савчук (21-І) – поезію «Мені однаково...».

Наступним доповідачем була Анастасія Поліщук (31-І). Вона розкрила глибоко філософську тему «Антропоцентризм творчості Тараса Шевченка», де зазначила, що Тарас Григорович є не тільки геніальним письменником, поетом та художником, але й справжнім мислителем, філософом, символом української ідеї. Цитати з його творів надихають на роздуми, осмислення власної долі людини, що влітається в долю всього народу. Науково-пізнавальні доповіді, декламування віршів доповнив виступ аматорського ансамблю «RUTA» у складі Вадима Чашкіна (31-І), Валерії Листопадської (31-М), Вероніки Мороз (11-У), Христини Чикун (31-І), Анастасії Чикун (31-Б), Анастасії Пітик (21-І) та Олексія Мороза (31-І). Учасники ансамблю виконали пісню «Реве та стогне Дніпр широкий» на слова Т.Шевченка.

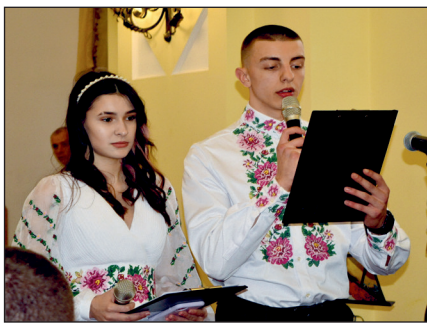
Науково-пізнавальні доповіді, декламування віршів доповнив виступ аматорського ансамблю «RUTA» у складі Вадима Чашкіна (31-І), Валерії Листопадської (31-М), Вероніки Мороз (11-У), Христини Чикун (31-І), Анастасії Чикун (31-Б), Анастасії Пітик (21-І) та Олексія Мороза (31-І). Учасники ансамблю виконали пісню «Реве та стогне Дніпр широкий» на слова Т.Шевченка.

На завершення засідання модератор заходу Софія Діхтярук провела вікторину «Доповни рядки поезії Великого Кобзаря за їх початком». Викладачі, здобувачі освіти спеціальності «Історія» отримали можливість перевірити власні знання рядків поезії Т.Шевченка, проаналізувати його окремі твори у проекції на сьогоднішній день і зробити спільний висновок: якби українці дослухалися до пророчих слів поета, то можна було б уникнути багатьох болючих сторінок в історії нашої рідної землі. Таким чином, світлий образ Т.Шевченка залишається нашим дороговказом у майбутнє, а його погляди на життя не втрачають своєї актуальності, допомагають нам у пошуках істини та життєвої правди.

У ПІСНІ, СЛОВІ ТА ЛЮБОВІ

На початку березня у Концертному залі Гуго Коллонтая Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка відбувся традиційний святковий концерт музичних колективів та окремих виконавців

нашої Альма-матер. Вшанувати Великого Кобзаря зібрався науковці та студенти Академії, кременчани і гості нашого міста.

Відкрили програму знаменита пісня Т.Шевченка «Реветя стогне Дніпр широкий» у виконанні оркестру народних інструментів та зведеного хору (керівники Надія Найчук та Інна Ратинська) й урочиста процедура покладання квітів до погруддя Поета на подвір'ї Академії. Продовжив виступи інструментальний твір Валерія Марченка «Вечорниця» (керівник та диригент Надія Найчук) та солістка Ілона Яловська з піснею «Наталка Полтавка» з однойменної опери Миколи Лисенка.

Оскільки аранжування всіх трьох творів здійснив викладач Валерій Яскевич, який тепер зі зброєю в руках захищає нашу землю від ворога, то цілком логічно, що черговий цикл програми носив тематику війни, яка змінила нашу свідомість і спонукала до переосмислення життєвих цінностей. Усіх полеглих воїнів, які поклали свої життя за світле майбутнє України, вшанували хвилиною мовчання.

Скрипаль Олег Дацюк і піаністка Юлія Мельник з «Мелодією» Мирослава Скорика та вокальний ансамбль «Криниченька» (керівник Надія Русакова) з «Молитвою за

Україну» Людмили Бабійчук на вірші Василя Дутчака змусили глибше задуматись про непросту долю нашого народу.

Своє слово про Шевченка сказав виконавач обов'язків директора Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, кандидат філологічних наук, доцент Роман Дубровський.

Віночок пісенних виступів продовжив соліст Іван Петручик: українська народна пісня «Ох і не стелися хрещатий барвінку», концертмейстер Інна Черноока, клас викладача, заслуженого артиста України Миколи Швидківа; «Ой, чоги ти почорніло, зеленее поле» Левка Ревуцького на слова Т.Шевченка у супроводі капели бандуристів під керуванням Ірини Харамбури та «Молитва» на слова Володимира Забаштанського в обробці Ольги Вальчук та аранжуванні Андрія Семеляка.

Емоційно торкнулися невмирущого Кобзаря

Кобзаря з керівником Аллою Афанасенко та концертмейстером Аллою Савчук (музика Миколи Лисенка «По діброві вітер віє») та камерний хор під цією ж орудою (музика Григорія Давидовського, аранжування Дмитра Котка «Розрита могила»). Володимир Танін доповнив Тарасове слово піснею Петра з опери «Наталка Полтавка»

Миколи Лисенка у супроводі струнного квінтету (керівник Неллі Галішевська). А Макарій Гусак представив один із найбільш знамих творів світової оперної класики «Granada» Lara Agustina (клас викладача Неллі Галішевської, концертмейстер Любав Головінська).

Весняного настрою додали присутнім сопілкарі Мар'яна Томашівська та Ірина Матвійчук інструментальним твором Германа Біфтинга «Весна», ансамбль окарин – «Подільською полькою» Валентина Буко та інструментальний ансамбль – «Буковинською поль-

кою» Василя Попадюка (обидва – під керівництвом Мар'яни Томашівської).

Яскраві народні нотки до програми внесли ансамбль народного танцю «Горлиця» (керівник Андрій Медецький), який продемонстрував свою хореографічну перлину «Гуцульський танець»; народний хор з українською народною піснею «Не ламай калини» (керівники Галина Левицька та Мар'яна Моронжук, концертмейстри Василь Райчук та Павло Яловський).

Палке поетичне Тарасове слово звучало з уст Павла Левицького, котрий прочитав уривок з поеми «Сон» та «Осії. Глава XIV (Подражаніє)», і ведучих, які тематично чергували твори українських авторів.

Пісня «Єднаймося, любя родину» Віталія Газинського та Михайла Калинюка у виконанні народного хору (керівники Галина Левицька, концертмейстри Василь Райчук та Павло Яловський) спонукали гостей свята ще раз подякувати всім тим, хто стоїть на обороні нашої країни та забезпечує її функціонування в такий складний час: Збройним Силам України, Національній гвардії, волонтерам, парамедикам, працівникам ДСНС, поліцейським, тим, хто ціною власного життя наближує нашу перемогу.

Завершили програму виступів чоловічий вокальний ансамбль (керівник Алла Афанасенко) із символічною молитвою Дмитра Бортнянського «Господи, дай миру», соліст Володимир Іванюк у супроводі симфонічного оркестру (керівник

та диригент Володимир Козачок) із піснею «Чернець» Тараса Шевченка та Михайла Вериківського, камерний оркестр під керівництвом Володимира Козачка у фортепіанному супроводі Юлії Мельник із драматичним твором Мирослави Шентюрк «Сльози» та кантатою «Радуйся, ниво непополитая» Тараса Шевченка і Миколи Лисенка.

Вели програму Надія Нікішкіна і Микола Микулинець. Автор сценарію і режисер-постановник – Павло Левицький. Звукорежисер – Лев Харамбура.

Роман ДУБРОВСЬКИЙ

Т.ШЕВЧЕНКОВІ

**Якби ж ми вчилися так, як треба,
То, може, не було б війни,
Сини вітрів, онуки неба...
Спаси нас, Боже, й сохрани!
Якби ж ми вчилися, то б манкуртів
Між нами точно не було.
Болить кривава рана Крутів,
Немов прострелене крило.
А сячі, що біля рала
Тримають ще мечі й шаблі,
Не втраять волю, ні державу,
Ні крихту рідної землі.
Фатальна помилка Богдана!
За тебе нині летить кров.
Та підросли уже гетьмани
І не терпітимуть оков.
Немудрий ворог нашу славу
Підняв з-за Лугу з-під води.
Дарма, Люцифера васале,
Поперся танками сюди!
Озвуться води Борисфена
Та вже забутий Чигирин.
І жовто-синії знамена
Ще захистить Антеїв син.
Нащадки скіфів і сарматів
Орду ворожу розіб'ють.
Садки вишневі коло хати
Під вільним небом зацвітуть.
Якби ж іще як треба вчилися,
То, може, не було б війни.
Всевишній Боже, дай нам сили
Для добрих справ і боротьби!**

НАУКОВЦІ – ПРО ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ В УКРАЇНІ

Микола БОЖИК, кандидат педагогічних наук, доцент

На базі Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка відбулася Всеукраїнська наукова конференція «Олімпійський рух на теренах України: минуле та сьогодення». Учасників конференції вітали ректор університету-господаря наукового форуму, професор Богдан Буяк, голова Тернопільського обласного відділення Національного олімпійського комітету України, професор Іван Калаур, начальник Тернопільського обласного відділення Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України Олександр Бірюкова. Організаційний комітет конференції очолював голова Тернопільського обласного відділення Національного олімпійського комітету України Андрій Огнистий.

Програма конференції передбачала проведення пленарного засідання, тематичних «круглих столів» і наукових дискусій, а також включала зустрічі з учасниками Олімпійських ігор. На пленарному засіданні наукової конференції були озвучені ряд тематичних доповідей. Зокрема, науковець Національного університету фізичного виховання та спорту України Олексій Лях-Породько оприлюднив результати власного історико-аналітичного дослідження «Бандера та спорт: родинні традиції». Кременецьку обласну гуманітарно-педагогічну академію ім. Тараса Шевченка на цьому науковому форумі представив кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теоретико-біологічних основ фізичного виховання та спорту, доцент Микола Божик, який запропонував учасникам пленарного засідання змістовно багату та інформаційно цікаву доповідь «Історичні аспекти розвитку зимових видів спорту на Кременеччині». Представник Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича Ярослав Галан висвітлив особливо актуальну для нинішнього дня тематику «Популяризація Олімпійського руху в Україні під час проведення різних заходів для дітей і школярів в умовах воєнного стану». Голова Тернопільського обласного відділення Національного олімпійського комітету України Андрій Огнистий доповідав про «Заходи Національного олімпійського комітету України та Олімпійської академії України, як невід'ємної складової освіти та виховання молоді».

Присутні на конференції науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти, представники спортивної громадськості, фахівці з фізичної культури та спорту отримали змогу ознайомитись з організацією та проведенням освітніх заходів, започаткованих Національним олімпійським комітетом України і Олімпійською академією України, в тому числі Всеукраїнський спортивно-інтерактивний захід серед дітей та молоді «OlympicLab», до якого долучився учасник V Юнацьких зимових Олімпійських ігор, студент факультету фізичного виховання Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка Максим Панчук.

У ході роботи конференції відбулася зустріч голови Тернопільського обласного осередку Національного олімпійського комітету України, народного депутата України, професора Івана Калаура з учасниками конференції, зі студентами і професорсько-викладацьким складом факультету фізичного виховання університету-господаря. На зустрічі також були присутні ректор університету, професор

Богдан Буяк, заступник голови обласного осередку НОК України Віталій Ігнатенко, директор Тернопільської спеціалізованої загальноосвітньої школи №10 Андрій Газилишин, голова Тернопільського обласного відділення Олімпійської академії України Андрій Огнистий. Іван Калаур розповів про свій життєвий шлях, поділився секретами успіху та вручив ректорові університету Богданові Буяку, деканові факультету фізичного виховання Віктору Шандригосю і директору Тернопільської СЗОШ №10 Андрієві Газилишину пам'ятні сувеніри від НОК України.

Ректор університету-господаря Конференції, професор Богдан Буяк поспілкувався з учасниками конференції і розповів про значення олімпійського руху у вихованні молоді. Андрій Газилишин, як директор базового закладу Національного олімпійського комітету України у Тернопільській області, подякував науковцям і студентам факультету за підтримку олімпійського руху й анонсував проведення спільних спортивно-масових заходів. Декан факультету фізичного виховання Віктор Шандригось подякував за підтримку факультету, пообіцяв і надалі підтримувати спортивні ініціативи і відзначив кращих студентів-волонтерів за допомогу в організації і проведенні спортивних змагань. Під час зустрічей також обговорювали роль олімпійських осередків у регіонах під час війни і шляхи популяризації олімпійського руху серед української молоді заради спільної мети – сприяння здоровому способу життя, впровадження олімпійських цінностей та залучення молодого покоління до різних видів спорту.

Підводячи підсумки Конференції, голова її Організаційного комітету Андрій Огнистий наголосив: «Вже традиційно у Тернопільському національному педагогічному університеті ім. Володимира Гнатюка відбулась V Всеукраїнська наукова конференція «Олімпійський рух на теренах України: минуле та сьогодення». Цьогоріч конференція проходила за підтримки народного депутата України, голови Тернопільського обласного відділення НОК України, професора Івана Калаура. Олімпійський рух, його історія, фізичне виховання, спорт – надзвичайно важливі питання сьогодення. Вони відіграють особливу роль, адже напруга пов'язані зі здоров'ям людей, розвитком їхньої фізичної активності і здорового способу життя, обороноздатності країни. Значимо, що на конференцію надіслали матеріали 57 дописувачів та виклали свої думки щодо процесу фізичного виховання та спорту у 31 публікації. Авторами матеріалів є науковці, викладачі, практики, студенти – представники багатьох закладів вищої освіти України. Конференція відбулась у змішаному форматі і в ній загалом брали участь більше 150 учасників. Вірю, що проведення подібних форумів, що об'єднують професіоналів у галузі фізичного виховання та спорту, сприяє виробленню ефективних рішень, спрямованих на зміни у суспільній свідомості про олімпійський рух, збереження здоров'я, розуміння можливостей професійного та масового спорту. Впевнений, що ті теоретичні та практичні рішення, які ми з вами напрацювали, будуть використані для покращення процесу фізичного виховання молоді та внесуть хоча б і незначний, але все ж таки гідний вклад у нашу спільну перемогу».

У НОГУ З ЧАСОМ

Неля ЦИЦЮРА, кандидат біологічних наук, доцент

Нова українська школа – це нові підходи до навчання через оновлені навчальні програми, нові методики навчання з акцентом на розвиток критичного мислення, творчих здібностей та практичних навичок мислення учнів. Цей проєкт націлений на підготовку учнів закладів загальної середньої освіти до сучасного життя та конкурентоспроможності учнів на міжнародному рівні.

Як писав один із найавторитетніших педагогів XIX століття Костянтин Ушинський, «щоб мати право вчити інших, потрібно постійно вчитися самому». Цей вислів ніколи не втрачає своєї актуальності.

З огляду на це, викладачі кафедри біології, екології та методик їх навчання КОГПА ім. Тараса Шевченка, йдучи в ногу з часом, успішно пройшли навчання в Інституті педагогіки Національної академії педагогічних наук України за програмою підвищення кваліфікації «Методика навчання біології за новим Державним стандартом базової середньої освіти (7 клас)».

Наслідком проведеної роботи став навчально-методичний семінар для викладачів та здобувачів вищої освіти кафедр біології, екології та методик їх навчання. Організатори семінару – кандидати біологічних наук, доценти Оксана Галаган і Неля Цицюра ознайомили учасників семінару з нормативно-правовими та дидактично-методичними основами організації освітнього процесу у 7-9 класах закладів загальної середньої освіти згідно з Концепцією Нової української школи; ознайомили з методикою організації освітнього процесу на засадах компетентного, діяльнісного, особистісно орієнтованого підходів; висвітлили досвід реалізації методики навчання біології у 7 класах закладів загальної середньої освіти за структурою підручника «Біологія. 7 клас» авторського колективу К. Задорожного, Г. Ягенської та інших.

Навчально-методичний семінар був корисним як здобувачам освіти – майбутнім педагогам, так і викладачам-практикам.

ЗУСТРІЧ ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРОМ

Олександра МОРОЗ

Реформа освіти України передбачає безперервний моніторинг освітніх програм відповідно до вимог сьогодення. Тому дуже важливо проводити робочі зустрічі спільноти викладачів та стейкхолдерів.

У Фаховому коледжі Кременецької обласної гуманітарної педагогічної академії ім. Тараса Шевченка відбулася зустріч викладачів циклової комісії музичних дисциплін із стейкхолдером освітньо-професійної програми «Середня освіта (Музичне мистецтво)» Володимиром Лопацьким – вчителем-методистом, учителем музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» Кременецької ЗОШ I-III ступенів №4. Під час зустрічі учасники активно обговорювали актуальні питання впровадження Концепції Нової української школи у галузі музичної освіти. Відбувся активний діалог щодо змісту модельних навчальних програм мистецької галузі з акцентом на питаннях покращення якості підготовки майбутніх фахівців.

Володимир Лопацький поділився своїми враженнями щодо впровадження НУШ, виділив переваги та виклики у роботі сучасного вчителя музичного мистецтва, підкреслив важливість використання міжпредметних зв'язків, що формують в учнів ключові та загальнокультурні компетентності та розвиток Soft Skills.

Підсумком зустрічі стало рішення опрацювати надані стейкхолдером пропозиції та врахувати їх при створенні ОПП, організувати лекції-практикуми для майбутніх учителів музичного мистецтва, продовжувати тісну співпрацю з практикуючими вчителями.

Щиро вдячні за конструктивний діалог, професійну атмосферу та позитивні емоції.

НА МИСТЕЦЬКИЙ ВИШКІЛ – ДО КРЕМЕНЦЯ

Неодноразово доводилось чути, що нинішня молодь тільки й сидить у своїх смартфонах чи біля комп'ютерів-ноутбуків, оправдовуючись тим, що для них нема нічого цікавого. Проте той, хто хоче задіяти себе заняттям до душі, не чекає, що все це хтось йому організує, а сам знаходить чимало цікавого та корисного.

Це яскраво підтвердила одна з подій, що відбулась у древньому Кременці. Відомо, що наше місто здавна славиться як колиська митців і майстрів, тому чимало юнаків-пластунів Тернопільської округи (і не тільки), приїхали до нас на «Вишкіл мистецьких вміlostей». Юнацтво вивчало секрети народних ремесел гончарства, писанкарства та бісероплетіння під керівництвом відомих у нашому краї майстрів Сергія Томашівського, Юлії Янчук, Марії Олексюк, Олександри Панфілової. А ще вони відвідували практичні заняття та відповідали на питання опитувальника.

Хтось із учасників вже відкрив для себе світ народного мистецтва, для когось це був перший досвід, але всі вони виявили себе творчими та сумлінними учнями й отримали зароблені вміlostі. Напружений і цікавий день завершила весела ватра із запалених свічок.

Символічною пластриятською хусткою гості відмітили своїх друзів Сергія Томашівського, Тетяну Фасольку, Андрія Станіславенка, котрі віддано і давно їм допомагають. А ще вони щиро подякували майстрам-інструкторам за цікаві гутрірки (розмови) та майстерки (майстер-класи), голові Кременецької міської громади Андрієві Смаглюку та заступнику голови Миколі Матвіюку – за діяльне сприяння та допомогу в організації заходів, директорці Кременецької загальноосвітньої школи №4 Оксані Панасюк – за гостинність, соціально-відповідальним бізнесам «Молокія», «Добра вода», «Кременець WDS» – за підтримку, науковцям академії Тетяні Фасолько, Ірині Онищук, магістрантці Нелі Швед з 11-ДПСзм групи та студентів Валентині Камасеві з 21-Р

групи Кременецької ОГПА ім. Тараса Шевченка, а також батькам пластунів, Руслану Сеніну – за активну допомогу у проведенні цього незвичайного заходу і висловили бажання провести наступну зустріч із мистецтвом в історичних приміщеннях нашої Альма-матер.

«СНІГОХІД» У НАШОМУ МІСТІ

Майже 250 учасників з різних регіонів України стали учасниками XIII Всеукраїнських зимових змагань «Снігохід», що відбулись на початку лютого у нашому Кременці.

Змагання з зимового мандрівництва щороку організують громадські організації «Пласт», «Молодіжний Націоналістичний Конгрес» і Управління молоді, спорту та іміджевих проєктів Тернопільської ОДА з метою популяризувати здоровий спосіб життя та активний відпочинок, залучати молодь до спортивного туризму місцями національно-визвольної боротьби і краєзнавчими місцями. XIII змагання присвятили Руслану Стороженку, Юрію Гринівцевському, Тарасу Давидюку, Василю-Якову Капустинському – учасникам «Снігоходу» минулих років, які віддали життя, захищаючи Україну від російських агресорів.

Команди боролися у трьох категоріях: любителі віком 12–16 років, дорослі любителі і дорослі професіонали. Цьогоріч було 68 команд із більшості областей України. Назва «Снігохід» буквально вказує на характер змагань: команди пішки за 8 годин проходили маршрут, щоб «взяти» якнайбільше з 44 контрольних пунктів і виконати ряд завдань. Контрольні пункти – це архітектурні, природні об'єкти і локації Кременця та ближніх сіл, «взяття» яких команди мали підтвердити фотографією з контрольної точки. На технічних етапах учасники змагались у переправі за допомогою линви, у стрільбі з пейнтбольних маркерів, у першій домедичній допомозі та в інтелектуальному завданні від Національного природного парку «Кременецькі гори».

За сприяння у проведенні змагань їх організатори вручили Подяку ректору нашої академії, професору Афанасієві Ломаковичу.

В ІСТОРІЇ «ПЛАСТУ»

Перші пластові гуртки заснували у Львові в 1911 році, в 1912-му започатковано Пласт (скаут) на Тернопільщині, зокрема Пластовий гурток при українській державній гімназії Франца-Йосифа I в м.Тернопіль. Восени 1912 виник пластовий полк ім. Гетьмана І. Мазепи в м.Теребовля, з дівочою чотою – чоту ім. Княгині Ольги (1913). До 1914р. пластові осередки поширились у містах Бережани, Борщів, Бучач, Збараж, Копичинці, Чортків та ін. Після початку Першої Світової війни пластуни Тернопільщини були учасниками Легіону УСС і Визвольних змагань (1914–1921). Значна частина пластунів воювала на Тернопільщині в УГА, зокрема у Пластунській сотні малолітніх добровольців III Галицького корпусу (бої біля с.Кошилівці, м.Бучач та ін.). Пластуни з Тернопільської гімназії належали до Студентської сотні під проводом проф. І.Галуцицького.

Відродження діяльності Пласту – початок 1920-х. Серед організаторів та опікунів – відомі громадські діячі, колишні старшини українського війська. Найсильніші осередки Пласту у міжвоєнний період – у Тернополі й Бережанах: по 7 пластунських частин. Пласт також поширився на Волинь, де від середини 1920-х діяв при «Просвіті», а найрозвиненіші – у містах Кременець та Почаїв. Наприкінці 1920-х постали відділи так званого Село-Пласту. Перший такий відділ у Пласті виник у с.Озерна.

Тернополяни, які навчалися у Львові, створили курінь «Вітрогони». Пластуни Тернополя організували новацькі частини для дітей 6–11 років. Організаційно Пласт на Тернопільщині належав до VI Подільського пластового округу і IX Волинського за центром у Кременці.

Діяльність Пласту мала національне спрямування. Це виявилось в опіці над цвинтарями УСС і УГА: впорядковано близько 1500 стрілецьких могил на Микулинецькому цвинтарі в Тернополі та стрілецький цвинтар і насипано курган на г.Лисоня біля Бережан. Пластуни брали активну участь у визвольній боротьбі проти польських окупантів. Усередині Пласту (який намагався дотримуватися скаутського принципу аполітичності) були протистояння між політичними силами, наприклад, керівництва Пласту з комуністами-радянськими (Почаїв), а також із УВО-ОУН. Це стало приводом до заборони Пласту на Волині (1928) і в Галичині (26. 09. 1930).

Після заборони Пласту відбулися судові процеси за приналежність до нього, зокрема у Зборіві, Почаєві, Тернополі; деякі з пластунів засуджені до 2 місяців арешту зі заміною кари на штраф 3000 злотих. Пласт продовжив діяльність у підпіллі, зокрема від 1934 під керівництвом таємного Пластового Центру, в якому працювали й вихідці з Тернопільщини.

Під час II Світової війни Пласт діяв під виглядом Виховних спільнот української молоді (ВСУМ), багато дорослих членів яких зголосилися до дивізії «Галичина». Вихованці Пласту брали участь у Визвольних змаганнях в ОУН і УПА, чимало з них загинули за волю України. Після війни вихідці з Тернопільщини діяльні в Пласті української діаспори як організатори.

У 1989–1990 роках почалося відновлення Пласту на Тернопільщині. Перший осередок – Тернопіль. У 1990 році створено міську організацію Пласту – станицю Тернопіль. Організатори і керівники Пласту в Тернополі: О.Куриш, С.Сидор, М.Окаринський, А. Гевко. Відбулися всеукраїнські заходи: 2-й (позачерговий) з'їзд Пласту в 1992 році, на якому прийнято офіційну назву «Пласт –Українська скаутська організація»; Всеукраїнський мистецький змаг «Орліада»; всеукраїнські новацькі табори (Б.Олексій). Відновлено курінь УСП «Плем'я Могікани». У Тернополі виходили пластунські часописи: 1992–1994 – всеукраїнський пластовий часопис «Цвіт України»; 1996–1998 – часопис тернопільських пластунів «Полум'я» (головний редактор М.Окаринський).

1990-і роки – створено осередки в містах Бережани, Бучач, Заліщики, Чортків, селах Купчинці, Великий Ходачків, с.Жизномир та інші. Найбільший осередок – у Тернополі, де діють 8 куренів юнацтва і 2 гнізда новацтва.

Нині найкраще працюють осередки Пласту в містах Бережани, Бучач (Є.Трофім'як), Зборів, смт. Козова (В.Свердун), с. Жизномир (С.Павлишин). Діє Тернопільська обласна округа Пласту – Національної скаутської організації країни (голова Округної старшини Є.Трофім'як), зусиллями якої працюють округні табори (2005 – 2 літніх) і відновлено нові осередки (Копичинці, Кременець, Підгайці та ін.).

Пластова виховна система складається з трьох елементів: ідейні основи Пласту, пластова метода самовиховання і виховні засоби, тобто зміст пластової діяльності. Усі елементи цієї системи повинні бути одночасно застосовувані. Два перші елементи є незмінними, бо їх неможливо модифікувати відповідно до бажань чи поглядів виховника. Третій елемент, за-

соби, може змінюватись відповідно до потреб. Можна застосовувати одні чи інші типи занять відповідно до зацікавлень молоді.

Інколи говорять, що метою Пласту є виховувати, бо це виховна організація. Насправді, мета, до якої прямуємо ми, – це добрий громадянин. Виховання – це засіб, який веде до мети. Це швидше завдання на час пластування, ніж ціль. Виховувати у пластовій методичній системі означає створити відповідне середовище і відповідні засоби для цілеспрямованого самовиховання. Самовиховання – це процес постійної праці над собою. Пластуни і пластунки остаточно відповідають за свій всебічний розвиток та вироблення свого характеру.

Праця в групі є невід'ємною частиною самовиховання і включає вміну спільно діяти, організовувати заняття, взаємно дбати один про одного. У цьому процесі юнацтву допомагають виховники і відіграють роль менторів, скеровують самостійну дію молоді в корисний напрям.

Все у Пласті виховує. Пластові організаційні форми: гурток, курінь, кіш, станиця – це прототипи громадських організаційних форм. Його старшина, тобто позиції у пластовій ієрархії – це зразок громадської провідницької системи. Відповідно, обіймаючи ці посади, пластуни вчаться провідництву та громадській активності.

Ідейні основи Пласту, що їх сформував Основоположник ДРОТ і які доповнювалися під час розвою Пласту, побудовані на християнському світогляді й ідеї вірності українській нації, її ідеологічній державності. Вони коротко з'ясовані в Трьох Головних Обов'язках пластуна: Вірність Божові поставлено на першому місці, бо Пласт мав ідеалістичний світогляд, який вчить вірити у вищий сенс життя, у Творця всього світу. Пласт не вчить релігії, але вимагав від своїх членів практичної релігійності на християнських засадах. Пласт не робить різниці між віровизнаннями і шанує кожне релігійне віровизнання, але зобов'язує жити згідно з Християнською наукою і вимогами віровизнання, що до нього належить пластун чи пластунка. Друга частина першої точки: бути вірними Україні значить – почуватися органічною частиною української спільноти – в Україні й у діаспорі, бути співвідповідальним за її добро й осягнення повної самостійності українського народу. Тому треба дбати про чистоту української мови, активно і творчо включатися в українське громадське й культурне життя на місцях поселення та вносити в нього пластові засади. Коротко, вірність Україні – значить, що пластун є завжди готовий їй служити.

Другий головний обов'язок пластуна – допомагати іншим. Це одна з основних заповідей Христової віри, яка наказує любити ближнього. Пласт подібно як скавтінг' включив цей Божий і лицарський закон до своїх головних обов'язків. Гасло помагати іншим – стосується відношення пластуна до свого довкілля. Воно також означає вимогу для пластуна – бути корисним членом суспільності, в якій живе і з якою зв'язаний. Тому Пласт від початку свого існування увів систему щоденного доброго вчинку, щоб це стало звичкою пластуна робити щось доброго для інших.

Третій головний обов'язок пластуна – жити за Пластовим Законом, який визначається 14-ма пунктами прикмет пластуна, а до того доходить слухняність пластовому прововоді, що є потрібне для вироблення індивідуального характеру і почуття правопорядку у спільноті. Бачимо з того, що Пласт не обмежується лише тим, щоб зберегти молодь при українстві, а прямує також до того, щоб виховати нових громадян української спільноти вище пересічного рівня. Відповідно до того ставить до своїх членів більші вимоги.

Пласт не робить різниці поміж своїми членами щодо освіти, віросповідання, соціального чи класового стану. До Пласту можуть належати всі, що визнають і стараються жити згідно з пластовими засадами виховання та бажать удосконалитися до рівня, що його визначає мета Пласту.

Очевидно, що не всі, що виховуються у Пласті, зможуть бути провідниками, але Пласт прямує до того, щоб якнайбільше їх виховати. Разом з вихованням характеру заохочується пластову молодь набувати знання, здобувати вищу освіту, щоб бути готовими зайняти провідні пости в українській спільноті і в країні її поселення.

Пласт має на меті виховати характерних та ідейних громадян, які були б готові вміло служити своєму народові, були успішними в житті, щоб уводили щастя й гармонійне життя в свої родини, почувалися життєрадісними й щасливими людьми, були добрими, корисними й провідними громадянами своєї країни.

САМЧУКОВИМИ СТЕЖКАМИ У КРЕМЕНЦІ

Олег ЗБРУЧАНСЬКИЙ, Соломія СТАВІНСЬКА

У день народження Уласа Самчука студенти-філологи та їх наставники-науковці Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка зазвичай проводять виїзне засідання у Тилівському літературно- меморіальному музеї Уласа Самчука. Цього року традиція була порушена, оскільки Кременець також дотичний до постаті славетного письменника-земляка. Тому було вирішено проводити Самчуківське читання на базі академії.

Модерувала цю подію дослідниця творчості письменника, кандидат філологічних наук, доцент Ірина Комінярська. У вступному слові вона наголосила, що ім'я Уласа Самчука, на жаль, сьогодні не звучить на повну силу у навчальних програмах шкіл. Той негативний стереотип ще з радянських часів, який тяжів над постаттю У. Самчука, дався взнаки і в часи незалежної Української держави. Тому наше завдання сьогодні полягає в тому, аби в повній мірі і повноті висвітлити усі подробиці і факти літературних здобутків письменника.

Слово про Самчука продовжили дослідники, філологічні зацікавлення яких творчим спадком У. Самчука є глибокими і різносторонніми. Так, у кандидата філологічних наук, доцента Романа Дубровського постать Улама Самчука асоціюється з гроном еміграційних

самчужознавців своїми напрацюваннями із проблем в'язнично-таборової тематики, які нині є особливо актуальними, оскільки продовжується російська агресія. Про це вона говорила досить фахово і з великою любов'ю до автора. Ірина Комінярська акцентувала на особливому значенні творчості

У. Самчука в навчально-виховному процесі. Кандидат філологічних наук, доцент Олег Васишин слушно зауважив, що самчужознавство як галузь науки продовжує розвиватися, завдячуючи науковцям Ірині Руснак та Петрові Кралюку. Якщо перша здивувала нас своїми статтями в журналі «Українська культура» про раніше не надруковані романи «Сонце з Заходу», «Саботаж УВО», то другий видав оригінальну книгу про Уласа Самчука

«Щоденник» Аркадія Любченка, зі сторінок якого виривають миті щирої приязні і літературної співпраці Уласа Самчука не тільки із автором мемуарів, а з цілою плеядою еміграційних творців слова. Кандидат філологічних наук, доцент Інна Волянчук у завершальному слові читань зазначила, що творчість Уласа Самчука більшою мірою досліджувалася нашими здобувачами вищої освіти у літературознавчому плані, тому є потреба конче зануритися у мовну канву творів. Мотивація науковиці базувалася

на тому, що саме у творах Уласа Самчука, якого можна вважати енциклопедистом народного життя, є чудові приклади звичаєвої обрядовості, національних традицій, визвольної боротьби. Цікавим доповненням

до Читань була екскурсія Самчужовими стежками в місті Кременці. Роль екскурсовода взяв на себе Олег Васишин, який упродовж багатьох років нагородив великий матеріал літературної спадщини письменника. Оскільки краще один раз побачити, ніж кілька разів почути, науковець запропонував відвідати ряд цікавих локацій. Серед них — будинок, в якому під час навчання в гімназії у 1921-27 роках проживав юний Улас, а згодом написав про це у своєму романі «Юність Василя Шеремети». Пройшовши вулицю, вирішили відвідати будинок, в якому жив і працював відомий дослідник-самчужознавець Гаврило Чернихівський, роль якого у поверненні Самчужової спад-

щини в Україну особливо вагома.

Принадно екскурсовод показав монографію «Улас Самчук: сторінки біографії», де є цікаві подробиці локації №2 — приміщення гімназії ім. І. Стешенка. Тому юні науковці-екскурсанти з провулку Юліуша Словацького перейшли через Кременецький ботанічний сад до нинішнього Академічного ліцею ім.Уласа Самчука зі зразковим Літературним музеєм письменника. Саме тут частими гостями є студенти нашої академії, які виголошують свої наукові дослідження. Увагу мандрівників на будівлі ліцею привернули меморіальні таблиці Іванові Гнатюку та Уласові Самчуку. Будинок колишньої Гімназії ім.І.Стешенка радує око, тому що нині він відреставрований і збережений завдяки зусиллям і коштам відомого різьбяр Василя Петровського. Майстер зустрів наукову команду і розповів про свої творчі плани. Уривок про вчителів цього закладу прочитала студентка першого курсу спеціальності «Українська мова і література» Соломія Ставінська.

Привернули увагу пам'ятні меморіальні таблиці відомим випускникам гімназії Уласові Самчуку, Ользі Лятуринській, Кирилові Куцюку-Кучинському, Марії Кавун-Кремінярівській. Відвідання цих локацій, пов'язаних з іменем Уласа Самчука, зафіксовано на камері, а це дасть можливість майбутнім філологам

якнайцікавіше використати пам'ятні світліни у своїй освітній діяльності.

письменників, і на цьому тлі його романістика і публіцистика видаються найбільш знаковими. Кандидат філологічних наук, доцент Олена Пасічник вдало вписується в когорту

у видавництві «Фоліо», яку презентували у нашій академії.

Нині у полі зору кременецького дослідника Олега Васишина перебуває

ГОСТЬОВА ЛЕКЦІЯ
ЯК АКТИВНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ

Ліна ІЛЬЧУК, кандидат педагогічних наук

Важливою складовою професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва є вивчення освітнього компоненту «Теорія і методика навчання мистецтв у школі». Контент навчальної дисципліни враховує сучасні пріоритети розвитку мистецької освітньої галузі, знайомить здобувачів із сучасними технологіями, формами й інноваційними методиками викладання мистецтва у ЗЗСО. Водночас із метою покращення якості освітнього процесу вже стало традицією залучення до проведення аудиторних занять учителів-практиків, які охоче діляться з майбутніми педагогами своїми знаннями.

Так, у межах засвоєння теми «Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках музичного мистецтва» вчитель-методист, вчитель музичного мистецтва Кременецької класичної гімназії Валентина Басій розповіла здобувачам про

особливості впровадження та використання інноваційної електронної системи оцінювання «Єдина школа».

Гостьова лекторка доступно поінформувала студентів про модулі цієї системи, а саме: «Електронний журнал (для вчителя)», «Електронний щоденник (для учнів і батьків)», «Адміністрування (для керівництва школи)». Під час лекції майбутні педагоги також дізналися, як працювати з програмою Excel, занотувати зміст уроку, відмічати відвідуваність і здійснювати оцінювання, обирати тип заняття та вид оцінки, створювати домашнє завдання та прикріплювати додані файли до нього у вигляді текстових, фото-, відео-, аудіо-матеріалів тощо.

Ми щиро вдячні Валентині Леонідівні за професійний дискурс, доцільні поради та рекомендації по роботі з цифровою платформою, а також надіємося на продовження успішної співпраці...

ЦІКАВО – ПРО МУЗИЧНЕ
МИСТЕЦТВО

Валентина МАЦКОВА

У Кременецькому фаховому коледжі відбулася цікава зустріч викладачів та студентів спеціальності «Музичне мистецтво» з учителем-методистом Кременецької ЗОШ №4 Володимиром Лопачьким. Він брав участь у Всеукраїнському конкурсі «Учитель року 22» у номінації «Мистецтво» та увійшов до п'ятірки кращих. Приємно відзначити, що Лопачький В.С. навчався у нашому навчальному закладі (1994-1999 р) і досі з приємністю згадує роки, проведені в коледжі.

Наш гість відзначив, що основне завдання учителя в умовах реформування української школи – це розвиток дитини і створення освітнього середовища, в якому їй буде цікаво навчатися. А основна мета музичного мистецтва – формування естетичних почуттів, розвитку музично-творчих здібностей, художньо-образного мислення та естетичного смаку учнів. І звичайно ж, велике значення має рівень підготовки вчителя.

У ході майстер-класу Володимир Лопачький поділився власним досвідом викладання предмета «Мистецтво» в школі, своїми напрацюваннями та порадив, на що потрібно звертати увагу при підготовці вчителя до уроків. Від початку і до кінця майстер-класу він концентрував увагу слухачів на основних етапах проведення уроку: як цікаво і змістовно можна розкрити тему заняття, використати побутові предмети при вивченні музично-ритмічних рухів, як краще налаштувати дітей на сприйняття музики. Зупинився на основних етапах розучування пісні, запропонував цікаві розспівки, показав дидактичний матеріал, який використовує на уроках мистецтва.

Упродовж лекції педагог застосовував інтерактивні методи навчання – методи, побудовані на активній взаємодії всіх учасників зустрічі, під час якої студенти долучалися до роботи. У такий спосіб здобувачі освіти вчаться критично мислити, спілкуватися, висловлювати власні думки та обґрунтовувати їх. Студенти демонстрували набуті в коледжі знання, дискутували й аргументували власну точку зору.

На зустрічі Володимир Сергійович презентував твори світового музичного та образотворчого мистецтва, що охоплюють різні часові епохи та культурно-національні площини. Присутні на майстер-класі «входили» в образ картини українського художника Архипа Куїнджі «Місячна ніч на Дніпрі», а потім ділилися думками про ноктюрн (музичну композицію, переважно інструментальну, що навіяна поетичним настроєм ночі). І, звичайно ж, слухали Ноктюрни Ф.Шопена, згадували про музику Д. Фільда, М. Лисенка, М. Калачевського.

Майстер-клас був насиченим, цікавим та пізнавальним. Зустріч із Лопачьким В. С. довела, що вчитель – це не професія, а покликання, що вимагає обізнаності, творчості, постійного пошуку та професіоналізму.

АбімFEST-2024

Валентина КАЩУК

День відкритих дверей для охочих стати студентами Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка видався спокійним і погожим. До нас завітали старшокласники та їхні батьки з Кременецької гімназії №2 та Гімназії №6 м.Кременця, Башуківської, Бірківської, Будківської, Великобережечької, Великогорянської і Великокуницької, Гаївської, Кривчиківської, Крижівської, Колосівської, Комарівської, Котюжинської і Крутнівської, Лосятинської, Людвищенської, Новоолексинської, Підлісецької та Попівецької, Старотараської, Тетилківської, Цеценівської, Шепетинської, Шпиколоської і Шумбарської шкіл.

Викладачі коледжу на чолі з директором, кандидатом філологічних наук, доцентом Романом Дубровським зустріли гостей в нашому славному освітньому закладі, ознайомили їх з умовами навчання та відпочинку, здійснили екскурсію матеріально-технічною базою, відвідали Етнографічну світлицю, спортивний зал, гуртожиток, навчальні майстерні, музичний корпус, бібліотеку, гімнастичний зал, Актіву залу та залу Гуго Коллонтая. А ще господарі зустрічі відповіли на всі запитання, які цікавили старшокласників та їх батьків, і висловили бажання зустрітися з ними вже в ролі абітурієнтів, а згодом – і студентів Фахового коледжу

ВІТАЄМО!

Атестаційна колегія МОН України присвоїла вчене звання доцента

БАЛБУС Тетяні Анатоліївни
доцента кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання

ІСТОРИЧНО-ПРОФОРІЕНТАЦІЙНИЙ КВЕСТ

Олена МОРОЗ, кандидат філософських наук, доцент

Студенти другого та третього курсів спеціальності «Історія» КОГПА ім. Тараса Шевченка провели засідання історичного

клубу «Х Легіон» у формі екскурсійного квесту «Історичними стежками Академії» з профорієнтаційною метою для студентів-четвертокурсників Фахового коледжу. Вони організували захоплюючі мандрівки історичними стежками Альма-матер, детально охарактеризувавши основні історичні віхи процесу становлення окремих локацій нашого навчального закладу, а також розповіли про відомі історичні постаті, пов'язані з діяльністю нинішньої академії.

Користь від проведення екскурсійного квесту є очевидною для

обох сторін основних учасників: студенти-історики попрактикувалися у проведенні екскурсій; удосконалили комунікативну компетенцію та навички soft skills в цілому. Натомість четвертокурсники Фахового коледжу дізналися цікаву та змістовну інформацію про історичні віхи, відомі постаті, життя і діяльність яких пов'язані з існуванням нашого навчального закладу. Історичний квест передбачав відповіді учасників на запитання, поставлені студентами-істориками, які за правильні відповіді дарували студентам коледжу чудові світлинки історичної локації. Четвертокурсники отримували наступне завдання – відгадати загадку про наступну локацію, пізніше усі гуртом рушали до неї.

Для організації екскурсій студенти-історики обрали 6 історичних локацій: будинок Тадеуша Чацького, бібліотеку академії, Міжконфесійну каплицю, зал Гуго Коллонтая, місце колишнього Єзуїтського колегіуму, фойє академії. Інформацію про вагому роль Т.Чацького та Г.Коллонтая у процесі започаткування Волинської гімназії підготували Христина Чикун (31-І) та Андрій Савчук (21-І); розповідь про історичні віхи діяльності бібліотеки академії підготували Олексій Мороз (31-І) та Лілія Обшарська (21-І); архітектурні особливості, історію виникнення Міжконфесійної каплиці та Єзуїтського колегіуму представили третьокурсники Анастасія Каліжук та Вадим Чашкін); про життя та діяльність Гуго Коллонтая розповіли

Софія Діхтярук (31-І) та Максим Сопіга (21-І). Остання локація екскурсійного квесту – фойє академії: інформацію про наш навчаль-

ний заклад підготували Анастасія Поліщук та Андрій Никифорок з 31-І групи та другокурсниця Тетяна Гуцало.

Ідея проведення засідання історичного клубу «Х Легіон» у вигляді екскурсійного квесту «Історичними стежками Академії» сподобалася не лише організаторам, а й запрошеним гостям. Сподіваємося, що глибше пізнавши древню та насичену історію нашого навчального закладу, його цікаві освітні та наукові традиції, студенти-четвертокурсники Фахового коледжу проявлять інтерес і стануть здобувачами вищої освіти академії, обравши улюблені спеціальності.

УЛЮБЛЕНА ПОЕЗІЯ – РІДНОЮ МОВОЮ

Вікторія КАМІНСЬКА

Кожного року 21 лютого весь світ відзначає Міжнародний день рідної мови. З цієї нагоди першкурсники спеціальності «Дошкільна освіта» Фахового коледжу Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка з груповим керівником Марією Коменярською та викладачем української мови Наталією Яцюк провели тематичний захід для шанувальників українського слова, де зібрали вірші та пісні вітчизняних митців про мову.

В непростий час, коли в нашу країну прийшла біда, гинуть військові, мирне населення і діти. Нова Україна народжується у цій боротьбі, бо її свободу відстоює весь український народ. Вчорашні студенти, викладачі, наші родичі, близькі та знайомі стали на захист України і свого майбутнього. На превеликий жаль, не всі повертаються додому живими. Співчуття

рідним та біль втрати пронизують душу кожного небайдужого українця. Тому традиційно сьогоднішній захід відкрили вшануванням загиблих героїв хвилиною мовчання.

Чорний день 24 лютого 2022 року ми завжди будемо пам'ятати. Скільки б часу не минуло, ті події для кожного українця назавжди закарбуються в серці. Про це йшлося в авторській поезії викладача фахового коледжу Марії Коменярської, яку прочитала Наталія Дячук, та у вірші Юрка Шкрумеляка «Молитва за рідну мову» у виконанні Катерини Савчук.

Ведучі програми Ангеліна Козак, Наталія Валігура, Ірина Топольницька, Анна Сімора, Каріна Шевчук, Юліана Чорна навели цікаві факти про українську мову, які має знати кожен. Отож, сучасна українська мова має близько 256 тисяч слів. За лексичним запасом найближчою до української мови є білоруська – 84% спільної лексики. Далі йдуть польська і сербська (70% і 68% відповідно), потім – російська (62%). До речі, зі слів експертів, якщо порівнювати фонетику й граматику, то українська має від 22 до 29 спільних рис з білоруською, чеською, словацькою й польською мовами, а з російською тільки 11. В українській мові, на відміну від решти східнослов'янських мов, іменник має 7 відмінків, один з яких – кличний.

У 448 році візантійський історик Пріск Панійський під час перебування в таборі гунського володаря Аттіли на території сучасної України, записав слова «мед» і «страва». Це була перша згадка українських слів. Українську мову в різні історичні періоди називали по-різному: проста, руська, русинська, козацька тощо. Історично найуживанішою назвою української до середини XIX століття була на-

зва «руська мова».

В українській мові найбільша кількість слів починається на літеру «П». Найменш уживаною літерою українського алфавіту є літера «Ф». Українська мова багата на синоніми. Наприклад, слово «горизонт» має 12 синонімів: обрій, небозвід, небосхил, крайнебо, круговид, кругозір, круггляд, виднокруг, видноколо, виднокрай, небокрай, овид. Назви всіх дитинчат тварин є іменниками середнього роду: теля, кошеня, жабеня. Українська мова має велику кількість зменшувальних форм. Навіть слово «вороги» може звучати як «вороженьки».

У мові відображена історія народу, його ментальність і світогляд. Українська мова є фундаментом української нації, важливим чинником національного розвитку й елементом культурної свідомості. Саме тому поети всіх часів звеличували її. Від Тараса Шевченка, Лесі Українки до Ліни Костенко та Оксани Забужко – це невичерпне джерело натхнення.

Програму продовжили юні читці поетичними творами класиків української літератури Володимира Сосюри («Любіть Україну!» – Діана Цісецька), Тараса Шевченка («Думи мої, думи мої» – Дарина Малишук), Василя Стуса (Як добре те, що смерті не боюсь я» – Юлія Дзюбик),

Олександра Олеся («Живи, Україно, живи для краси» – Уляна Сович і «Там, де неба блакить» – Вероніка Корчевська), Ліни Костенко («І все на світі треба пережити» – Юлія Рачук) та авторська поезія Марії Коменярської («Мова» – Наталія Дячук) та Вікторії Чух («Ми ніколи не здамося» у власному виконанні). Виступи доповнили пісенні твори «Червона Рута» Володимира Івасюка, Даші Трегубової «Я – українка», «Мир над Україною» та «Мова єднання», що прозвучала на завершенні як втілення найбільшої мрії всіх українців. Над тематичною презентацією працювала студентка 21-Рк групи Діана Трачук.

МОВА – БЕЗЦІННИЙ СКАРБ НАРОДУ

Катерина КОВАЛЬЧУК

За доброю традицією, кожного року 21 лютого ми, українці, відзначаємо день рідної мови. Цей рік також не став винятком. Студенти і викладачі кафедри української мови і літератури та методик їх навчання зібралися разом, щоб вкотре підкреслити важливість рідної мови, згадати її тернистий шлях до визнання, наголосити на неповторності та красі, величчю й багатстві українського слова.

Захід до Міжнародного дня рідної мови відкрила кандидат філологічних наук, доцент Інна Волянчук словами Олеса Гончара: «Мова – це доля нашого народу, і вона залежить від того, як ревно ми всі плекатимемо її».

Науково-пізнавальну естафету прийняли студентки III курсу Анна Макаруч та Христіна Шелест, які розповіли присутнім про історію цього свята та зачитали цікаві факти про українську мову. Переконалися у милозвучності нашої мови допомогли студентки 31-У, 22-Ус, 21-У груп Олена Дразньовська, Катерина Ковальчук та Юлія Ковалик, декламуючи вірші рідною мовою. Захопливу та цікаву філологічну вікторину провела кандидат філологічних наук Ірина Поляк.

На завершення заходу було продемонстровано відео, підготовлене четвертокурсницею спеціальності «Українська мова і література» Іриною Вітичук разом із учнями школи, яких вона навчає рідній мові під час проходження педагогічної практики.

Шануймо, плекаймо й розвиваймо нашу мову, адже саме вона є найважливішим чинником консолідації суспільства, найціннішим надбанням, яке створили й залишили нам предки. Це душа української нації, її генетичний код. І саме від нас, від нашої згуртованості та єдності в ці вкрай складні часи залежить доля нашого безцінного скарбу.

НА ХВИЛІ ДНЯ ЗАКОХАНИХ

Сергій КОЛІСЕЦЬКИЙ

Ось уже багато століть поспіль закохані всього світу відзначають найромантичніше святого року – День Святого Валентина, або День закоханих. Всупереч усім негативам, студенти 21 Дк групи Фахового коледжу Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка на чолі з груповим керівником Наталією Сербай організували і провели таке свято у рідній Альма-матер.

Ведучі програми Марія Голояд та Олександра Сідбірзянова запросили присутніх помандрувати країною любові, поблукати вулицями великого щастя, послухати великі зізнання у коханні та доторкнутися душею до цього світлого та незгасимого почуття, що хвилює душу людини від найдавніших часів до сьогодні.

До програми дійства увійшла розповідь про зародження Дня закоханих, відеофільм про історію та традиції святкування Дня Святого Валентина у світі, поетичне одкровення Володимира Сосюри у виконанні Олени Маришук, сценка-імпровізація зі знаменитого шекспірівського твору «Ромео і Джульєтта», з юними акторами Дарією Шмирук (Купідон), Єлизаветою Шатковською (Джульєтта) і

Вікторією Волошиною у ролі Ромео. Сценку продовжила хореографічна мініатюра Вірки Сердючки (Вікторія Вознюк), до якої приєдналися дівчата під пісню «Сама файна».

Завдання тематичної вікторини, яку підготувала Ірина Цигипало, допомогли вгамувати танцювальні емоції. А легкого мрійного настрою додав гостям свята «Східний танець» у виконанні чарівної Ірини Ковальчук.

На завершення програми під колективне виконання пісні «Валентинка» кожен адресат отримав свою «валентинку» із вітальним текстом, а ведучі запросили всіх охочих до святкової танцювальної хвилі, стверджуючи істину, що кохання ніхто не відмінює.

ЖИТТЯ КРІЗЬ КНИГУ І КНИГА КРІЗЬ ЖИТТЯ

Юлія СТРЕЛЬЧУК

Дари друкованого слова є традиційним і значним джерелом комплектування книжкового фонду бібліотеки Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка. А ми продовжуємо славу традицію і знайомимо читачів з іменами колекціонерів та їхніми книжковими дарунками нашої книгозбірні.

Герой нашої сьогоднішньої зустрічі – Анатолій Багнюк – головний редактор газети «Замок», відмінник народної освіти України, член НСЖУ (2008), депутат Кременецької міської ради трьох скликань. Його життєве покликання – філософ: за освітою (у 1973 році закінчив філософський факультет Київського національного університету); за професією (50 років викладав філософію та інші суспільні дисципліни в Кременецькому

художніх, науково-популярних, і навчально-методичних книг, наукових праць у різних вітчизняних виданнях.

Під час невимушеної розповіді автор наголосив на тому, що все його життя пов'язане з книгами. Він з дитинства мріяв про власну бібліотеку, тому розпочав збирати друковані пам'ятки людської думки з ранньої молодості. Цього літа відбулася знакова подія для нашої бібліотеки: книжкове зібрання Анатолія Лаврентійовича перейшло на довоче зберігання та використання студентами та викладачами академії. Колекція нараховує 1538 примірників. Оскільки сам дарувальник є філософом, тож тематична й змістова спрямованість його книгозбірні теж переважно спрямована у суспільно-політичне русло знань. Це здебільшого видання вітчизняні та провідних зарубіжних видавництв, що містять праці відомих українських та світових філософів, істориків та соціологів. Особливість колекції полягає

у професійному доборі власником кращих видань.

Надзвичайну цінність являють серійні видання «Філософська спадщина». Це твори Аристотеля, Платона, Ф.Бекона, Гегеля, Канта та ін. До цієї серії увійшли твори українського філософа Г.С.Сковороди, написані ним у 70–90-х роках XVIII ст., а також епістолярна спадщина філософа, що становить понад сто двадцять листів, його філологічні дослідження та переклади.

Подарована бібліотечна серія «Мислителі минулого» складається з 31 примірника. Це низка невеликих за обсягом книг, що містять основні відомості про життя та погляди корифеїв світової філософії. У додатках до кожної книги містяться уривки з найважливіших творів даного мислителя. Більшість подарованих книг стали єдиними примірниками в нашої книгозбірні. Серед них – окремі твори Плутарха, Мирослава Поповича, Феофана Прокоповича, найповніше видання творів Горація в Україні.

Колекція включає значну кількість видань з мовознавства, літературознавства та творів художньої літератури, книги довідкового та енциклопедичного змісту, а також науково-популярна література. Значна частина книг колекції містять екслібрис А.Л.Багнюка, що засвідчує належність книги до його власної бібліотеки.

Книжкові дарунки Анатолія Багню-

ка почали надходити до фонду бібліотеки ще з 1992 року. Автор дарував бібліотеці обов'язковий примірник свого наукового доробку (в більшості випадків не один), а в загальній кількості на даний час це 27 назв / 154 примірники.

У ході зустрічі з вітальними словами до Анатолія Багнюка звернувся ректор академії, професор Афанасій Ломакович, який вручив винуватцю події Лист-подяку за багаторічну плідну працю, розвиток філософської думки та вагомий внесок у становлення вищої освіти у Волинському краї.

До цікавих спогадів долучилися педагоги-науковці, друзі та його молоді

вихованці.

Від усього колективу бібліотеки висловлюємо щире вдячність Анатолію Лаврентійовичу за поповнення бібліотечного фонду такими цінними скарбами, якими будуть мати нагоду користатися наші вдячні читачі. Надіємося на подальше поповнення авторських праць.

педагогічному училищі – коледжі – інституті – академії). Та найголовніше – він філософ за стилем життя. Адже, на думку Сергія Кримського, філософ – це людина зі специфічним способом мислення, яка перетворює явища свого життя на проблеми, що потребують вирішення. Крім цього, наш гість – автор 25

ЙОГО ПІСНІ ПРОДОВЖУЮТЬ ЗВУЧАТИ І ДИВУВАТИ СВІТ...

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

Сьогодні у Володимира Івасюка був би 75-річний ювілей... А в затишній читальній залі бібліотеки Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка зібралися небайдужі прихильники його творчості, щоб послухати історії про легендарного буковинського соловейка та його дивовижні пісні.

Дійство підготували і провели креативні студенти 11-Мк групи Фахового коледжу академії зі своїм груповим керівником Людмилою Яловською та ведучими програми Вікторією Олелею та Каріною Мартинюк.

На світанку весни, 4 березня 1949 року, у містечку Кіцмань, що в мальовничому буковинському краї, наповненому запахом пахучих смerek, які своїм верхів'ям торкаються синього неба, духмяних гірських трав і розкішних квітів на схилах кришталевих потоків, а над Прутом і Черемошем торжествують музи, – у привітній хатині, захованій серед куців пахучого бузку, в родині вчителів Михайла та Софії Івасюків з'явився на світ син Володя.

Великі таланти народжуються й виростають у місці, де раніше вже народжувалися світоці. Тому цілком закономірно, що талант проростає в освяченому Богом місці. Адже будинок Івасюків було збудовано на тому місці, де колись жила родина класика української музики Сидора Воробкевича. Можливо, тому Володимир Івасюк мав неосяжний талант від Бога творити пісню, відчувати й відтворювати у ній людські думки та почуття. Він започаткував нову сторінку української пісенної творчості, надавши пісні пружні крила.

Ще з раннього дитинства у хлопчика виявилися неабиякі здібності до музики: Володя поступово оволодів грою на скрипці, фортепіано, гітарі, кларнеті та віолончелі. Дуже любив слухати класичну та естрадну музику. Навчаючись у 9 класі, він разом із хлопцями та дівчатами своєї школи створив перший гурт «Буковинка», який виконував пісні Мирослава Скорика, Олександра Білаша і перші твори самого Володимира Івасюка.

Згодом, під час навчання в Чернівецькому медичному інституті, він стає одним з музикантів оркестру народних інструментів «Трембіта», камерного оркестру інституту, аматорського вокально-інструментального ансамблю Вишницького будинку культури «Смерічка», який організував великий ентузіаст естради Левко Дутківський. Солістами ансамблю були Назарій Яремчук та Василь Зінкевич. «Смерічка» стала для Володимира Івасюка його творчою лабораторією, куди він приніс свої перші пісні, які згодом стануть вітчизняними і світовими хітами. Так, пісенна перлина «Червона рута» стала піснею року в СРСР на Всесоюз-

ному конкурсі «Пісня-71». На заключному концерті разом з Василем Зінкевичем та Назарієм Яремчуком свою «Червону руту» виконував і сам автор.

У 1971 році режисер Роман Олексів зняв у Карпатах перший український музичний фільм «Червона рута», в якому головні ролі виконали Софія Ротару та Василь Зінкевич. У фільмі звучать пісні Івасюка «Водограй», «На швидких поїздах», «Я піду в далекі гори», «Червона рута»

Серпень 1974 року приніс перемогу і Гран-прі першої українській пісні «Водограй», яка прозвучала на

Міжнародному пісенному фестивалі-конкурсі у польському Сопоті у виконанні Софії Ротару і де у складі радянської делегації був її автор.

Під час навчання на композиторському відділенні Львівської консерваторії в класі Анатолія Кос-Анатольського В.Івасюк пише музику до вистави «Прапороносці» за однойменним романом Олеса Гончара. Ця тема дуже вразила композитора. Так народилася його знаменита «Балада про мальви».

Через три роки побачили світ платівка-гігант «Пісні Володимира Івасюка виконує Софія Ротару» і збірка його пісень «Моя пісня».

Коли Володимир Івасюкові було лиш 30 років, його пісні вже перемагали на міжнародних фестивалях, величезними тиражами виходили його платівки, а талант і його слава були у розквіті, – якось раптово, безглуздо, жорстоко і неоправдано життя його обірвалося на найвищій ноті. Бо вороги не спали: вони боялися величі і слави українського

слова і музики, незбагненої любові, яку запалював своїми творами яскравий український митець...

Його не стало – і це призвело до нечуваної в ті роки непокої владі. Кажуть, що такого людного похорону не було у Львові з часів прощання з митрополитом Андрієм Шептицьким.

Його ненавиділи вороги живим, і його боялися мертвим. Могили тричі підпалювали. Влада заборонила виконувати його пісні, навіть встановити надгробок на могилі. Пам'ятник на Личаківському цвинтарі постав лише через десятиліття після смерті митця.

Через 10 років «Червона рута» стає назвою однойменного пісенного фестивалю у Чернівцях, а 3 березня 1994 року перший Президент незалежної України Леонід Кравчук підписав Указ про присудження Володимирів Івасюку Державної премії України ім.Т.Г.Шевченка. Посмертно...

На початку березня 1999 року у Чернівцях відкрито Меморіальний музей Володимира Івасюка, а ще через 10 років, у березні 2009-го, Указом Президента України Віктора Ющенка Володимир Івасюку присвоєно звання Герой України. Посмертно...

На могилі композитора завжди плачуть живі квіти...

А цього року у славетній Читальній залі нашої бібліотеки звучать немеркнучі твори Володимира Івасюка у виконанні Івони Журибиди («Там за горою, за крем'яною»), Володимира Таніна та чоловічого квінтету («Капелюх»), Марічки Скоропляс («Я піду в далекі гори»), Соломії Біденко («Балада про мальви» на вірші Богдана Гури), Єлизавети Голуб, Марти Кучерук та Арсенія Мінайлюка («Пісня буде поміж нас»). Вірш-присвяту «Володимир Івасюку» Л.Тернівської прочитала Ольга Завальнюк.

На завершення програми її учасники виконали вічно живу «Червону руту», яку із задоволенням підхопили всі присутні у залі.

Музика Володимира Івасюка створена лише від серця, від любові до життя, до людей. Вона довірлива, щира та справжня. Скільки краси в цій чарівній мелодії, скільки мудрості у простих словах...

Його «Пісня буде поміж нас», і вічно «У Карпатах ходитиме осінь» й встелятиме нам шлях «Жовтим листом». Ми ще довго триматимем в руці «Два перстені», щоб подарувати один «Золотоволосці», віритимемо, що «Лиш любов цвіте один-єдиний раз», подумки разом стоятимем біля «Водограю» чи «Підем в далекі гори» шукати таємничу «Червону руту».

КОЛИ БОЛИТЬ ДУША ЗА УКРАЇНУ...

СИМВОЛ НЕСКОРЕНОСТІ ТА БОЛЮ...

Таку назву носив виховний захід, приурочений роковинам початку збройної агресії росії на землі нашої Української держави. Його підготували і провели студенти 21-ТОк групи Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка разом із груповим керівником Тетяною Нікіфорчук, аби з болем згадати той день, який змінив наше життя, долю нашої країни і кожного з нас.

Програму Дня пам'яті розпочали ведучі Ангеліна Людвік, Дарина Корчевська, Марія Василюк, Катерина Казмірук, Ірина Новосад, Тетяна Панчук, Софія Рись, Ангеліна Бойчук. Вони віддали данину пам'яті тим, хто поклав своє життя за мир та свободу нашої України. Адже 24 лютого минуло 730 днів від початку злочинного повномасштабного вторгнення військ російської федерації в Україну. Цей напад став кульмінацією загарбницької війни, яку москва розпочала проти України 10 років тому з окупації Криму. Своєю збройною агресією росія розв'язала першу в ХХІ столітті континентальну війну в Європі.

Україна та український народ переживають важкі часи. Щодня у складних бойових умовах, під кулями та ракетами російських терористів ціною свого життя наші незламні захисники перешкоджають штучному роз'єднанню країни, демонструючи надлюдські риси характеру.

Сьогодні для багатьох українців питання свободи та волі є, як ніколи, важливим. Ми всі спільно боремося за те, аби Гімн України лунав на всій території, у кожному кутку нашої незламної держави. Він закликає українців пам'ятати про минулу й сьогоденну славу Батьківщини, про високу жертвність її синів і дочок у боротьбі за волю й незалежність. Про все це йшлося в розповідях і віршах юних читців. До них приєднався Іван Бобрик зі своєю авторською поезією.

У різний час, коли відбуваються кардинальні події, будь-яка жива мова породжує неологізми – створені умовами слова, терміни чи фрази, що описують нову навколишню дійсність. Природно, що така подія, як повномасштабне вторгнення росії в Україну, призвела до нового сплеску словотворення. Юрій-Радомир Присяжнюк запропонував присутнім ознайомитись зі словником неологізмів, породжених війною (кіборги, бандеромобіль, задвохсотити, аналоговнет, рашизм та інші). Тематичне відео, яке Володимир Зеленський продемонстрував у Конгресі США, завершило перший блок виступів.

Кожен справжній українець зараз задумується над тим, що ж буде, коли закінчиться війна? Що ж буде після цих страшних мук? Тому друга частина заходу пройшла у форматі флешмобу «Коли закінчиться війна» з участю ведучих, до яких долучилися Артем Воронко, Іван Ремізович, Олександр Кібляр, Юлія Кутрань, Єлізар Гуцало.

Сьогодні, напевно, кожен із нас особисто знає хоча б одну людину, котра зараз відстоє незалежність України на передовій. І навряд, що тільки одну. Це коханий, кохана, друг, товариш, батько, брат, шкільний вчитель, знайомий з двору тощо... Вони не прагнули стати героями, але, безперечно, ними стали. Здається, сама українська земля думає про них кожен день і молиться, щоб вони вистояли і повернулись живими.

Незбагненим феноменом для світу є той факт, що там, серед смертельних боїв, наші воїни приручають і підгодовують своїх крилатих і чотириногих друзів, «виховують» їх патріотами і сміливцями.

Проте на цьому не вичерпуються душевність і таланти наших Ангелів-охоронців: у перервах між вогнями вони знаходять скупі вільні хвилини, щоб писати вірші та пісні. Про історію пісні «За териконами» авторства Михайла Стасута (позивний Міша Скорпіон) розповіла Катерина Казмірук на завершенні програми.

За технічне забезпечення заходу відповідав Костянтин Чуловський.

Такі заходи – не просто вшанування пам'яті. Це наша спільна історія, яка пишеться кожного дня, кожної хвилини. Історія мужності, відваги та незламності духу людей, які прагнуть Перемоги. Коли в кожного з нас болить душа за Україну... Коли віра наближає нашу перемогу.

Тим, хто в боротьбі за волю і кращу долю України не дожив до сьогоднішнього дня та спить у знаних і безіменних могилах, розкиданих по рідній і чужій землі; цвітові нашого народу, його славним синам і дочкам, які в розквіті духовних і фізичних сил віддали свою молодість і життя; тим, кого в умовах більшовицької тиранії змушували забути і викреслити зі своєї пам'яті та історії, – юним героям, що впали в страшному бою під Крутами, своїм ровесникам, справжнім патріотам Вітчизни – присвятили годину пам'яті студенти Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка та їхні наставники.

Скорботне дійство відкрила пісня «Коли ви вмирали», яка змусила присутніх встати. Живим фоном пісні стали дівчата з калачем та запаленими свічками. Ольга Завальнюк з 11-Мк групи продовжила програму віршем Михайла Зельмана (Лісового) «Крути».

Ведучі – майбутні вихователі, третьокурсниця Евеліна Ганич та Діана Ковальчук – запросили до слова викладача історії Олександра Повара і до тематичних виступів – своїх колег.

Передумови бою під Крутами проаналізував студент 11-Мк групи Арсен Минайлук. Першокурсниця Дк групи Катерина Савчук озвучила цікаву тему «Створення студентського куреня». «Сили сторін перед боєм» оцінювала студентка 21-Дк групи Анастасія Гончарук. Юрій Собчук з 11-ТОк групи продовжив виступи темою «Хід бою у січні 1918 року під Крутами».

Мистецьку нотку у хід дійства внесла другокурсниця музичної спеціальності Марія Боднар із піснею невідомого автора «Впав на землю січневий мороз» у супроводі відео «Бій під Крутами».

Результати та наслідки кривавого бою охарактеризувала Вікторія Олея (11-Мк група), аналіз міфів про цей бій здійснила першокурсниця Рк групи Тетяна Кондратюк, а її одноклассниця Анна Лобанова підвела підсумок цієї героїчно-трагічної події темою «Бій під Крутами: минуле і сучасність».

Подвиг українських юнаків під Крутами, героїв, які своєю кров'ю окропили святу землю в боротьбі за волю України, навічно залишиться в історії як символ національної честі. У масштабах всесвітньої історії ця битва зовсім невеличка. Однак з точки зору історії України вона є важливою і показала волю народу до незалежності. Це – символ нескореного духу нашої нації.

Учасники заходу та присутні вшанували пам'ять Героїв Крут хвилиною мовчання, а на завершення всі разом виконали пісню «Ой у лузі червона калина».

Організували захід Олександр Повар і Валентина Мацкова. Працівники бібліотеки підготували виставку тематичної літератури. За технічну сторону відповідала Тетяна Сендецька з 31-Дк групи.

ПРО ОНЛАЙН-ШАХРАЙСТВО ТА КІБЕРБЕЗПЕКУ

Студенти 11-ТОк і 31-ТОк груп Фахового коледжу КОГПА ім.Тараса Шевченка зі своїми кураторами Віталієм Писаренком і Сергієм Томашівським підготували і провели виховну годину до Дня безпечного Інтернету (Safer Internet Day) під гаслом "Разом для найкращого Інтернету" з метою

ознайомити студентів із правилами платіжної безпеки, вберегти їх від випадків шахрайства, поліпшити обізнаність про кібергігієну, платіжну безпеку та сформувані культуру

безпечної поведінки у віртуальному просторі.

Мова йшла про платіжну безпеку в Інтернеті, шахраїв, види онлайн-шахрайства, зокрема у воєнний час, та правила нашої кібербезпеки. Тобто кожному з нас потрібно знати, яку інформацію в жодному разі не можна нікому повідомляти. Бо шахрай може представитися будь-ким: вашим другом, працівником поліції, банку, НБУ, Пенсійного фонду, Фіскальної та комунальних служб, мобільного оператора тощо.

Звісно, дії шахраїв є незаконними. І за таку діяльність вони обов'язково несуть покарання. Пошуком таких шахраїв займається Кіберполіція. Це Департамент Національної поліції України. Про випадки шахрайства необхідно повідомляти Кіберполіцію, щоб шахраїв могли знайти та покарати. А щоб наші дані залишалися у безпеці, потрібно дотримуватися простих рекомендацій. Є кілька ефективних способів захисту акаунтів у соціальних мережах: складний та унікальний пароль; багатофакторна автентифікація.

Крім шахраїв, на акаунти українців полюють російські хакери. Згідно з інформацією від Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, доступ до приватних телефонів та комп'ютерів громадян України – це один із векторів атак російських хакерів. Вони постійно намагаються отримати інформацію про персональні дані звичайних громадян, доступи до їх облікових записів тощо. Кінцева мета російських

хакерів – доступ до державних реєстрів та всієї інформаційної інфраструктури країни. Зокрема, вони намагаються досягти її через приватні застосунки та звичайних користувачів.

Тому захист власних пристроїв – це не лише запобіжний захід, який вбереже ваші кошти, а передусім безпека інформаційної інфраструктури всієї країни. Обов'язок кожного у воєнний час – захистити свої акаунти і дотримуватися правил кібербезпеки.

Якщо ж у когось виникне бажання поліпшити власні навички із платіжної безпеки, то зможе це здійснити на сайті Національного Банку України з платіжної безпеки «#ШахрайГудбай». Це інформаційна кампанія, мета якої – навчити українців правилам безпеки безготівкових та онлайн-платежів. Отже, користуючись Інтернетом, дотримуйтеся простих правил – і будете у безпеці.

Вели програму Вікторія Голуб та Юрій Собчук. Технічне забезпечення – Євгенія Ткачук.

Сторінку підготувала Валентина МАЦКОВА

НАТХНЕННІ ІМЕНЕМ ХВОРОСТЕЦЬКОГО

Іванна ПОГОНЕЦЬ, кандидат педагогічних наук

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім.Тараса Шевченка та Фаховий коледж КОГПА ім.Тараса Шевченка оголосили традиційний конкурс на кращу роботу з образотворчого мистецтва, присвячений творчості славетного земляка, художника І. Ф. Хворостець-

кого з метою виявити художньо обдарованих випускників закладів загальної середньої освіти, мистецьких шкіл (база 9 кл., 11 кл.), які бажають навчатися у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім.Тараса Шевченка (Фаховому коледжі), за спеціальністю «Образотворче мистецтво».

Конкурс передбачав виконання натюрморту з природи (рисунок або живопис) та творчої роботи (пейзаж, портрет, сюжетна композиція) у довільній техніці та художніх матеріалах.

Учасниками Конкурсу були учні 9-х і 11-х класів закладів загальної середньої освіти та мистецьких шкіл

Тернопільської, Хмельницької, Рівненської областей. Конкурс ім. І. Ф. Хворостецького проводився у змішаній формі та дистанційно в один тур. На конкурс подавалася одна авторська робота (не копії робіт) або її фото в електронному варіанті. Живописні та графічні матеріали використовувалися на вибір учасника конкурсу (формат А3, акварель, гуаш, олівці, гелеві ручки, туш тощо). Кожен учасник мав можливість подати не більше однієї конкурсної роботи. У разі дистанційної участі у конкурсі учасник додатково надсилав власне фото з виконаною роботою.

За результатами конкурсу імені Івана Хворостецького, переможцями у віковій категорії 10 – 11 класи стали Яна Гнатюк (I місце) та Аліна Турчиняк (II місце) у номінації «Рисунок натюрморту з природи»; Діана Новак (I місце) у номінації «Натюрморт з природи (живопис)»; Ніна Синицька (I місце), Вікторія Рудик (II місце) і Діна Петрук (III місце) у номінації «Творча робота (графіка)»; Дарія Костюк (I місце) і Вікторія Ковтонюк (II місце) в номінації «Пейзаж».

У молодшій віковій категорії 8 – 9 класи кращими стали роботи семикласниці Тетяни Конишиної (II місце) – «Натюрморт з природи (живопис)»; восьмикласників Марії Гуменюк (I місце) – номінація «Рисунок натюрморту з природи», Софії Полятевич (I місце), Софії Приймак (II місце) і Христини Капусти (III місце) – номінація «Натюрморт з природи (живопис)»; Дар'ї Сивак (I місце), Богдана Данилюка (II місце) і Миколи Сірука (III місце) – номінація «Творча композиція (графіка)»; Анни Драчук (I місце) – номінація «Творча композиція (живопис)»; Вікторії Бондар (I місце), Тетяни Фещук (II місце) і Максима Літвінчука (III місце) – номінація «Пейзаж». Серед дев'ятикласників переможцями визнано Вероніку Зеліско (I місце), Ксенію Жихареву (II місце) та Кате-

рину Уляницьку (III місце) – у номінації «Рисунок натюрморту з природи», Софія Георгійчук (I місце) – в номінації «Натюрморт з природи (живопис)»; Софія Грановська (I місце), Поліна Скалецька (II місце) та Ангеліна Бакаєвич (III місце) – в номінації

«Творча композиція» і Вікторія Криворучко (I місце) в номінації «Портрет».

Доценти Тетяна Балбус і Олександра Панфілова, старші викладачі Іванна Погонєць і Дмитро Синенький, викладачі коледжу Богдана Гуменюк, Олена Тимків і Марія Корната висловлюють щире подяку за підтримку талановитій молоді керівникам, учителям образотворчого мистецтва Корнатій М.Д., Білан В.В., Мартинюк Н.Л., Петрук І.Б., Капусті А., Боцюн О.В., Трачук Ю.В., Оплеті О.В., Сахнюку П.О., Бельмас О.М., Очеретинюк Т.М.

І ЗНОВУ – КОНКУРС!

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

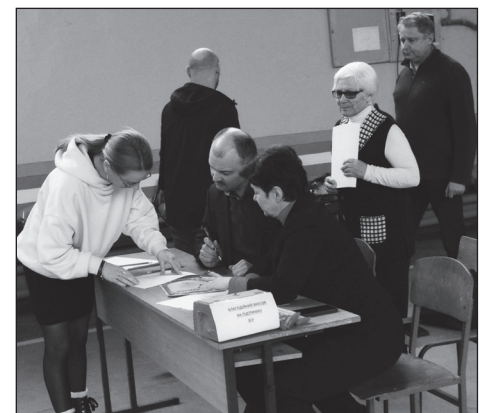
У спортзалі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка зібрались активні та пасивні

ініціатор спортивних заходів і свят Катерина Єрусалимець.

Учасниками конкурсу стали кременецькі спортивні команди Лісоколеджу і Професійного ліцею, загальноосвітніх шкіл №4 та №1 ім.Галини Гордасевич, гімназій №3 та ім.Уласа Самчука, а також господарі свята – юні гімнасти 11-Дк та 21-Рк груп Фахового коледжу нашої Академії.

стей та учасників свята звернулися директор Фахового коледжу, кандидат філологічних наук, доцент Роман Дубровський, заступник голови Кременецької міської ради Микола Матвіюк, начальник відділу у справах сім'ї, молоді та спорту міськради Андрій Станіславенко.

Ведучі програми Наталія Бацків і Костянтин Іщук представили суддівську команду конкурсу – четвірку фахівців конкретних напрямів: засновниця та керівник ГО «Студія танцю «Орієнталь» Іванна Запольська відповідала за хореографію та артистизм; викладач музичних дисциплін Фахового коледжу Олена Новик контролювала відповідність виступів музичному супроводу зма-

ристь фізичної активності як для фізичного, так і для розумового розвитку людини, для профілактики виникнення багатьох захворювань, забезпечення здорового способу життя та хорошого настрою. Свої мистецькі вітання подарували хореографічні колективи «Студії танцю «Орієнталь»».

Після підведення підсумків конкурсу до слова запросили Іванну Запольську, котра здійснила загальний аналіз виступів, а також зупинилася на конкретних деталях, на які попросила звернути увагу під час підготовки до конкурсних змагань з ритмічної гімнастики в майбутньому.

Голова журі Василь Трифонюк оголосив підсумки конкурсу і назвав його переможців: на третю позицію стала команда Кременецького лісоколеджу, другу сходинку вибороли гімнасти Професійного ліцею, а найкращий результат показали учні ЗЗСО №4 м.Кременця.

Всі учасники конкурсу отримали призи, а найсильніші – Грамоти переможців. Нагородив вручив начальник відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради Андрій Станіславенко.

поціновувачі здорового способу життя, справжні любителі «красивого спорту». Саме тут розпочався традиційний спортивно-розважальний захід «Конкурс ритмічної гімнастики», який підготувала багаторічний

нецькі спортивні команди Лісоколеджу і Професійного ліцею, загальноосвітніх шкіл №4 та №1 ім.Галини Гордасевич, гімназій №3 та ім.Уласа Самчука, а також господарі свята – юні гімнасти 11-Дк та 21-Рк груп Фахового коледжу нашої Академії.

Віддаючи належне здоров'ю, як цінному багатству, присутні насамперед вшанували хвилиною мовчання наших загиблих захисників, котрі віддали за рідну землю свій найцінніший і найдорожчий скарб – життя.

З вітальними словами до го-

гань, та Василь Трифонюк, як представник комітету профспілки викладачів Академії та головний суддя, забезпечував фінансовий сектор свята.

У перервах між виступами ведучі ознайомили присутніх з короткою історією виникнення та розвитку ритмічної гімнастики у світі та в Україні, розповіли про велику ко-

ВОЛЕЙБОЛ: СПОРТ І БЛАГОДІЙНІСТЬ

Віктор ГОЛУБ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент

Справжній спортивний сезон настає тоді, коли найпопулярніший спортивний предмет – шкряаний м'яч – залишає спортивні зали і виходить на відкриті стадіони та ігрові майданчики. Повною мірою це стосується такої особливо популярної та загальнодоступної спортивної гри, як волейбол. Саме в цей перехідний період від спортивних залів до відкритих стадіонів і майданчиків на спортивній базі Демидівського ліцею Демидівської об'єднаної територіальної громади Рівненської області відбувся благодійний турнір із волейболу на підтримку Збройних Сил України. Організаторами такого масового спортивного дійства стали науково-педагогічні працівники спеціальності «Фізична культура» нашої Академії, педагоги Демидівського ліцею, відповідальні працівники місцевої громади. Серед безпосередніх ініціаторів і організаторів турніру – випускник факультету фізичного виховання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка, а нині вчитель фізичної культури Демидівського ліцею Олександр Жомірук.

Спортивні поєдинки, які проходять з благодійною метою, мають ту характерну особливість, що в результаті їх проведення і при підведенні підсумків переможених немає, бо виграють всі учасники таких змагань. Адже кожен із них виконує свій патріотичний обов'язок – здійснює конкретний, максимально можливий благодійний внесок у загальнокорисну та суспільно важливу і дуже необхідну справу зміцнення оборонних зусиль нашої держави

через предметно виражену допомогу воїнам Збройних Сил України. Кошти, зібрані під час благодійного волейбольного турніру, його організатори передали на придбання комплектів «Оптика+далекомір» для наших захисників.

Переможцем волейбольних баталій стала команда «Хрінники» Демидівської об'єднаної територіальної громади; на другому місці – волейбольна дружина Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка, а на третьому – волейболісти команди «Малево» Боремельської об'єднаної територіальної громади Рівненської області. Зауважимо, що в складі команди-переможця турніру виступав випускник спеціальності «Образотворче мистецтво» нашої Академії Назар Молочій.

Нашу команду до участі в Благодійному турнірі готували заслужений працівник фізичної культури та спорту України, доцент Володимир Прокопович і кандидат наук з фізичного виховання та спор-

ту, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання, доцент Віктор Голуб. Спортивну честь Академії захищали і благодійний внесок захисникам України забезпечували майбутні вчителі фізичного виховання, студенти спеціальності «Фізична культура», другокурсники Микола Микулинець, Руслан Гембицький, Андрій Батовський, Богдан Савчук і Сергій Антонюк, а також першокурсник Олександр Сохацький, студент спеціальності «Іноземна мова» Іван Стадник і студент нашого Фахового коледжу Орест Бурачок. До них приєдналися майбутні абітурієнти спеціальності «Фізична культура», а нинішні учні загальноосвітньої школи Іван Шевчук і Владислав Будняк. Зміцнював спортивну потугу команди викладач Фахового коледжу Андрій Саєнко.

ЗМАГАННЯ З ФУТЗАЛУ

У спортивному залі КОГПА ім. Тараса Шевченка відбулися змагання з футзалу серед здобувачів фахової передвищої освіти. Їх учасниками стали футбольні колективи 11-Фк, 11-ТОк, 21-Фк, 31-Фк, 41-Фк груп і збірна 21-ТОк- 31-Ток груп.

Боротьба виявилась нелегкою. У напружених поєдинках перевага часто була на стороні студентів спеціальності «Фізична культура», тому й не дивно, що першість вибороли найдосвідченіші футболісти 41-Фк групи. Проте юні спортсмени

11-ТОк групи довели, що досвід і спеціальність не завжди грають вирішальну роль: наполегливість і бажання добитися успіху забезпечили їм II місце у вирішальному поєдинку з другокурсниками-«фізкультурниками», які посіли третє місце.

Головний суддею змагань був Василь Коханець; йому допомагав секретар Андрій Саєнко.

Переможці нагороджені грамотами, призами та Кубком змагань. Вручила нагороди переможцям завідувач відділення Олена Новик. Циклова комісія фізичного виховання дякує студентській профспілці за надані призи.

ТРАДИЦІЙНИЙ ТУРНІР У КРЕМЕНЦІ

Олександр БЕРЕЖАНСЬКИЙ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент

У спортивному комплексі Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка відбувся IX традиційний міжобласний турнір з футзалу за Кубок пам'яті воїнів-афганців Кременеччини Циганюків та воїнів АТО/ООС. У турнірі брали участь вісім команд з Тернопільської, Рівненської та Львівської областей: наш футбольний клуб «Кременець-Академія», футбольні команди ДЮСШ ім.Андрія Пушкаря (м.Кременець) та ДЮСШ м.Золочів (Львівщина), футбольні дружини із

Рівненської області «КОЛУФКС-1» та «КОЛУФКС-2» з м.Костопіль та «Єврошпон-Смига» (Дубенщина), а також футбольні клуби «Вишнівець» і «Велбер» (с. Великі Бережці) з Кременеччини.

Змагання були організовані згідно з Положенням про проведення Кременецькою гуманітарно-педагогічною академією ім.Тараса Шевченка IX міжобласного турніру з футзалу за Кубок пам'яті воїнів-афганців Кременеччини Циганюків та воїнів АТО/ООС. Підготовка та проведення турніру здійснювались у співпраці науково-педагогічних працівників факультету фізичного виховання, біології та психології, зокрема науковців кафедри теорії та методики фізичного виховання, із працівниками відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради і сприяли підвищенню спортивної майстерності молодих футболістів, пропаганді здорового способу життя серед студентської молоді та населення регіону, здійсненню профорієнтаційної роботи серед випускників загальноосвітніх шкіл і подальшому розвитку та пропаганді футзалу в Західному регіоні України.

Учасники турніру змагалися у спортивному комплексі нашої Академії. До Організаційного комітету увійшли кандидати наук з фізичного виховання та спорту, доценти Олександр Бережанський та Віктор Голуб, кандидат педагогічних наук, доцент Микола Сиротюк, начальник відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради Андрій Станіславенко та заслужений працівник фізичної культури і спорту України Анатолій Антонюк, який водночас очолював колегію суддів, де працювали викладачі фізичного виховання Академії та Фахового коледжу Василь Довгаль, Василь Коханець і Андрій Саєнко. Функції секретаря суддівської колегії виконував Михайло Вівчар.

Похід за оміряним трофеєм футболісти розпочали із поєдинків у двох групах (по чотири команди в кожній): у групі А змагалися наша «Академія», футбольні клуби «Вишнівець» та «Єврошпон» і «КОЛУФКС-2». В цій групі з великою перевагою над суперниками впевнено перемогли футболісти «Академії»: вони виграли всі зустрічі, здобули максимальну кількість очок і мають прекрасне співвідношення забитих і пропущених м'ячів – 15 : 2. Друге місце посіли футболісти «КОЛУФКС-2», які програли лише один матч нашій «Академії»; на третьому місці – «Єврошпон-Смига»; четверті – футболісти «Вишнівця». Таким чином, до наступного етапу турніру увійшли «Академія» та «КОЛУФКС-2» (Костопіль).

Першість у групі Б виборювали футболісти ДЮСШ міст Кременця та Золочева, костопільського «КОЛУФКС-1» і великобережеського «Велбера». Найсильнішими виявилися костопільчани, які втратили лише одне очко у зустрічі з аутсайдером групи, спортсменами «Велбера». Друге місце – за футболістами ДЮСШ м. Золочів, третє – за кременчанами. У підсумку, до півфіналу увійшли «КОЛУФКС-1» та команда золочівського ДЮСШ.

У півфінальних поєдинках зустрілися «Академія» (Кременець) із ДЮСШ (Золочів) та костопільські команди «КОЛУФКС-1» та «КОЛУФКС-2» між собою. Наші футболісти уступили своїм «візаві» із Золочева з рахунком 1 : 2, а «КОЛУФКС-1» виявився сильнішим за своїх одноклубників із «КОЛУФКС-2» – 3 : 1. У матчі за третє місце наша «Академія» здолала костопільський «КОЛУФКС-2» з рахунком 4 : 1. Фінальна зустріч між «КОЛУФКС-1» та командою ДЮСШ (Золочів) завершилася перемогою костопільчан з рахунком 3 : 1. Переможці та призери турніру нагороджені Кубком, медалями та грамотами.

Окремо були відзначені кращі гравці турніру. Кращим гравцем визнано футболіста команди ДЮСШ (м. Золочів) Ростислава Присяжного. Титул кращого бомбардира отримав нападник нашої «Академії» Михайло Ковальчук, а кращим воротарем назвали голкіпера костопільського «КОЛУФКС-2» Володимира Новака.

Наголосимо, що IX традиційний міжобласний турнір з футзалу за Кубок пам'яті воїнів-афганців Кременеччини Циганюків та воїнів АТО/ООС проводився за сприяння Тернопільської обласної організації Української спілки ветеранів Афганістану, відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Кременецької міської ради та ректорату Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка.

ВОЛИНСЬКІ ПОСТАТІ В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРІ

Назар БАГНЮК, Юлія КОНОНЬЧУК

Науковці нашої академії, доктор історичних наук Ірина Скакальська, кандидати історичних наук Володимир Собчук, Олександр Соловей, Галина Сеньківська, кандидат філософських наук Олена Мороз, кандидати філологічних наук Олег Василюшин і Олена Пасічник мають вагомі наукові праці з питань регіональної історії та культури. Результати власних історично-аналітичних досліджень вони використовують у своїй науково-педагогічній діяльності, публікують у наукових часописах, оприлюднюють із трибун наукових форумів. Матеріали їх теоретичних напрацювань за регіональною тематикою та в контексті життєтворчості відомих персоналії нашої давньої та недавньої історії лягли в основу даної публікації і дають змогу побачити фрагменти історії Волинського краю в персоналіях. Продовжуємо нашу публіцистичну розповідь...

Художник із Почаєва

Яким би не було багате великими обдарованими людьми наше українське мистецтво, які б не були великі і значні його досягнення, ми не можемо забувати і тих скромних, але талановитих художників, які так само творять високі естетичні цінності. Без їх самовідданої праці неможливий і немислимий історичний процес розвитку мистецтва. Якраз вони несуть мистецтво в маси, піднімають загальну художню культуру рідного народу.

До таких художників відноситься Іван Хворостецький – визначний український пейзажист старшого покоління. Він став відомим уже у 20-их роках минулого століття, вписавши в історію вітчизняного образотворчого мистецтва яскраві сторінки.

Зовсім близько від Почаєва знаходилося маленьке село Юридики (нині воно у структурі міста). Тут у сім'ї Федора Хворостецького 18 квітня 1888 року народився син Іван. У сім'ї було 14 чоловік, а годувальників лише двоє. Батько працював в майстерні Почаївської лаври по ремонту котлів і замків – за 10 карбованців на місяць, а мати справлялася з нехитрим господарством з 10 сотками землі та коровою.

Рано пізнав художник смак черствого хліба. Тільки встиг він в 1900 році закінчити церковно-патріархальну школу, як прийшлося йти на заробітки. Помітивши в хлопця хист до малювання, його дядько, який працював в іконописних майстернях Почаївської лаври, взяв його до себе в учні. Майже рік юний Хворостецький розтирав фарби, мив пензлі, придивлявся до професії іконописця. Зрідка вдавалося вибрати годинку для копіювання малюнків з книг. І тут в нього виникло тверде рішення стати художником.

Іван почав таємно заощаджувати гроші – і в 1906 році на заощадженні б крб. їде до Києва. Велике місто спочатку приголомшило його. І тільки щаслива випадковість допомогла не загубитися у міському шумі. Він стає учнем, а точніше хлопчиком на побігеньках в майстерні художника Крушевського, який працював в основному по розпису церков. За 3 карбованці в місяць майбутній художник знову розтирав фарби, мив пензлі, виконував різноманітну чорнову роботу.

В 1907 році Крушевський з групою молодих художників взяв підряд на розпис Собору у Білій Церкві. Тут Іван Хворостецький вперше зійшовся з передовою художньою молоддю, яка мала великий вплив на формування його естетичних і суспільно-політичних поглядів. Але треба було думати про одержання професійної освіти. Тому в 1908 році він вступає до Київського художнього училища. Вчитися було нелегко. Йому, залишеному без будь-якої допомоги, доводилося найматися на нічні чистки вулиці від снігу, розвантаження дров на пристані. Зароблені гроші витрачав на матеріали для живопису, на плату за житло і за харчування, та палка любов до мистецтва допомогла молодому художнику здолати всі труднощі.

Київське художнє училище користувалося заслуженою славою одного з кращих навчальних закладів: тут працювали великі майстри О. Мурашко, І.Селезньов, Г.Дяченко, В.Менк. З особливою теплою згадує Хворостецький Олександра Мурашка. В роки навчання він формується як переконаний художник-реаліст. В епоху загострення боротьби між реалістичним та формалістичним мистецтвом Іван Хворостецький без вагань стає на сторону тих, хто продовжує кращі традиції демократичної української культури. Йому – вихідцю з народу – було чужим експериментаторство модерністів. Він став прихильником мистецтва передового, правдивого, близького і зрозумілого широкому масам. Ліричний характер таланту Хворостецького, його підвищений інтерес до колористичних проблем проявляється через захоплення живописом О.Мурашка, С.Святославського.

В 1915 році Хворостецький закінчує Київське художнє училище та їде в Петербург продовжувати освіту в Академії мистецтв. Але цієї осені його призивають до війська, де він прослужив всього 4 місяці і був звільнений. На початку 1919 року він повертається до Києва і працює вчителем малювання в Київському початковому училищі. Брати участь у виставках Хворостецький почав з 1915 року. Але, на жаль, доля всіх його ранніх робіт невідома, і судити про них можна тільки за каталогами та спогадами сучасників.

В 1920 році до Києва наближалися білополяки і Хворостецький вирішив виїхати в с.Павлів Звенигородського повіту. Прийшли непрості чотири роки, упродовж яких він працював завідувачем початкової школи, тоді ж одружився з Лідією Сафоновою. Складність ситуації полягала в тому, що на нього «тиснула» відірваність від культурних центрів: молодий художник по-боювався, що, залишившись тут назавжди, він опиниться поза необхідною йому сферою художнього життя.

Саме з цієї причини в 1924 році Іван Хворостецький повертається до Києва, де викладає малювання і креслення в Другій трудовій школі й одночасно – в педагогічному технікумі. Викладацька робота захоплює Хворостецького – і він приходить до рішення продовжувати власну педагогічну освіту: в 1925 році вступає на педагогічний факультет Київського художнього інституту. Досвідченого і вже добре відомого живописця зараховують відразу на третій курс. В 1928 році він успішно захищає дипломну роботу – теоретичний реферат «Український орнамент» і картину «Комсомолка на селі», сюжет і тематика спрямованість якої були продиктовані політичними вимогами того часу (зараз

зберігається в Київському державному музеї українського мистецтва). Картина стала не тільки великим успіхом Івана Хворостецького як художника, але й значним явищем українського жанрового живопису тих часів.

Друга половина 20-х років – час найбільш плідної та інтенсивної творчої роботи Івана Хворостецького. Його інтереси зосереджуються головним чином навколо жанрового живопису і пейзажу. Особливо любив художник Дніпровські пристані з групою селян і горами гарбузів, динь, капусти та інших овочів; шумні полтавські базари, пральні на березі річки. Ці яскраві красиві полотна, ніби наповнені Дніпровським і щедрим кримським сонцем, завжди зустрічали теплий прийом зі сторони критики.

Починаючи з 1927 року, Хворостецький виступає на виставках як професійний художник. Вже на I Всеукраїнській виставці, яка відбулась в Харкові в 1927 році, він експонує декілька полтавських пейзажів («Село по Росі», «Вітряки на Полтавщині») і декілька жанрових полотен («Перуть білизну», «На пристані»).

Особливо великий успіх випав на долю Івана Хворостецького у 1928 році. Картина «Пралі» (пропала в роки Великої Вітчизняної війни) в числі інших кращих творів тодішніх радянських живописців була експонована на Міжнародній художній виставці у Венеції. Робота була помічена вітчизняною і закордонною критикою, а журі нагородило його однією із заохочувальних премій.

Після закінчення Київського художнього інституту художник продовжує свою педагогічну діяльність в Художньому технікумі, а також в Будівельному інституті. Працює з обдарованими дітьми в студії Київського Будинку піонерів.

В 1934 році Івана Хворостецького, вже прийнятого до Спілки художників України, запрошують в Київський Художній інститут. Багато його безпосередніх учнів згодом стали відомими і заслуженими живописцями: серед них – Яблонська, Оборощенко, Чепик, Киянченко, Шишко, Рапопорт, Сільвеструк, Задорожний... Згодом, у 1940 році, враховуючи його багатолітню і плідну педагогічну діяльність, Івану Хворостецькому присвоюють вчене звання доцента.

Тридцять роки знаменують новий період творчої біографії Хворостецького. В цей час він в основному зосереджується на жанрі пейзажу. Якраз в пейзажі, в ліричних образах рідної української природи найповніше розкривається яскравий талант художника. Як пейзажист, він виходить в перші ряди українських живописців. Особливо пам'ятною в його житті стала осінь 1939 року: художник повертається на Почаївщину. Після довгих літ розлуки зустрічається з рідними та друзями дитинства. Тут, в рідному селі, в Почаєві та Кременці восени та зимою 1939 року він пише цілий ряд ліричних пейзажів.

На основі зібраного етюдного матеріалу в 1941 році почав писати великий пейзаж – картину, яка повинна була представити вигляд тогочасного села, творчо підсумувати і узагальнити багатолітнє споглядання за життям, побутом і трудовими здобутками його мешканців. Але віроломний напад німецьких фашистів перервав мирну працю людей. Разом із сім'єю Іван Хворостецький евакуюється на Схід. Але, потрапивши під Харковом в оточення, вони змушені були повернутися назад – спочатку до спаленого і зруйнованого Києва, а потім – до рідного Почаєва. Тут він перебивається поденними підробітками на полях і городах, уривками пише етюди. Уривками, тому що підзаробітки не залишали ні сили, ні часу; адже йому було під шістьдесят – і все, що в такому віці доводиться робити заради куска хліба, дається дуже нелегко.

В перші дні після вигнання окупантів Хворостецького активно використовують місцеві радянські органи у своїх пропагандистських, далеких від художньої творчості цілях: він пише тільки лозунги, транспаранти, портрети, агітаційне панно, плакати. Його творча робота налагоджується значно пізніше і повільніше. У важкі повосенні роки художникові доводилося сутужно: треба було думати про реальні заробітки, щоб прогодувати сім'ю. Довго його не залишала гірката творчої втрати, бо знав, що все, створене і залишене ним у Києві, загинуло, втрачене безповоротно. І це підточувало життєві та творчі сили, а розпочати все «з нуля» не вистачало сил...

Правда, вже в 1947 році Іван Хворостецький експонує свої роботи «Пралі» і «Волинський пейзаж» на IX Республіканській художній виставці в Києві. Через два роки він поновлюється членом Спілки художників України, бере участь у X Республіканській художній виставці у Львові, присвяченій X річниці об'єднання українських земель. На цій виставці він експонує картини «Пасіка» і «Парники».

Але цілком віддатись живопису з'явилася можливість тільки в 1951 році. Прагнучи наверстати втрачений час, художник працює дуже багато, працює зимою і літом, в будь-який час дня і ночі. Так настигла друга творча молодість, новий розквіт творчих і духовних сил. Фігуру художника зі скромним етюдником можна було побачити скрізь: в Почаєві, в Кременці, в Тернополі та інших примітних місцях нашого краю.

Один із багатьох художників-сучасників, Іван Хворостецький довгі роки жив у селі, черпаючи силу, енергію та натхнення в постійному, щоденному спілкуванні з природою, з сільськими мешканцями. І з усім, чого він досягав, виходив на

зустрічі з глядачем, із шанувальниками образотворчого мистецтва. Слідом за творчими звітами у Києві та Тернополі (1955 рік) він організовує свої персональні виставки спочатку в Кременці, потім у Львові (1956 рік) і нарешті – на своїй батьківщині – в рідному Почаєві, в місцевому Будинку культури.

Іван Хворостецький – насамперед художник рідного Волинського краю, прекрасної природи Тернопілля. Більша частина його робіт, створених упродовж десяти останніх років життя, написана ним в околицях рідного села, в Почаєві, у Кременці. На перший погляд його невеликі та прості пейзажі не справляють сильного враження. Але чим довше вдивлятися в них, тим більше говорять вони вдумливому спостерігачеві про неповторну красу світу та неперехідні цінності нашого життя. Все, що зображає художник: зелені поля, зимове село, ніжна весняна поросль або останній сніг на узліссі, все, що відоме нам з юних літ, – промовляє до людини барвами Істини, Добра і Краси...

Ці, здавалося б, прості та буденні мотиви, побачені і переосмислені справжнім художником, сприймаються зовсім по-новому: із заглибленням до суті, з проекцією на власне життя і на власне сприйняття зовнішнього світу. Для прикладу, ось цей сірувато-бурий пісок на засніженій галявині з темно-зеленою плямою пухнастої ялинки бачили вже багато разів, але чомусь не помічали цієї дивної краси – і починали відчувати прозоре, як струмок, ліричне зачарування.

Художники часто вдаються до жанру натюрморту, який відкриває широкі можливості для колориста. Іван Хворостецький у цьому відношенні не є винятком. І хоча до натюрмортів він звертається порівняно рідко, але майже кожен з них – це чітко завершений художній твір зі строго продуманим колірним рішенням, яке чарує глядача своєю красою.

Літо 1951 року Хворостецький провів у Гурзуфі, в Будинку творчості Спілки художників. І з тієї пори в його творчості увійшла нова тематика – природа Криму. З великою настирливістю оволодіває він новим для нього жанром своєрідної, настільки не схожою з рідним Тернопіллям, природою південного берега Криму.

Кримські пейзажі Івана Хворостецького високо оцінені критиками і художньою громадськістю. Вони поставили автора в один ряд із кращими українськими мариністами. Зі свіжістю сприйняття природи, зрілою повнокровною майстерністю і силою естетичного впливу на глядача вони переконливо свідчили про великі творчі можливості художника, що зумів на останньому десятиріччі свого життя настільки вільно і впевнено оволодіти новою для нього темою, значно розширити рамки свого мистецтва. До останнього дня не згасало в ньому прагнення творити. Помер художник 1958 року в Почаєві у повному розквіті сил.

Жанр чистого пейзажу не вичерпує творчого діапазону Івана Хворостецького. Художник-патріот навіть диханням своїм пов'язаний із рідною землею. Він не може залишатися байдужим до всього нового, передового, що народжується навкруги, на його очах. У багатьох його творах чується вдумливий, серйозний споглядач навколишньої дійсності. Кожен справжній митець – творець свого часу, а час спонукає його до творення шедеврів тогочасної тематики. Тому на полотнах художника Івана Хворостецького з'являється кипучий ритм сільського життя, образ рідної Почаївщини. Остання тема постійно хвилює художника, який втілює її в цілому ряді нових творів. І хоч у більшості своїх робіт («Молотьба», «Почаївська МТС», «Робочий день», «На току» та інших) художник по суті не виходить за рамки пейзажного етюд, проте їх живописні образи являють безсумнівний інтерес, як живий, безпосередній відгук художника на трудові будні рідного села, на тогодення Тернопілля.

Він фіксує на полотні «прикмети часу», які накладали своєрідний відбиток на древній Почаїв: всяка новобудова – чи школа, чи новий Будинок культури – не залишаються поза його творчою увагою. Продовжувачем мистецького шляху художника став його племінник Іван Хворостецький. У 40-х роках вони обидва займалися малюванням, спільно шукали творчі матеріали в околицях Почаєва та Кременця. Спільними зусиллями брали участь у місцевих творчих виставках. Їх слідами пішли інші представники династії Хворостецьких, зокрема Серафима Хворостецька.

Спливає час, а спадок художника Івана Хворостецького продовжує жити уже не тільки в нашій пам'яті, а й у сьогоденному нашому мистецтві. Все глибше розкривається неперехідний смисл усього, що художник створив, того, що побачив у нашому житті і відобразив у своїй творчості. З десятиліттями твори художника витримали справедливий суд часу і залишилися з нами назавжди.

Для увіковічення пам'яті про митця в його рідному місті Почаєві встановлена меморіальна плита і пам'ятний знак, відкрито музей Івана Хворостецького, де експонуються твори художника, зібрані особисті речі, інструменти, якими він творив свої картини. Музей став центром мистецької культури краю, тут організовуються виставки творчих робіт художників регіону. В Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії ім.Тараса Шевченка щорічно проводяться конкурси образотворчого мистецтва імені Івана Хворостецького серед юних художників краю.

(Закінчення у наступному номері)

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ

Ступінь бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (11 кл.) за світньо-професійними програмами:

Дошкільна освіта. Спеціальна освіта (Логопедія)
Початкова освіта. Англійська мова
Середня освіта (Образотворче мистецтво). Дизайн освітнього середовища
Середня освіта (Музичне мистецтво). Хореографія
Середня освіта (Історія). Музейна справа
Середня освіта (Українська мова і література). Зарубіжна література
Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
Середня освіта (Німецька, англійська мови та зарубіжна література)
Середня освіта (Польська, англійська мови та зарубіжна література)

Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), англійська)
Середня освіта (Трудове навчання та технології). Інформатика
Середня освіта (Інформатика). Англійська мова для інформатики
Середня освіта (Фізична культура). Туристична робота в закладах освіти
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Географія
Екологія. Заповідна справа
Психологія. Інклюзивна освіта
Соціальна робота. Практична психологія

Ступінь бакалавра на основі ОС фаховий молодший бакалавр, ОПС молодший бакалавр, ОКР молодший спеціаліст:

01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Англійська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Німецька мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Польська мова і література)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Історія)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
01 Освіта/Педагогіка 012 Дошкільна освіта

01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта
05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика)
23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
10 Природничі науки 101 Екологія

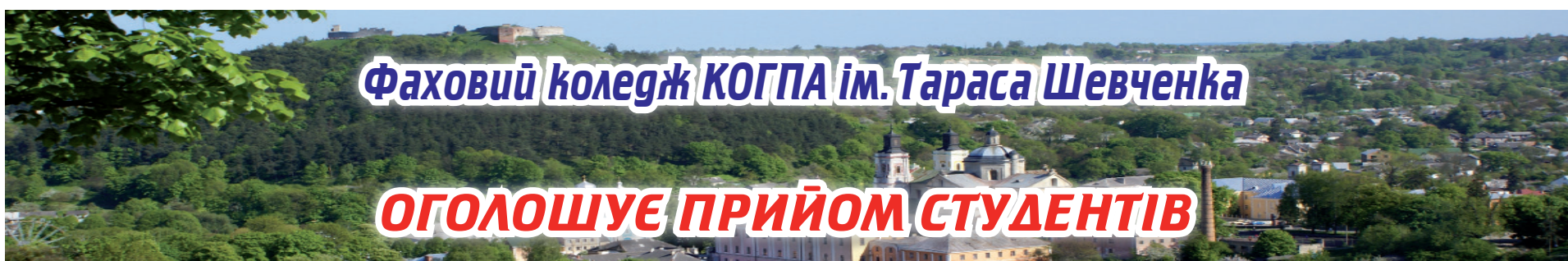
Ступінь магістра на основі ступення бакалавра або ОКР спеціаліста, магістра за світньо-професійними програмами:

Дошкільна освіта. Початкова освіта
Дошкільна освіта. Практична психологія
Середня освіта (Музичне мистецтво). Хореографія
Середня освіта (Українська мова і література). Зарубіжна література
Середня освіта (Українська мова і література). Історія

Середня освіта (Англійська, німецька /польська мови та зарубіжна література)
Середня освіта (Німецька, англійська /польська мови та зарубіжна література)
Середня освіта (Трудове навчання та технології). Інформатика
Середня освіта (Фізична культура). Спортивно-масова робота
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Географія

Третій (освітньо-науковий) рівень на основі ступеня магістра або ОКР спеціаліста на спеціальність:

011 Освітні, педагогічні науки

Фаховий коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ

На основі базової загальної середньої освіти (9 кл.) за спеціальностями:

01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта
01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта
02 Культура і мистецтво 025 Музичне мистецтво
02 Культура і мистецтво 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Телефони для довідок:

(03546) 2-35-05, 0971432190
(03546) 2-24-89, 0978358630
(03546) 2-19-91, 067968 8872

Адреса академії:

47003 Вул. Ліцейна, 1
м. Кременець, Тернопільської обл.

<https://kogpa.edu.ua/uk/>
e-mail: vstup.kogpa@gmail.com

"Замок" - газета КОГПА ім.Тараса Шевченка
Видається українською мовою.
Свідоцтво ТР №422-22Р, 05.12. 2006 р.
Індекс 96492
Засновник і видавець: трудовий колектив
КОГПА ім. Тараса Шевченка

Наш розрахунковий рахунок:
IBAN:UA 638201720314251001201039187
МФО 838012
УДК в Тернопільській області
ЗКПО 02125556

Головний редактор
Анатолій БАГНЮК
Літературний редактор,
відповідальний секретар
Ніна БАГНЮК

Художньо-технічний редактор,
дизайнер,
фотохудожник
Валентина КАЩУК

Видруковано
у друкарні "Від і до"
м.Чернівці,
вул. Заводська, 37в
Наклад 500 прим.

Наша адреса: 47003,
вул.Ліцейна, 1,
м.Кременець,
Тернопільська обл.